

Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Matayo ayöru

Zutu 'ba Yësu

¹ Nenye zutu 'ba Yësu Korisito kozo 'ba Dawidi,
kozo 'ba Abarayama.

² Abarayama ra o'jo Yisika,
Yisika ra o'jo Yakoba,
Yakoba ra o'jo Yuda, öndu ni ëti.

³ Yuda ra o'jo Pereze Zera aba,
ma zë ra Tamara,
Pereze ra o'jo Ezerona,
Ezerona ra o'jo Rama,

⁴ Rama ra o'jo Aminadaba,
Aminadaba ra o'jo Nasona,
Nasona ra o'jo Salamono,

⁵ Salamono ra o'jo Bowoza,
ma mo ra Raba.

Bawoza ra o'jo Obede,
ma mo ra Ruta.
Obede ra o'jo Jese.

⁶ Jese ra o'jo Dawidi vo damöku.

Dawidi ra o'jo Solomono
ma mo ra lu'bë pëti Uriya.

⁷ Solomono ra o'jo Rebama,
Rebama ra o'jo Abiya,
Abiya ra o'jo Asa.

⁸ Asa ra o'jo Yesopata,
Yesopata ra o'jo Yorama,

Yorama ra o'jo Uziya.

⁹ Uziya ra o'jo Yotama,
Yotama ra o'jo Aza,
Aza ra o'jo Ezikiya.

¹⁰ Ezikiya ra o'jo Manase,
Manase ra o'jo Amona,
Amona ra o'jo Yosiya.

¹¹ Yosiya ra o'jo Yekoniya zè 'dö
öndu ni èti kadra 'ba kīri vīdī tī'bē Babalōni.

¹² Tapētī kīri vīdī tī'bē Babalōni ne.

Yekoniya ra o'jo Salatele,
Salatele ra o'jo Zerobabele,

¹³ Zerobabele ra o'jo Abiyuda,
Abiyuda ra o'jo Elikima,

Elikima ra o'jo Azora,

¹⁴ Azora ra o'jo Zadoka,
Zadoka ra o'jo Akimo,

Akimo ra o'jo Eliyuda,

¹⁵ Eliyuda ra o'jo Elizara,
Elizara ra o'jo Matana,

Matana ra o'jo Yakoba,

¹⁶ Yakoba ra o'jo Yosepa
kora 'ba Mariya ma 'ba
Yēsu ma ako'jo Korisito ne.

¹⁷ Here kozo ēdī kazi Abarayama zi Dawidi
'butē dōmosowɔ, ēdī kazi Dawidi ma i'bēnnī mī
Babalōni 'butē dōmosowɔ le mī ko'jo 'ba Korisito.

Ko'jo Yēsu

¹⁸ Nenye hala kō'du ko'jo 'ba Yēsu Korisito.
Alivö ma mo zi koze zi Yosepa, mora gba adrɔ'bo

rë nnì dë mo ayɔlɔ rë nnì mo ɔmɔ ku kyigɔ 'ba Lawo Kölö Laka aba.

¹⁹ Mora kora 'bɔmo Yosepa vo kö'du laka kö'do mo omba dë zi gburu mo komo vidi kayo. Mo asösu gbɔ zi kinga mo liwo.

²⁰ Mora mati mo ëdi kö'du ne sösu mo here ne, malayika 'ba Yere ayada rë nì zi mo tëmì wiri, iya henye, “Yosepa Kozo 'ba Dawidi, ere dë ta bi Mariya kiri zi yi na mbara 'bëyi, ga kö'du wisi mi mo ne Lawo Kölö Laka ra i'di mo ɔmɔ.

²¹ Mo ako'jo na wisi kora akako'jo ru mo Yësu ga kö'du mo ra akakonyi vidi 'bëni 'e tëmì kö'du kyënyë 'bëzë.”

²² Kö'du ne biya o'do rë nì zi tëdi kaa Wiri i'di me'do mo ku kyere zi nëbi, iya henye,

²³ Wu'jë maako gba na wu'jë ngulu ako'jo wisi kora akako'jo ru mo Imanowele, mi me'do ne iya henye, “Wiri ëdi ze aba.”

²⁴ Mora Yosepa ongo here oze Mariya gbɔ kaa malayika 'ba Wiri iya zi mo.

²⁵ Mati gba zë iri dë nnì dë Mariya aba mo o'jo wisi ëni ne na kora, mora mo i'di ru mo gbɔ Yësu.

2

Tayi 'ba vo yɔlɔ me'do'e

¹ O'jo Yësu ku Beteleme mi dakaŋo 'ba Yudiya mi kadra 'ba Heroda vo damöku. Mora vo me'do yɔlɔ maako'e ayinni ta humirë okonni Yerusalem.

² Zë ako'jonnì henye, “Wisi ma o'jo kinye na yere 'ba Yuda'e ne, mo ëdi kila? Dongo kyëlu ɔmo ma ayi ta humirë ne dayi ze zi mo yeto.”

³ Mati Heroda owo kö'du ne here, mi mo ënyi umbë gbɔ mora vidi 'ba Yerusalema maako'e mi zë umbë kpa.

⁴ Mora mo ako'jo vo da karasa'e 'dö vo komoyandi 'ba kö'du kida'e gbɔ ti'de mayinni zi ni, mora mo ako'jo hë zë, mo iya henye, “Kɔdɔ here, Korisito ne ako'jo kila?”

⁵ Zë aya'banni da me'do iyanni henye, “Ako'jo Korisito ne mi Beteleme mi dakaŋo 'ba Yudiya, ga kö'du nëbi maako ayöru kö'du ne ku kyere iya henye,

⁶ ‘Mi, Beteleme, mi dakaŋo 'ba Yudiya, anza dë tisiwa aba mi yere'e 'ba Yuda ne. Vidi ma kyedre atasi ndö tēmi 'e mora mo akagaga vidi 'bama 'ba Yiserele.’ ”

⁷ Mora Heroda ako'jo vo kö'du yɔɔ ne'e gbɔ liwo tayinni zi ni mo ako'jo kadra 'ba tasi 'ba kyëlu nani kazi zë.

⁸ Mora mo utu zë gbɔ Beteleme kö'du kira nenye'e aba, “I'bë oma'e bi liya na laka kö'du wisi ne, ëzë i'ja'e mo ku ayi iya'e kö'du mo zi ma, ti'bë kpa mo yeto.”

⁹ Mati zë owonni me'do kiya 'ba Heroda ne ku zë ënyinni gbɔ ti'bë. Zë ongonni te kyëlu ma zë ongonni ta humirë ne. Kyëlu ne alaga nduwë dagba zi zë le i'bë ɔɔ ga bi ma wisi Yësu ëdi dɔ mo ne.

¹⁰ Mati zë ongonni ku here ne, zë gbɔ mi kyëyi kyedre aba.

¹¹ Zë ödunni gbɔ i'bë i'janni wisi ne ëdi loko ani 'dö ma mo aba. Mora zë alimanni gbɔ akaŋo zi mo yeto. Zë upönni ha anboro 'bënni i'dinni waki'di 'bënni gbɔ zi Yësu. Waki'di

mora dahabo, wa kyëzi ngutru, ɔwo teme maako ako'jonn̄i ru mo “murë.”

¹² Wiri ayada zi zë tēm̄i wiri, ma'bann̄i dekpe hulëhu ta da Heroda. Mora zë a'ba i'bënn̄i gbɔ dakaŋo 'bënn̄i ta gëri mënzë maako.

Taho mi Ezipeto

¹³ Mati zë i'bënn̄i ku, malayika 'ba Yere alaya zi mo tēm̄i wiri iya henye, “Heroda omba zi wisi ne kofo. Ënȳi oba wisi ne 'dö ma mo aba aho i'bë Ezipeto. Alima ani le ma kiya zi ȳi a'ba.”

¹⁴ Yosepa ënȳi gbɔ mi yɔndɔ nani, oba wisi ne ma mo aba aho gbɔ mi Ezipeto.

¹⁵ Zë i'bë alimann̄i Ezipeto ani le mi kadra 'ba koli 'ba Heroda.

Lima 'bëzë ani ne ëdi ku kaa kö'du 'ba Wiri iya zi nëbi iya henye, “Ma ko'jo wisi ama ku ta Ezipeto.”

Kofo 'ba gisi kora mi Beteleme

¹⁶ Mati Heroda ayɔɔ ku vo kö'du yɔɔ ne'e andëndënn̄i, n̄i ku, mi mo ënȳi ata gbɔ. Mo utu vo kanya 'bënn̄iye gbɔ t̄i'bënn̄i mi dakaŋo ti'de 'ba Beteleme gisi kora kofo a'ba ti'de vo halinɔ aba. Zë ma okonn̄i dë gba kɔɔ riyö, ga kö'du kadra ma vo kö'du yɔɔ ne'e ayadann̄i zi mo.

¹⁷ Kö'du ne o'dɔ rë n̄i tinyö kaa nëbi Yeremaya iya henye,

¹⁸ “Kpɔɔ kudu ëdi mi Rama,
kpɔɔ 'ba kudu 'e 'dö kuyë aba,
Rayile ra ëdi kudu ga kö'du gisi ëniye.
Zë olinn̄i ku ti'de mo omba
dë zi vid̄i maako yata n̄i ta bi kudu.”

Ta'ba mi Ezipeto

19 Tapeti koli 'ba Heroda, malayika 'ba Yere alaya temi wiri zi Yosepa mi Ezipeto iya zi mo henye,

20 “Enyi, oba wisi ne ma mo aba, i'be huluhu mi dakaŋo 'ba Yiserele, ga ko'du ze ma i'di re nni zi wisi ne kofo, olinni ku.”

21 Here Yosepa enyi oba wisi ne ma mo aba i'be gbo huluhu mi Yiserele.

22 Mora here, mati Yosepa owo Arakerosi iri peti 'bu ni Heroda ku na yere 'ba Yudiya, mo na tere zi ti'be ani. Ayandi mo temi wiri, here mo mi'be gbo mi dakaŋo 'ba Galilaya.

23 Mora o'do liŋo eni gbo mi gawo 'ba Nazereta. Here ko'du ma nebiye iyanni ne ayi ku tinyo. “Akako'jo mo vidi 'ba Nazereta.”

3

Yowani Bapatisi

1 Mi kadra nani 'e Yowani Bapatisi ayi da lipi 'ba Yudiya. Ayeto ko'du yeti,

2 iya henye, “Oto'e de 'e temi ko'du kyenyë ko'do 'be'e ga ko'du damoku 'ba Wiri edi ku kara.”

3 Yowani ra Yisaya nebi 'ba Wiri iya me'do ku kyere, ga ko'du mo iya henye, “Here vidi maako edi mbere mi da lipi iya henye, ako'jo 'e geri zi Yere. Adoro'e geri mbiyi zi mo.”

4 Bongo 'ba Yowani o'do temi yovu 'ba jemele. Mo ida ko'di wana ra goto ni na gasi. Wakonyo 'bomo ra womi yazi 'ba woro aba.

⁵ Vidī olo i'bënni zi mo mi Yerusalema, tëmi daliḡo 'ba Yudiya ti'de kpa tëmi liḡo ma kara kara ha ranga 'ba Yeredene ne.

⁶ Zë odrḡ hë nni ga kö'du kyënyë 'bënni mo a bapatisi zë gbḡ mi ranga 'ba Yeredene.

⁷ Mati Yowani onḡo vidī ma ako'jo ru zë Farasiye ne, 'dö Sadeke ma kayo ne ëti tayinni zi ni zë bapatisi, mo iya zi zë henye, "'E gisi 'ba wiri ne'e, ëyi ra o'ba 'e zi taho kazi riti ma ëdi tayi de 'e ne?"

⁸ O'dḡe wa ma akayada otḡe de 'e ku tëmi kö'du kyënyë 'be'e.

⁹ Asösu 'e dë henye, ataho'e kazi riti ma Wiri omba kutu ne kiya mo aba henye, Abarayama ne zutu 'be'e ra. Mayada zi ye Wiri akiri yitö nenyë'e a ko'dḡ na kozo zi Abarayama.

¹⁰ Lḡḡo ëdi ku nḡo zi kaga ma ana lḡḡo dë ne kiga mo akaḡo ku'du mo mi wa'do."

¹¹ "Mëdi 'bama bapatisi ko'dḡ nje de 'e toto wini aba zi yada otḡe de 'e ku. Vidī ma atayi ta pëti ma ne, akabapatisi 'e Lawo Kölö Laka wa'do aba. Mo mbiri kyedre ta da ma mëdi le kamoka 'ba ndi mo mḡ'bḡ dë kinjë. Mo aki'di bapatisi de 'e Lawo Kölö Laka 'dö wa'do aba.

¹² Mo ëdi sëri ëni aba zi kahi nyenyo. Mo akakyitḡ köru ma laka mora aki'di nyenyo ëni gbḡ mi lḡ'bi, mo ako'bḡ turu mo yaga mi wa'do ma kazi tölu ne."

Bapatisi 'ba Yësu

¹³ Yësu ayi tëmi Galilaya ḡko ha ranga 'ba Yeredene zi Yowani ni bapatisi.

14 Yowani omba yata mo iya henye, “Ayi zi ma kaa ma ra ma ti'bē zi yi ko'do bapatisi da ma?”

15 Yēsu aya'ba do mo iya henye, “I'di mēdi tikɔ here, ga kō'du zi rē nī ko'do kaa komba 'ba Wirī ma laka here.” Mora Yowani ēlēzē gbɔ gbɔ mo.

16 Mati i'di bapatisi ku da Yēsu, mo ēdi ku tasi yaga tēmi wini, komoriyē ayēhu rē nī zi mo. Mo ongɔ Lawo Kōlō Laka 'ba Wirī ēdi tayi akaŋo dē nī ta komoriyē kaa atu'bu here.

17 Kporo aa ta komoriyē iya henye, “Yi ra na Wisi 'bama mɔwɔ yi ku pe. Ma mī kyēyi kyedre aba ga kō'du 'bēyi.”

4

Yɔnzɔ 'ba Yēsu

1 Mora Lawo Kōlō Laka ika Yēsu gbɔ mōku da lipi zi Satani mo yɔnzɔ.

2 Mati mo oro hē nī ku kadra 'butēsowɔ 'dō yɔndɔ aba kazi wakonyo maako, mo ēdi ku na o'bo.

3 Mora Satani ayi gbɔ zi mo iya henye, “Ēzē ēdi na wisi 'ba Wirī ame'do zi ri'di ne'e mofɔ rē nni zi yi na mangɔlɔ'bo.”

4 Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Ayōru ku mī buku 'ba Wirī iya henye, vidi alima dē nje ra, wakonyo toto kō'du ma ēdi tasi ta ha Wirī.”

5 Mora Satani ika Yēsu le ti'bē mī Yerusalema gawo laka, ēnyi i'di mo ku le da tolo yēkēlu 'ba Wirī.

6 Mo iya zi mo henye, “Ēzē ēdi na Wisi 'ba Wirī umē rē yi akaŋo ga kō'du ayōru ku mī buku 'ba Wirī iya henye, mo aki'di me'do zi malayika

ëniye ga kö'du 'bëyi zi zë kako yi kazi otra ndi yi ra ri'di."

⁷ Yësu aya'ba do mo iya henye, "Ayöru ku iya henye, ayonzö Yere Wirí 'bëyi dë."

⁸ Mora Satani ika mo löhu da döku ma konda riye mora ayada damöku 'dö teme mo aba ti'de zi mo,

⁹ iya henye, "Wa ne ti'de makí'di zi yi ëzë alodrö ku akaño ma yeto."

¹⁰ Yësu aya'ba do mo zi mo iya henye, "Ehe yaga tara ma Satani. Ga kö'du ayöru iya henye, 'Nje Yere Wirí 'bëyi amötu.' "

¹¹ Satani ila mo gbö mora malayika ayinní akönyinní mo gbö.

Löö ko'do 'ba Yësu

¹² Mati Yësu owo i'di Yowani ku mi kamba, mo ënyi i'bë gbö Galilaya.

¹³ Mo alima dë Nazereta ënyi i'bë mi Kaparanamo, gawo ha föfö 'ba Galilaya mi dakaño 'ba Zebolona 'dö Napatali aba.

¹⁴ O'dö rë ni ku kaa Yisaya nëbi 'ba Wirí iya ne here. Mo iya henye,

¹⁵ "Tu'dë maako'e mi dakaño 'ba Zebolona 'dö Napatali aba,

'dö vidí ma ha gëri 'ba föfö kyedre kayo ha ranga 'ba Yeredene vidí 'ba Galilaya dakaño 'ba vo leze'e,

¹⁶ zë vidí ma ëdi alimanní mi mandölu 'ba koli ne."

¹⁷ Mi kadra nani, Yësu ayeto kö'du kise 'bëni yëti zi vidí, iya henye, "Oto'e de 'e tëmi kö'du kyënyë 'be'e ga kö'du damöku 'ba Wirí ëdi ku kara."

Yësu ako'jo kora vo kyenze kīriye sowo

18 Mati Yësu ëdi alasi ta da göti 'ba föfö 'ba Galilaya, mo i'ja öndu vo kyenze kīriye riyö Simona ma ako'jo Petero öndu nī Anderiya aba. Ëdinni kyenze kīri tēmi föfö öndu aba.

19 Yësu iya zi zē henye, “Ayiye zi ma, ma kayandiye zi vīdi kika mo zi Wirī.”

20 Here kandi ila öndu 'bēnni ne, i'bēnni gbo mo aba.

21 Mo i'bē nduwē dagba i'ja öndu ma kyamo'e riyö, Yemisi nī Yowani aba gisi 'ba Zebedeyo zē ëdinni mī tōnbö ënni 'bu nni Zebedeyo ëti öndu ënni ko'jo mo nzo. Yësu ako'jo zē.

22 Mora kandi zē ilanni tōnbö ne 'bu nni aba, ënyi i'bēnni gbo mo aba.

Yësu ayandi kö'du vīdi ko'jo aba

23 Yësu ënyi alasi biya tēmi Galilaya, kö'du yandi aba mī bi 'ba mötu'e yöyö yöyö laka 'ba damöku 'ba Wirī aba, zi vīdi ma ëdinni dakyinë 'ba koo ma 'beri'beri rakoo ko'jo aba.

24 Kö'du yöyö ga kö'du mo apere rē nī biya tēmi dakaño 'ba Siriya, mora here, vīdi ikanni zi mo zē ma na rakoo riti aba tēmi kyinë 'ba dakoo ne'e biya, vīdi maako'e ndi keñe aba Yësu ako'jo zē biya.

25 Vīdi kayo alö'bōnni ga ndi mo tēmi Galilaya a'ba Gawo 'Butē, tēmi Yerusalema, Yudiya dakaño kapa 'ba Yeredene ma aga mo.

5

Kö'du kise 'ba Yësu da dōku

Vo rakyenyiye ra

¹ Mati Yēsu onɔ vīdī kayo ne'e, mo ēnyī i'bě ēkyī da dōku mora alima gbɔ akaɲo. Vo lō'bō 'bomo'e atoto rē nnī kpo rɔ mo,

² mo ayeto gbɔ zē yandi iya henye,

³ Vo rakyenyiye ra vīdī wīrī lumē aba, ga kō'du damōku 'ba Wīrī 'bēzē ra.

⁴ Vo rakyenyiye ra vīdī ma kudu aba, ga kō'du akayēyī zē.

⁵ Vo rakyenyiye ra vīdī ma dakumbē aba, ga kō'du akīrīnnī drīvu 'ba dakaɲo.

⁶ Vo rakyenyiye ra vīdī ma na o'bo a'ba kōdrɔ aba tīnyō,
ga kō'du zē atɔvɔnnī.

⁷ Vo rakyenyiye ra vīdī ma mīkyēyī aba, ga kō'du zē akī'jannī mīkyēyī.

⁸ Vo rakyenyiye ra vīdī ma di'di zē ŋbala, ga kō'du zē akongɔnnī Wīrī.

⁹ Vo rakyenyiye ra vīdī ma vo wayata, ga kō'du akako'jo zē na gisi 'ba Wīrī.

¹⁰ Vo rakyenyiye ra vīdī ma ayaza zē ga kō'du tīnyō 'bēzē,
ga kō'du damōku 'ba Wīrī 'bēzē ra.

¹¹ Vo rakyenyiye ra vīdī ma alidiye, ayaza'e, o'dɔ'e na kyēnyē dakyīnē kō'du 'ba Satani yada mo na ndɔndɔ ru'e aba ga kō'du 'e vo ga ndī ma.

¹² Ēdiye rakyenyi aba ga kō'du biriti kyedre ēdī na sesi asesi zi biye komoriyē. Nenyē ēdī hala nēbī ma alimannī dagba kazi komo'e ayaza zē.

Yɔ'dɔ bikanyi aba

¹³ 'E kaa yɔ'dɔ zi vīdī kōndu 'ba dakaɲo ne biya. Mora ēzē yɔ'dɔ ayaɲa yɔko nī ku, ata'ba akayɔko

hala? Anza kpe na laka, here aku'du yaga möku mora vidi akutunni do mo ta bi lasi.

¹⁴ 'E kaa bikanyi 'ba damöku ne biya. Gawo ma uvö da lutu oho re ni de.

¹⁵ Vidi maako owi lamba de mora ki'di mo hu siko, ta go mo mo i'di da wa toro 'ba lamba, i'di bikanyi gbo zi vidi 'ba mi loko ne biya.

¹⁶ Temi geri kolö ne, bikanyi 'be'e ma yanyi ga bi dagba komo vidi, here ne zi ze kongö kö'du laka ma o'do 'e zi yeto 'bu komoriye.

Kö'du yandi 'ba kö'du ki'di

¹⁷ Asösu 'e de henye ere, mayi ne zi kö'du ki'di 'ba Mosa ne koba mo 'de, a'ba kö'du yandi 'ba nebiye. Mayi de zi ze koba mo 'de, mayi zi kö'du yandi 'bezé ne kinde mo.

¹⁸ Miya kö'du tinyö ra ze'e, dakaño komoriye aba alaya dekpe, mora gbi le nje ijö kö'du ki'di ma tisi wa aba ölu de. Kö'du ki'di akinde re ni.

¹⁹ Here ezé vidi ma owo gbi de le nje kö'du ma tisi wa ne a'ba okanni 'e yandi mo zi ko'do kpa here, atedi nje tisiwa aba mi damöku 'ba Wiri. Ta geri ma kyamo, vidi ma owo kö'du ki'di a'ba ayandi oka 'e zi ko'do mo kpa here, akatedi na kyedre mi damöku 'ba Wiri.

²⁰ Mayada zi ye, henye ere, akato'bo 'e tödu damöku 'ba Wiri nje ezé edi 'e koma aba kyö ta da vo kö'du ki'di 'ba vo komoyandiyé nni Farasi eti temi wa ma Wiri omba zi ko'do mo.

Kö'du yandi ga kö'du 'ba kamo

²¹ Owo 'e henye, ayada zi vidi kyere naniye, "Ofo vidi de. Ezé vidi ma ofo vidi ku, aki'ja riti."

²² Mora yaanya aba mayada zi ye, vidi ma na kamo öndu ni aba akika mo bi 'ba riti. Mo ma ako'jo öndu ni iya henye, "Yi wayawa ra," akika mo komo vurë ma kyedre 'ba Yuda'e. Mo ma iya zi öndu ni, "Yi vo lökyi," aku'du mo mi wa'do 'ba gehena ma ölu dë.

²³ Here ezë omba ku zi waki'di 'beyi ki'di zi Wiri da karasa asösu öndu yi edi kö'du aba re yi,

²⁴ ila waki'di 'beyi ne ani komo bi 'ba wakumu, i'be inde kö'du ne yaga temi kutë'e öndu yi aba, mora a'ba 'da waki'di 'beyi ne ki'di mo zi Wiri.

²⁵ Ezë vidi maako asusu yi mi geri 'ba kö'du ki'di, oba yi bi 'ba vurë, inde 'e kö'du ne mo aba ezë ndi kadra gba kazi toko bi 'ba vurë. Ezë edi 'e ku ani, mo aki'di yi zi vo vurë kikyë mora mo akidra yi zi turu da köndu mora aki'di yi gbo mi kamba.

²⁶ Mayada zi yi akalima ani le ezë opi ndundu kahi 'ba kö'du litë 'beyi ne ku.

Kö'du yada ga kö'du 'ba ndoro

²⁷ Owo 'e ku iya henye, "O'do ndoro dë."

²⁸ Mora yaanya aba ne mayada zi ye, bi 'ba wakumu zi Wiri, vidi ma ongo bi da mbara maako omba mo zi tedi zi ni, o'do ndoro ku mo aba mi di'di ni.

²⁹ Mora here, ezë komo yi ma tiri o'do yi zi kö'du kyenyë ko'do, oba yaga u'du möku. Edi na laka zi, kya 'ba re yi koba 'de yaga ta da yi ku'du biya ida re yi aba mi gehena.

³⁰ Ezë kala yi ma tiri o'do yi zi kö'du kyenyë ko'do ikye u'du möku. Edi na laka zi kya 'ba re

yī ma kōlō koba mo 'de ta da ida rē yī biya zi tī'bē mī gehena ma ōlu dē.

³¹ Iya kpa henye, “Vīdī mati ayēyī mbara 'bēnī mī'dī zi mo waraga 'ba rakinga.”

³² Yaanya aba ne mayada zi ye henye, ēzē kora ma inga mbara 'bēnī ga kō'du ma 'beri anza ndoro dē, ēzē mbara ne i'bē oze kora maako, mo o'do ndoro ku. Kora ma oze mo ne o'do ndoro kpa ku.

Kō'du yandi ga kō'du 'ba lömu

³³ Owo 'e kpa henye ayada zi vīdī ma alagannī kyere ne'e henye, apere mī lömu 'bēyī dē, o'do wa ma o'do lömu mo ne zi Yere zi kō'do.

³⁴ Mora mayada zi ye o'do 'e lömu maako dē komoriyē aba ga kō'du bi lima 'ba Wīrī.

³⁵ Alömu rē yī dē dakaṇo aba, ga kō'du bi ndī kutu 'bomo ra. Alömu rē yī dē Yerusalema aba ga kō'du gawo kyedre 'ba Wīrī ra.

³⁶ Alömu dē dē yī aba ga kō'du o'bo dē zi yēvu ma kōlō kō'do na kanyi mandere na kōndu.

³⁷ Iya nje henye, “Oo mandere e'e. Wa ma iya 'e 'beri ne ayi kazi Satani.”

Kō'du yandi ga kō'du 'ba dasolo

³⁸ Owo'e ku iya henye, komo, komo aba, yingo ha, yingo ha aba.

³⁹ Yaanya aba miya zi ye henye, “Aya'ba da kō'du kyēnyē dē zi vīdī ma o'do kō'du kyēnyē zi yī.

⁴⁰ Ēzē vīdī maako isa lo'bo yī ma datīrī, mo misa lo'bo yī ma da gali kpa.”

⁴¹ Ēzē vīdī maako irī yī na wehe zi wa 'bēnī kumbē, wīrī kōlō, injē wīrī riyō.

⁴² Èzè vidi maako ako'jo wa kazi yi, i'di zi mo. Èzè vidi maako omba wa koba kazi yi dero, i'di zi mo.

O'do lovo vo wehe oka yiye

⁴³ Owo 'e iya henye, "O'do lovo oka yi 'e biya. Mora oyi vo wehe 'beyi 'e."

⁴⁴ Yaanya aba mayada zi ye, o'do lovo vo wehe 'beyiye amotu ga ko'du ze ma o'donni yi na kyenyè.

⁴⁵ Zi yada 'e tedi na gisi 'ba 'bu ma komoriye, ga ko'du mo i'di kadra eni zi bi yanyi da vidi kyenyè'e 'do ma laka eti, i'di mire zi ze ma o'donni ko'du laka kpa zi ze ma o'donni ko'du kyenyè.

⁴⁶ Hala Wiri aki'di biriti zi yi ezè o'do nje lovo vidi ma o'do nni lovo yi? Vidi 'ba 'be'bele ko'du 'e o'donni kpa here.

⁴⁷ Èzè ame'do nje zi aboka yiye, here ne o'do ku ndra ta da vidi ma ayolo Wiri de ne.

⁴⁸ Edi na laka ta ga kadra biya kaa 'bu yi 'ba komoriye.

6

Waki'di zi vo leri

¹ Andiyè re 'e laka o'do'e ko'du laka 'be'e de komo vidi zi kongo mo, ezè o'do'e ku here, i'ja'e wa ma kole maako de kazi 'bu'e ma komoriye.

² Èzè yi maako edi ki'di wa zi vo leri, iya ko'du mo de zi vidi maako kaa vo komo kandiye edinni ko'do mo mi bi 'ba motu'e, a'ba da geri zi vidi koronni. Na laka miya zi ye biriti 'bezè ku nje here.

³ Èzè èdì waki'dì zi vo leri, i'dì vidi ma kara rē yī ne ma yolo dē.

⁴ I'dì toto liwo. Èzè 'bu Wirī i'ja wa ma o'do ku liwo ne mo akī'dī biriti mo zi yī.

Mötu ko'do

⁵ Èzè èdiye amötu anza'e dē kaa vo komo kandiye, kö'du zē o'donni lovo tovo mötu ko'do aba mi bi 'ba mötu'e ta da gēri zi vidi nni kongo. Mayada zi ye, tinyo biriti 'bēzē go mo ra ku nje ne.

⁶ Èzè omba mötu ödu kutu yī aba loko 'bēyī isi haloko gē yī a mötu zi 'Bu yī, zi Wirī mati ongo ro mo dē ne. Wa mati o'do'e ku liwo ne, 'Bu'e akī'dī biriti mo zi ye.

⁷ Èzè èdiye ku amötu adele'e mi me'do dē kaa vidi ma ayolo Wirī dē, ga kö'du zē asösu 'bēnni henye akowonni ga kö'du mötu konda 'bēnni ne.

⁸ Anza'e dē kaa zē, ga kö'du 'bu'e ayolo wa ma, omba'e ne ku kyere gba kazi ako'jo 'e dē.

⁹ Nenye èdì hala aka mötu'e.

'Bu ze ma komoriyē nani,
ru yī mēdī na koro.

¹⁰ I'dì damöku 'bēyī mayi,
kö'du 'bēyī 'ba dakaṅo kinye mo'do rē ni kpa kaa
'ba komoriyē ne here.

¹¹ I'dì wakonyo 'ba kadra ma ndenye ne zi ze.

¹² Ila ze ga kö'du yaṅa 'beze kaa dēdī kila oka ze
'e

ga kö'du yaṅa zē o'donni zi ze ne here.

¹³ Ika ze dē mi wayonzo, asesi ze laka kazi Satani.

14 Ēzē ila'e vīdī ga kō'du ma zē ayaṅannī zi ye ne, 'bu'e ma komoriyē ne akila 'e kpa ga kō'du yaṅa 'be'e.

15 Ēzē ila'e vīdī dē ga kō'du kyēnyē, 'bu'e ma komoriyē ne ila 'e kpa dē ga kō'du kyēnyē 'be'e.

Hakoro

16 Ēzē ēdiye he 'e koro, ayaṅa'e da komo'e dē kaa vo komo kandiye ēdīnnī ako'do. Zē afufu rē nnī vonyō vonyō zi yolo mo nēdīnnī hē nnī koro. Tīnyō miya zi ye biriti i'dī ku nzo ndo zi zē.

17 Ēzē ēdī he 'e koro, akaka'e komo'e osa'e yēnī re 'e,

18 kazi vīdī maako'e ayolonnī ēdiye he 'e koro, nje 'bu'e ma ongo ro mo dē ne, mo ra nje ma yolo wa ma o'do'e na liwo ne mo aki'dī biriti mo zi ye.

Watoo rē yī

19 Ulu ha wa dē zi ye dakaṅo kinye, bi ma malōdō ēdī yaṅa wa ti'de zi mo ne, wa ma ēdī lēndrē ne, mora vo logo ēdīnnī logo wa ta do mo ne.

20 Wa ma laka ulu ku zi ye komoriyē, ga bi ma malōdō ayaṅa wa dē ta do mo, wa lēndrē, vo logo alogo wa dē ta do mo ne.

21 Ga kō'du, bi ma ulu ha wa ku do mo ne di'di yī atēdī ṅburu do mo.

22 Komo yī ra, na lamba 'ba rē yī. Ēzē komo yī ēdī na laka ida rē yī ti'de akatēdī ndo mī bikanyi kyedre.

23 Ēzē komo yī na kyēnyē rē yī ti'de atēdī ga bi kōndu. Ēzē bikanyi anza dē mī yī di'di yī ndo na bi kōndu.

Wirī 'dö kōhi aba

24 Vidī maako ɔ'bo dē zi litu zi yere riyō, mo atowo nje ma kōlō, mo akoyi ma kōlō. ɔ'bo dē zi litu zi Wirī kpa zi damōku?

25 Mī kadra ko'do kōlō ne mēdī kiya zi ye alima'e dē kö'du sōsu aba ga kö'du 'ba wakonyo, wa kuwē, bongō ga kö'du lawo ɔɔ ndra ta da wakonyo. Mora kö'du ida ra ɔɔ ndra ta da bongō.

26 Ongō'e aliye te, zē isi nnī wa dē, zē umunnī wa dē kī'dī mo mī lo'bi. 'Bu 'ba komoriyē ne ēdī zē kulu. Here anza'e dē kyedre ta da aliye? Asōsu 'be'e 'e ra dē kyedre ta da aliye?

27 Vidī maako tēmī 'e atō'bo lima tisi konda, kö'du sōsu aba kö'du mo?

28 Kö'du a'di ēdiye alima kö'du sōsu aba ga kö'du bongō? Ongō'e dōru 'ba mōku te zē urunnī bongō dē, o'donnī loo dē zi nnī.

29 Tīnyō miya zi ye, Solomono ēdī le wa dakayo aba usu bongō ma teme alaga dōru 'ba mōku dē.

30 Ēzē Wirī ēdī kusu bongō ra dōru ma ēdī alo'bo atō'bo'e dē bongō kusu re 'e, vidī ma kö'du koma aba ne.

31 Miya zi ye alima'e dē kö'du sōsu aba kiya mo henye, “Ma konyo wa ndenye ta kila? Ma kuwē wa ndenye ta kila? Ma ki'ja bongō ta kila?”

32 Vidī ma ayolo Wirī dē ne ēdī nje taho ga wa 'ba dakaɲo ne. 'Bu 'e ma komoriyē nani mo ayolo, wa ma omba'e ne, mo akī'dī zi ye.

33 Oma mī damōku 'ba Wirī dagba 'dō tīnyō 'bomo aba, wa ma omba ne mo akī'dī zi yī.

34 Asōsu kö'du wa 'ba mindō aba dē, ga kö'du mindō ēdī kö'du sōsu 'bēnī aba kutu, kadra 'ba mindō ēdī kpa kö'du 'bēnī aba kutu.

7

Vurë ko'do nje

¹ O'do vurë 'ba vidi maako de na mbere. Eze o'do ku, ako'do vurë 'beyi kpa here.

² Geri ma edi ko'do vurë 'ba vidi mo aba ne, ako'do vurë 'beyi kpa mo aba. Ndi me'do ma edi yeri mo ra vidi ne akayeri 'beyi kpa here.

³ Ko'du a'di ongo bi da wa mati komo ondu yi, kazi bi kongo da kulugbu kyedre ma komo yi ne.

⁴ Hala akiya zi ondu yi, "I'di ma yago ngayo nenyè yaga ta komo yi," mora edi 'beyi gbi kulugbu aba komo yi?

⁵ Yi vo komo kandi nenyè, ayago kulugbu ne dero dagba yaga ta komo yi, zi bi kongo na laka zi yago ngayo yaga ta komo ondu yi.

⁶ I'di wa 'ba Wiri de zi wihiye. U'du wa ma teme 'beyi de da komo wa'do 'e akalasinni ta do mo, akizanni mi yi sisisi yaga.

Oma aki'ja

⁷ Ako'jo aki'di zi yi, oma aki'ja, akoko, akayehu haloko zi yi.

⁸ Ze ma ti'de ako'jonnii aki'di zi ze. Ze ma ti'de omanni, aki'janni. Ze ma akokonnii akayehu.

⁹ Eyi ra eze wisi 'bomo ako'jo mangolo'bo, mo enyi iri yito i'di zi mo?

¹⁰ Eze wisi maako ako'jo kyenze ma mo akiri wiri ki'di zi mo.

¹¹ Vo ko'du kyenyè ko'do'e, eze i'di 'e waki'di 'be'e zi gisi 'be'e. 'Bu 'ba komoriye aki'di wa ma laka ndra kyo zi ye.

12 Wa ma omba oka yī 'e ko'do mo zi yī ne o'do kpa zi zē, nenyē kō'du kise 'ba kō'du kī'dī 'dō nēbī kō'du ēti.

13 Ödu 'e ta ha resi ma tisi ne, ha resi ma kyedre ne i'bē bi 'ba koli. Gēri ma kyedre ne, vīdī ma ēdī tī'bēnnī ta go mo ne zē na kayo.

14 Ha loko ma ēdī tī'bē bi 'ba dīdī ma ŋburu ŋburu ne nje tisiwa. Vīdī ma i'jannī ne, toto tisiwa.

15 İ'dī 'e komo'e mandī laka, kazi nēbī kō'du 'ba Wīri mambērē ne'e, ga kō'du usunnī bongo ma o'do tēmī yēvu 'ba tīmēlē ne ta rē nnī yaga, mora mī di'di zē na tuku wōlīwōlī ma kyēnyē.

16 Akayolo'e zē tēmī wa ma zē ēdinnī ko'do mo. Kaga kono ana oha dē, ana kyēlu dē.

17 Mora kpa here, kaga laka ana gbī logo laka. Mora kaga ma kyēnyē ana gbī logo kyēnyē.

18 Kaga laka ana logo kyēnyē dē. Kaga kyēnyē ana logo laka dē.

19 Kaga ma ti'de ana logo ma laka dē ne akiga akaŋo aku'du mī wa'do.

20 Akayolo zē nje tara logo 'bēzē ma ana ne.

21 Anza vīdī biya ma ēdinnī ko'jo ma, "Yere Yere," ne akatōdunnī mī damōku 'ba Wīri, nje zē ma o'donnī wa ma 'Bu ma komoriyē omba zē zi ko'do.

22 Mī kadra 'ba vurē nani, vīdī ma kayo akiyannī zi ma henye, Yere, Yere, ze ra dēdī kumē kō'du dakyikyī kore aba yaga tara vīdī mī ru yī?

23 Ma kaya'ba, ma kiya zi zē henye, "Ma yolo 'e dē. İ'bē'e yaga tara ma, 'e vo kō'du kyēnyē ko'du ne'e."

Vo loko ko'ba'e riyö

²⁴ Èzè vīdī ma owo kō'du yandi 'bama ku koro mo aba, atēdī kaa vo kō'du yolo ma o'ba loko enī da rī'dī.

²⁵ Èzè mīrē a'di wini oso le, èzè buluku aluku le akyētī rē nī le ra loko nani alōru dē, ga kō'du o'ba hu mo ku da rī'dī.

²⁶ Èzè vīdī ma owo kō'du yandi 'bama ne dē koro mo aba, atēdī kaa vo lumē ma o'ba loko enī da yayi.

²⁷ Mīrē a'di wini oso, buluku aluku ra loko nani alōru ku na lōru kyēnyē.

²⁸ Mati Yēsu inde kō'du yētī ku zi vīdī kayo nani 'e zē ku na rakaga ga kō'du wa yandi 'bomo ne.

²⁹ Ga kō'du mo ēdī kala konda aba. Anza dē kaa vo komoyandi 'ba vo kō'du kida'e.

8

Yēsu akō'jo vo mönyu

¹ Mati Yēsu asi akaṅo ta da dōku ne, vīdī kayo alō'bōnnī gō mo.

² Vo mönyu maako ayi alōdro, akaṅo komo Yēsu, iya henye, “Yere, èzè omba ku akō'jo ma ṅbala.”

³ Yēsu iza kala nī gbō ise ra vere nani, iya henye, “Momba dō mo ku.” Mo iya henye, “Èdī na ṅbala.” Akō'jo yī ku, mora rakōo ila vere nani gbō kandi.

⁴ Yēsu ise gō mo zi mo, iya henye, “Ī'bē iya me'do nenye dē zi vīdī maako, ĩ'bē zi vo karasa 'e ma nyelinnī rē yī, ĩ'dī wakumu 'ba wa kō'jo ma

Mosa i'di kö'du mo ne, zi yada yi zi vidiye ti'de ako'jo yi ku."

Kyedre 'ba da vo kanya

⁵ Yësu ödu mi Kaparanamo kyedre 'ba vo da kanya maako 'ba Roma vo da wehe lamikölö ayi ako'jo ha Yësu ga kö'du wa konyi.

⁶ Iya henye, "Yere, vo kalima 'bama edi rakoo aba lijo na keje na riti."

⁷ Yësu iya henye, "Ma ti'be lijo 'beyi zi mo ko'jo."

⁸ Kyedre 'ba vo da kanya nani iya henye, "Yere, o'bo de zi yi tayi lijo 'bama. Iya nje he yi akako'jo vo kalima 'bama ne,

⁹ ga kö'du mayolo kala konda 'beyi edi gbi kaa 'bama, medii kala konda 'do vo kanya eti hu ma. Ezé ma me'do zi ma kolö, miya henye, 'i'be,' mo i'be gbi. Ezé ma me'do zi maako, miya henye, 'Ayi,' mo ayi gbi. Ezé ma me'do zi vo kalima 'bama, o'do wa nenyé mo o'do gbi."

¹⁰ Mati Yësu owo me'do 'ba vere ne ku, aga gbo ro mo. Mo iya zi vo geniye iya henye, "Tinyö miya zi ye, mi'ja vidi maako de 'de temi vidi 'ba Yiserele, ma edi kö'du koma aba kaa vere ne.

¹¹ Edi na laka medii kiya zi ye, ma kayo mo atayinni temi dakaño kapa 'ba humire 'do da lere aba zi droko re nni ra Abarayama, Yisika, Yakoba eti mi damöku 'ba Wiri.

¹² Gisi 'ba Yiserele ma kayo, ma ako'jo damöku ga kö'du ze aku'du ze mi bi kondu 'ba kudu ha konyo aba."

¹³ Yësu aya'ba do mo iya zi vo da kanya nani, iya henye i'be lijo ako'do re ni kaa wa ma oma

ne. Mora vo kalima 'ba da vo kanya ne ako'jo gbo mi kadra nani.

14 Yēsu i'be ödu loko 'ba Petero i'ja wese 'ba Petero zöyī aba o'ba rē ni ku da sora.

15 Mo ise kala mo, zöyī ila mo gbo. Here mo enyī gbo litu zi mo.

16 Mi da hutaga nani aba, ikanni vidi kayo maakowe edinni nökyi aba zi mo. Mo ore dakyikyī yaga ta rē zē me'do aba. Mo ako'jo vidi ma rakoo aba ne'e ti'de.

17 Mo o'do here zi tēdi kaa ma Yesaya nēbi vo me'do 'ba Wiri iya ne. Mo iya henye, “Ma gogo makinje rakoo yaga.”

18 Yēsu ongo vidi kayo edinni ku kpo ta rē ni mo ame'do zi vo lö'bö gēniye zi zē kumu kafo föfö ma agamo. Mo ame'do gbo zi vo lö'bö gēni 'e zi zē kumu ti'be kafo ranga ma agamo.

19 Vo komoyandi maako ayi zi mo iya henye, vo komoyandi. Bi ma i'be zi mo. Ma kusu gēyī.

20 Yēsu aya'ba do mo, iya henye, “Uhwavödö 'e edinni ogo enni aba, ali 'e edinni loko enni aba. Wisi 'ba Vidi anza de lijo aba na bi 'ba ralawo.”

21 Vere maako na vo lö'bö go mo iya henye, “Kyedre 'bama, i'di ma 'ba dero 'bu ma kusu.”

22 Yēsu iya zi mo henye, “Usu ga ma, ila yöku 'e musunni yöku enni.”

23 Yēsu ekyi gbo mi tönbö 'dö vo lö'bö gēni eti

24 tisi yaa buluku enyī gbo aluku da föfö nani. Buluku alima ku tönbö koho zi liko kaḅo. Yēsu edi ako'do.

25 Zē i'benni alironni mo, iyanni henye, “Yere, akonyi ze, dedī ku kara zi koli.”

26 Mo iya zi zë henye, “Ëdiye atere ga a'di? Ëdiye koma tisi aba.” Mo ënyi amo da buluku wini kagba aba, mati ɔrɔnni ne, bi gbɔ liwo.

27 Zë ti'de na rakaga iyanni henye, “Vere ne, eyi ra? Buluku 'e wini kagba aba owonni do mo.”

Vo nökyi nni wa'do eti

28 Mati Yësu umu da föfö i'bë mi dakaŋo 'ba Gadora ne, vidï riyö maako'e zë dakyikyï aba andosi dë nni mo aba. Vidï ne'e ënyinni na nganga. Vidï maako ɔ'bo dë zi laga ta ga bi nani, dakyikyï ne'e ayaza rë nni zi Yësu.

29 Zë apinni na kyembe, iyanni henye, “Yi Wisi 'ba Wirï nenye, a'di ra omba kazi ze ayi ku de ze kinde gba kazi kadra mo tɔkɔ?”

30 Wa'do kayo 'ba liŋɔ ëdinni wakonyo kara ra liŋɔ da lutu.

31 Dakyikyïye ayaza rë nni zi Yësu, iyanni henye, “Ëzë omba ku kore ze, utu ze zi wa'do nani 'e.”

32 Mo iya zi zë, henye, “I'bëë.” Zë i'bënni ödunni mi wa'do kayo naniye, mora wa'do naniye ënyinni gbɔ ti'de ataho bi lunyi 'ba föfö mora aluyinni gbɔ ti'de mi wini.

33 Vo yako wa'do nani 'e aho iyanni mi gawo. Ayadanni kö'du ma o'do rë ni nani ti'de, kö'du mati o'do rë ni zi kora dakyikyï ne'e.

34 Vidï 'ba mi gawo nani 'e olonni gbɔ ti'de tayi Yësu kongɔ. Zë i'janni mo ako'jonni ho mo zi mo tēnyï ti'bë yaga tēmi dakaŋo ënni.

9

Yēsu akɔ'jɔ kora vo keɲe maako

(Mk. 2:1-12; Lk. 5:17-26)

¹ Here Yēsu ēkyī mī tōɲbō i'bě hulēhu kyētī 'ba fōfō mī gawo 'bēnī.

² Ani kya 'ba vidī maako'e ikannī zi mo kora vo keɲe akaɲo ne ēdī ako'do da sora. Mati Yēsu onɔ hala kō'du koma 'bēzē ēdī, mo iya zi kora keɲe ne henye, “Akyigɔ rē yī, wisi ama, kō'du kyēnyē 'bēyī ila ku.”

³ Mora here, kya 'ba vo komoyandi 'ba vo kō'du kida'e ame'donnī na bi dē nnī, iyannī henye, “Kora nenyē, ēdī me'do 'dasi ra kiya.”

⁴ Mora here, Yēsu ayɔɔ kō'du sōsu 'bēzē, ne a'ba iya henye, “Kō'du a'di ēdī 'e kō'du kyēnyē mahere ne sōsu mo?”

⁵ Mavala ra zi kiya, ila yī ku ga kō'du kɔɔ kyēnyē 'bēyī, kɔɔ zi kiya henye, ‘Ēnyī riyē alasi?’

⁶ Mako'dɔ tīnyō zi ye yɔɔ, Wisi a Vidī ēdī kyigɔ aba dakaɲo zi kō'du kyēnyē kila.” Mora here, mo iya zi kora keɲe ne henye, “Ēnyī riyē, injē sora 'bēyī ne, i'bě liɲɔ!”

⁷ Kora ne ēnyī riyē i'bě gbɔ liɲɔ.

⁸ Mati vidī kayo onɔnnī ne, zē na tere Wiri yeto aba ga kō'du kyigɔ kaa mahere ne kī'dī mo zi vidī.

Yēsu akɔ'jɔ Matayo

(Mk. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

⁹ Here Yēsu ila bi nani, ma mo i'bě dagba, mo onɔ kora vo 'be'bele kō'du ru mo Matayo, ēdī

alima bi 'ba 'be'bele kö'du, mo iya zi mo henye, “Alö'bö ga ma.” Matayo ënyï alö'bö gbɔ ɔ mo.

¹⁰ Mati Yësu ëdi wakonyo mi liɔ a Matayo, vo 'be'bele kö'du kyɔ, a'ba kya 'ba vo kö'du kyënyë ko'do'e ayi onyonni wa Yësu aba a'ba, vo lö'bö 'bomo'e ëti da tarabiza kölö.

¹¹ Kya 'ba Farasiye ongönni kö'du ne here, ako'jonnï ha vo lö'bö 'bomo'e, “Kö'du a'di vo komoyandi 'be'e ëdinni wakonyo vidi mahere ne ëti?”

¹² Yësu owo kö'du 'bëzë ne, aya'ba do mo iya henye, vidi ma rë zë na laka kazi kɔɔ, i'bënni dë zi vo ɔwo, nje zë ma na rakɔɔ.

¹³ I'bë oma'e mi kö'du ya'ba ma kö'du yöru iya ne.” Èdi kö'du laka ma momba, ra anza ngötu kumu. Mayi dë kö'du vidi laka'e, mayi ga kö'du vidi 'ba kö'du kyënyë'e.

Kö'du kɔ'ɔ kö'du 'ba hakoro

(Mk. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

¹⁴ Here vo lö'bö 'ba Yowani Bapatisi ayinni zi Yësu, ako'jonnï kö'du iyanni henye, “Kö'du a'di ze Farasi ëti, dëdi he ze koro mora vo lö'bö 'bëyiye, oro hë nni dë ɔ mo?”

¹⁵ Yësu aya'ba do mo iya henye, omba 'be'e yingɔ ma ëdinni mi kyërë 'ba oze, zi tedi na rasosu ëzë 'biyësi ëdi zë ëti? Anza here dë. Here kadra mo akatɔkɔ, ëzë omba ku 'biyësi koba 'de kazi zë mora atehenni 'da hë nni koro.

¹⁶ “Vidi maako uru bɔngɔ ma kyiyi dë zi kɔ'ɔ bɔngɔ ma kɔɔ, ga kö'du bɔngɔ ma kyiyi ako'do wogo kyedre mi bɔngɔ ne.

¹⁷ Vidi maako ope a'ji ma kyiyi dë mi lɔsɔ wana makɔɔ, ga kö'du lɔsɔ wana akiha a'ji akalödi

yaga, mora lɔsɔ wana ne akayaŋa rɛ ni. Here a'ji makyiyi mope gbɛ mi lɔsɔ wana makyiyi a'ba 'dɔ riyo atɛdinni na laka."

Wu'jɛ 'ba kyedre 'ba Yuda'e nni mbara ma ise ra bɔngɔ 'ba Yɛsu

(Mk. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

¹⁸ Mati Yɛsu ɛdi kɔ'du nenyɛ kiya, vidi mi turu 'ba Yuda'e ayi zi mo alɔmvo akaŋo komo mo iya henye, "Wu'jɛ 'bama oli ku yaanya ayi i'di kala yi do mo zi mo tɛdi na didi."

¹⁹ Yɛsu ɛnyi riye alɔ'bɔ gbɔ go mo mora vo lɔ'bɔ 'bomo'e i'benni gbɔ mo aba.

²⁰ Mbara maako ɛdi na riti, kɔ'du yama ɛdi taho ta ro mo kɔɔ 'butɛ domoriyo, ayi ta kafo Yɛsu ise da ha bɔngɔ 'bomo gbɔ.

²¹ Mo iya na bi dɛni henye, "Ezɛ mise gbɛ le nje ra 'bɔngɔ omo, akakɔ'jo ma."

²² Yɛsu opi rɛ ni ongo mo, iya henye, "Edi na kyigo wu'jɛ ama! Koma 'beyi akɔ'jo yi ku." Temi kadra ne mbara ne akɔ'jo rɛ ni gbɔ na laka.

²³ Mati Yɛsu ɔdu mi loko 'ba turu kyedre ne, mo i'ja vidi kayo ɛdinni kyɛzu 'ba da koli kome.

²⁴ Mo iya zi zɛ henye, "Vidi biya asiye yaga. Wu'jɛ tisi ne oli dɛ mo ɛdi nje ako'do!" Here zɛ biya ogonni mo gbɔ.

²⁵ Kandi ma ti ore vidi ne'e ku yaga, Yɛsu i'bɛ mi loko ma yoku wu'jɛ do mo ne, iri kala mo mo ɛnyi gbɔ riye.

²⁶ Kɔ'du yoyo ne apere rɛ ni biya temi dakaŋo nani.

Yɛsu akɔ'jo vo komokɔndu riyo

27 Yësu ila bi nani ëdï ku atï'bë, vo komoköndu riyo ayetonni lö'bö ga ndi mo. Zë agbögbönni hënni, iyanni henye, i'di miyi meyi re ze, "Asösu kö'du ze, Wisi 'ba Dawidi!"

28 Mati Yësu ödu loko, vo komoköndu riyo ne ayinni zi mo, mo ako'jo hë zë iya henye, "Oma'e ku zi matö'bo 'e kö'jo?" Zë aya'banni da me'do, iyanni henye, "Oo Yere."

29 Yësu ise komo zë, iya henye, "Mo'do rë ni kaa ma oma'e"

30 komo zë ayëhu rë ni gbo. Yësu ise go mo zi zë iya henye, "Ayada'e kö'du nenye dë zi vidi maako!"

31 Mora zë i'bë a yëlënni kö'du ne ta ga bi nani ti'de.

Yësu ako'jo kora ma ö'bo dë zi me'do

32 Mati vidi kora ne'e ëdinni atï'bë, kya, vidi maako'e ikanni kora maako zi Yësu, mo ö'bo dë zi me'do ga kö'du mo ëdi dakyikiyi aba.

33 Mora kandi ma ti ore dakyikiyi ku yaga, kora ne ayeto me'do mora vidi biya na rakaga. Zë iyanni henye "Gba dongö kö'du ma hee ne dë mi Yiserele."

34 Mora Farasiye iyanni henye, "Ne yere 'ba dakyikiyiye ra i'di kyigö ne zi Yësu zi dakyikiyiye kore yaga."

Yësu asösu rë ni ga kö'du vidi

35 Yësu ënyï i'bë biya lasi aba tëmi gawo daliñö aba. Mo ayandi kö'du mi bi 'ba mötu'e, kö'du yöyö laka 'ba damöku 'ba Wirï yeti aba, mora ako'jo vidi kayo dakyinë 'ba köö aba.

³⁶ Mati mo ongo vidi kayo, di'di mo oso kyo kö'du sösu aba ga kö'du zë na kö'du sösu, wakonyi kpa anza dë kaa timëlë kazi vo yako.

³⁷ Here mo iya zi vo lö'bö 'bënniye henye, “Wa mi yaka edi kyo, mora vo loo ko'do'e ayonni dë.

³⁸ Amötu zi vo kyeti yaka nenye, mo mutu yaga vo loo'e zi wa 'bomo toto mo ta yaka.”

10

Vo Litu 'butë dömoriyö

(Mk. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

¹ Yësu ako'jo vo lö'bö 'butë dömoriyö 'bëniye bi kölö i'di kyigo zi zë kore dakyiky yaga, zi ko'jo koo rakoo aba biya.

² Neny'e ru 'ba vo litu, butë dömoriyö ne'e ma dagba Simona (ma ako'jo Petero) öndu mo: Anderiya, Yemisi öndu ni Yowani aba, gisi 'ba Zebedeyo.

³ Pilipo, Baratolomoya, Toma, Matayo, vo 'be'bele kö'du, Yemisi wisi 'ba Alipayo Tadöyösu,

⁴ Simona vo dakaño 'ba Kanana zë Yudasi Sikereto ma asösu Yësu aba.

Loo 'ba vo lö'bö 'butë dömoriyö

(Mk. 6:7-13; Lk. 9:1-6)

⁵ Vidi kora 'butë dömoriyö ne'e, Yësu utu zë kö'du kira nenye aba. “I'bë'e dë mi dakaño 'ba vo leze'e mandere mi gawo 'ba Samarona'e.

⁶ Omba zi ye ti'bë zi timëlë 'ba Yiserele ma ölu.

⁷ I'bë'e ayëtiye, 'Damöku 'ba Wirí edi ku kara.'

⁸ Ako'jo'e vo koo, ayomö'e yöku löhu na didi, ako'jo'e zë ma na riti koo mönyu aba, ore'e

dakyikyī yaga. I'ja'e kazi ma na mbiya, here i'diye kpa zi zē na mbiya.

⁹ Īnjē'e dahabo ako dē, kōhi mandere meje kōhi mī bōngō re 'e.

¹⁰ Īnjē'e anboro 'ba wa lenze dē ta bi ti'bē 'be'e, oba'e nje bōngō kamoka ma ēdiye akusu ne. Oba'e mōvō 'ba lasi dē, vo lōō'e akī'dī zi zē wa ma zē ombanni."

¹¹ "Ēzē ayiye mī gawo, i'bē'e bi koma kō'du vīdī ma akīriye kala kyedre aba, alima'e mo aba le zi ye bi nani kila.

¹² Ēzē i'bē'e mī liṅō iya'e henye, 'Rakyēyī mēdī ētī.'

¹³ Ēzē vīdī mī liṅō nani iriye kala kyedre aba, i'diye wa mētē 'be'e 'ba rakyēyī malima, ēzē zē irīnnī 'e dē kīrī kala kyedre aba, oba'e wa mētē'e hulēhu.

¹⁴ Ēzē kya 'ba liṅō mandere gawo omba dē bi 'e kīrī kala kyedre aba mandere kō'du 'be'e kowo, ila'e bi nani akyitō'e turufu 'de ta ndiye zi mo na lōmu rē zē.

¹⁵ Mayada zi ye tīnyō, mī kadra 'ba vurē aba atēdī na kyēnyē ndra kō'du gawo nani ta da gawo 'ba Sōdōmo, Gōmora aba."

*Yēsu ame'do kō'du 'ba riti
(Mk. 13:9-13; Lk. 21:12-17)*

¹⁶ "Owo'e te, mēdī 'e kutu yaga kaa tīmēlē mī kutē wōliwōli. Here ēdiye ṅbala kaa wiriye. Mora ēdiye kpa kaa atu'bu o'dōnnī kō'du kyēnyē dē.

¹⁷ Ongō'e re 'e laka, ga kō'du vīdī maako atēdīnnī ani zē akīrī nī 'e akika bi 'ba vurē mora zē aku'bōnnī 'e mī bi 'ba mōtu'e.

18 Kö'du ma, akika 'e bi 'ba vurë komo vo dakaŋo yere ëti, zi kö'du yöyö laka ne yada zi zë zi vo leze'e.

19 Ëzë ikanni 'e bi 'ba vurë, asösu'e dë a'di ra ati'bë'e zi kiya, mandere hala akonyo'e. Mi kadra nani mo ɔko ku, aki'di zi ye a'di akiya'e.

20 Ga kö'du me'do ma akame'do 'e atanza dë 'be'e, zë atayinni kazi Lawo Kölö Laka 'ba 'bu'e akame'do kpuru kazi 'e."

21 "Ɔndu'e atënyinni akpa da öndu'e zë ki'di zi kofo. 'Bu'e atënyinni akpa da gisisi 'bënniye zë ki'di zi kofo. Gisisiye ako'donni wehe akpa vo ko'jo zë aba akutu zë zi kofo.

22 Vidi biya akiyiye ga kö'du ma. Mora vidi ma nduwë na kyigɔ le mi ndundu mo, akayɔmo mo.

23 Ëzë o'do'e na kyënyë mi gawo maako, aho'e mi gawo ma agamo. Ma yada zi ye tinyö, inde'e loo ne'e mi gawo biya 'ba Yiserele ne dë, gba kazi Wisi a Vidi toko.

24 Vo kö'du ko'jo anza kyedre ta da vo komoyandi 'bëni. Vo yasa anza kyedre ta da vo kyedre 'bëni.

25 Here vo kö'du ko'jo mo'bo zi tedi kaa vo komoyandi 'bëni, vo lö'bö kaa vo kyedre 'bëni. Ëzë vo da dakota ako'jo Belezobulu, vo dakota 'ba liŋo'e ako'jo ru kyënyë aba."

Atere eyi

(Lk. 12:2-7)

26 "Here ere'e vidi dë. Yaanya aba, wa ma ayöfu do mo, akayëhu, kö'du koho biya ako'do na yolo.

27 Wa mati mēdī ayada zi ye mī mandölu, akayada'e mī bikanyi kyedre, wayawaya 'be'e akame'do ta da tōlo 'ba loko.

28 Ere'e dē kazi vīdī ma ēdinnī ida ra kofu, ofonnī lawo dē. Ere'e Wīrī ma akato'bo yaŋa 'dō ida ra lawo aba mī wa'do gehena.

29 Nje tarifa kōlō akato'bo silo kogo riyō. Here silo ma kōlō alēpī dē akaŋo kazi da kō'du komba 'ba 'bu'e.

30 Ga kō'du yēvu biya ma de 'e ne, ēdī akiti.

31 Here ere'e dē ēdiye na laka ndra ta da silo kayo.”

*Kō'du kyēnyē yasi Yēsu komba dē aba
(Lk. 12:8-9)*

32 “Here kō'du zē ma iyannī mī vīdī kayo zē 'bama, mako'do kpa here komo 'bu ma komoriyē.

33 Mora here, ēzē vīdī maako omba ma dē ta komo vīdī kayo, ma komba mo kpa dē ta komo 'bu ma komoriyē.”

*Anza rakyēyi ra dē wa ne kulu ra
(Lk. 12:51-53; 14:26-27)*

34 “Asōsu'e dē henye ere, mayi zi rakyēyi ra kika mī damōku. 'E'e, mayi dē zi rakyēyi ra kika, kulu ra.

35 Mayi zi gisi kora'e tēnyinnī wehe aba da 'bu nnī, gisi mīnzō'e tēnyinnī wehe aba da ma nnī, mbara koze atēnyinnī wehe aba da wese nnī.

36 Vo wehe kyēnyē 'be'e, atēdī akpa vīdī 'ba dakota 'be'e.

37 “Zē ma o'donnī lovo 'bu nnī, mandere ma nnī ndra ta da ma, o'bonnī dē zi tēdī na vo lö'bō 'bama. Zē ma o'donnī lovo gisi kora 'bēnnī,

mandere wisi wu'jè ɔ'bɔnni dè zi tēdi na vo lō'bō 'bama.

³⁸ Zè ma ìnjènni taka 'bènni dè riyè zi lō'bō ga ndi ma, ɔ'bɔnni dè zi tēdi na vo lō'bō 'bama.

³⁹ Zè ma o'dɔnni lɔvɔ didinni ndra ta da lɔvɔ ma, akayölunni. Zè ma ayölunni didinni ga kö'du ma, aki'janni didi löhu."

Biriti

(Mk. 9:41)

⁴⁰ "Vidi ma iriye kala kyedre aba iri ne ma ra, mora vidi ma iri ma kala kyedre aba, iri ne vidi ma utu ma ne.

⁴¹ Vidi ma iri nebɔ kala kyedre aba ga kö'du mo nebɔ, aki'ja mi wakinye 'ba biriti 'ba nebɔ. Vidi ma iri vidi ma laka kala kyedre aba ga kö'du mo na laka, aki'ja mi wa yanya 'ba biriti 'ba vidi laka.

⁴² Èzè vidi ma i'di gbɔ le nje sikɔ 'ba wini kyeyi, zi vidi ma kolö 'ba ga ndi ma, vidi nani aki'ja biriti rē ni."

11

Vo litu'e kazi Yowani Bapatisi

(Lk. 7:18-35)

¹ Mati Yèsu inde kö'du nenye'e yada mo zi vo lō'bō 'bèni 'butè dɔmoriyö ne'e, mo ila bi nani i'bè kö'du yandi yeti aba mi gawo 'ba Galilaya'e.

² Mati Yowani Bapatisi owo mi kamba, kö'du Korisito èdi ako'dɔ ne, mo utu kya 'ba vo lō'bō 'bèniye zi mo.

³ Zè ako'jonnɔ ha Yèsu iyanni henye, "Ayada zi ze, yi ra kora ma omba tayi kɔdɔ dida ze bi vidi maako?"

⁴ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “İ'bē'e a'ba'e hulēhu ayada'e zi Yowani kō'du ma ēdī akowo'e kongɔ mo aba.

⁵ Vo komoköndu atɔ'bo bi kongɔ, vo keɛe atɔ'bo lasi, zē ma ēdīnni na riti kazi koo mönyu o'do zē ŋbala, vo mbilikisi owo kō'du, yöku vidi ēnyinni löhu na didi, kō'du yöyö laka ēdī yēti mo zi vo leriye.

⁶ Rakyenyi ēdī zi zē ma anza nni dē dajiji aba ga kō'du ma.”

⁷ Mati vo lö'bö a Yowani ēdī atī'bēnni, Yēsu ame'do kō'du mo zi vidi kayo: “Mati i'bē'e yaga zi Yowani mi da lipi, a'di ra omba'e zi kongɔ? Rakidē 'ba mbili loma mi buluku?

⁸ A'di ra i'bē'e yaga zi kongɔ? Vidi kora usu rē ni mi böngɔ laka? Vidi ma usu rē nni kaa mahere ne alimanni mi loko kyedre a yere.

⁹ Ayada'e zi ma a'di ra i'bē'e yaga zi kongɔ? Nēbi ra? Jo ongo'e ndra ta da nēbi.

¹⁰ Here kō'du yöru ra iya kō'du ga kō'du mo, ‘Ma kutu vo lö'bö ama dagba komo yi zi gēri yēhu zi bi yi.’

¹¹ Ma yada zi ye tīnyö, Yowani Bapatisi ēdī kyedre ta da vidi maako, mo maako ma tisiwa mi damöku 'ba Wirī kyedre ta da Yowani.

¹² Mi kadra ma Yowani Bapatisi ayēti kō'du 'bēni le mi ko'do nēnye damöku 'ba Wirī ēdī tövu kyedre kyigɔ aba. Kora vo wehe ko'do'e i'di rē nni zi kuru mo na gbörökötö.

¹³ Here le mi kadra 'ba Yowani nēbiye biya kō'du ki'di 'ba Mosa ame'do kō'du 'ba damöku.

¹⁴ Ezē omba'e zi koma mi kō'du kise 'bēzē, Yowani mo Eliya, ma kō'du tayi 'bomo ayēti.

15 Owo'e kö'du ne ezë ediye mbili aba!”

16 “Yaanya aba, kaa a'di ma kiya ga kö'du vidi ma edinni mi ko'do ma ndenye ne? Ze kaa gisisi ma edinni alima mi bi 'ba wakogo. Gbongo ma kolö akagböbö he nni zi maako'e akiya.

17 ‘Henyé, dolö kudí 'ba rakoze zi ye, mora lolö'e de.

Daya'bi ze ngala 'ba dakoli, mora udu'e de.’

18 Mati Yowani ayi, mo oro he ni uwë a'ji de vidi biya iyanni henye, ‘Mo edi dakyiki aba.’

19 Mati Wisi a Vidi ayi, mo onyo wa, uwë a'ji. Mora vidi iyanni henye, ongö'e bi te da kora ne. Mo onyo wa takanyi. Uwë a'ji kpa takanyi mo aboka 'ba vo 'be'bele kö'du'e vo kö'du kyënyë ko'do'e eti. Mora kö'du yolo a Wiri edi na yada zi tedi tinyö temi wa ma o'do re ni.”

*Vidi 'ba gawo naniye owonni kö'du de
(Lk. 10:13-15)*

20 Vidi ma mi gawo ma Yesu o'do kö'du ko'do kyedre eni mi ze ne, 'de oto de nni de temi kö'du kyënyë 'benni, here mo iya ze na kyënyë.

21 “Atedi zi ye kyënyë Korozini! Atedi zi ye kyënyë Beteseyida! Ezë kö'du ko'do ma o'do mi ye ne o'do mi Tiyere, Sidoni aba kani vidi nani usunni bongö 'ba lubë ku re nni zi yada henye ere ze otanni de nni ku temi kö'du kyënyë 'benni.

22 Ma yada zi ye henye, mi ko'do 'ba vurë aba, Wiri akila vidi 'ba Tiyere, Sidoni aba tada'e.

23 Yi Kaparanamo! Omba'e zi re 'e kinjë komoriyë? Aku'du'e akaño mi wa'do 'ba gehena.

Ēzē kö'du ko'do ma o'do mi ye ne mo'do mi Sodoṃo, atēdi zo kadra ndenye aba.

²⁴ Akato'bo yolo'e henye, mi ko'do 'ba vurē aba Wiri rasosu ndra kö'du Sodoṃo tada'e!"

Ayiye zi ma zi lawo

(Lk. 10:21-22)

²⁵ Mi kadra nani Yēsu iya henye, "'Bu Yere 'ba komoriyē dakaṃo aba! Mo'do öwö'di zi yi ga kö'du zi vo kazi kö'du yolo'e, wa ma oho kazi vo kö'du yolo'e vo yandi eti ayada ku zi gisisiye.

²⁶ Zo, 'bu, nenyē hala wa ma omba kani zi rē ni kö'do.

²⁷ 'Bu ma i'di wa ku biya zi ma. Vidī maako ayolo Wisi dē nje 'Bu. Vidī maako ayolo 'bu dē nje Wisi, zē ma Wisi inzi zi nni yada."

²⁸ "Ayiye zi ma 'e biya ma na riti kazi wayeto kinjē makī'diye alawo.

²⁹ O'do 'e loo 'bama, ayandi 'e kazi ma, ga kö'du ma vo watowo raya'ba aba. Here aki'ja'e ralawo.

³⁰ Loo 'bama ayeto dē. Kinjē mo na pelē."

12

Kö'du ko'jo ga kö'du ko'do 'ba ralawo

(Mk. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

¹ Anza na kowo ta go mo, Yēsu edi gbo ti'be kpuru temi yaka 'ba nyenyo mi ko'do 'ba ralawo aba. Vo lö'bo 'bomo'e gbo na o'bo, here ayetonni da mbili nyenyo kowe ijö mo konyo.

² Mati Farasi ongönni kö'du ne here, zē iyanni zi Yēsu henye, "Ongö te, anza na laka mi kö'du ki'di 'beze zi vo lö'bo 'beyiye kö'du mahere ne, kö'do mi ko'do 'ba ralawo!"

³ Yësu aya'ba da me'do iya henye, “Ako'jo'e kö'du ma Dawidi o'do mi kadra nani ma mo vidi 'bëni ëti na o'bo ne dë?”

⁴ Mo i'bë ödu mi loko 'ba Wirï, mo nni vidi 'bëni ëti onyonna mangolo'bo koro ma i'di zi Wirï, ëdi le mi kö'du ki'di anza dë zi zë konyo mo, nje vo karasa ra akila zi konyo mo.

⁵ Kodö ako'jo'e dë mi kö'du ki'di 'ba Mosa iya henye, tëmi ko'do 'ba ralawo biya vo kö'du yëti mi yëkëlu 'ba Wirï zë oronna ko'do 'ba ralawo dë, here zë anza nni dë na litë?”

⁶ Ma yada zi ye henye, wa maako ëdi kinye kyedre ta da yëkëlu.

⁷ Ködu yöru iya henye, momba ngötu kumu dë, momba 'e zi tëdi na mikuku. Èzë ayolo'e mi kö'du nenyë ku, o'bo'e dë zi vurë kikye ra vidi ma o'donna kö'du kyënyë ako dë.

⁸ Wisi a Vidi Yere 'ba ko'do 'ba ralawo ra.”

Kora vo kala keje

(Mk. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

⁹ Yësu ila bi nani ënyï i'bë bi 'ba mötu.

¹⁰ Kora maako ëdi ani na vo kala keje. Kya 'ba vidi maako'e ëdinni ani ombanni zi Yësu susu ga kö'du kyënyë ko'do ako'jonna ho mo iyanni henye, “Èdi na kyënyë mi kö'du ki'di 'beze zi vidi ko'jo mi ko'do 'ba ralawo?”

¹¹ Yësu aya'ba da me'do iya henye, “A'di, èzë vidi ma kolö tëmi 'e ëdi timëlë aba alëpi mi wogo yöndu mi ko'do 'ba ralawo, akasösu kö'du mo dë zi koto mo yaga?”

¹² Vidi köndu ra laka ndra ta da timëlë! Here ne, kö'du ki'di 'beze ila ze zi vidi maako konyi mi ko'do 'ba ralawo aba.”

13 Here mo iya zi kora 'ba kala keŋe ne henye, “Iza ga kala yī yaga.” Mo iza gɔ mo yaga, gbɔ na laka löhu kaa agamo ne.

14 Here Farasiye i'bënni o'donni mala zi Yësu kofo.

Vo litu kinzi a Wiri ra Yësu?

15 Mati Yësu owo kö'du mala rë ni ne, mo i'bë 'de ta bi nani, mora vidi kayo alö'bönni gbɔ ga ndi mo aba. Mo ako'jo vidi ma zë na rakɔɔ ne'e biya,

16 mo ise gɔ mo zi zë iya henye, mayadanni kö'du ni dë zi vidi maako'e.

17 Mo o'do here zi rë ni ko'do kaa kö'du ma nëbi Yisaya ayi ku tinyö.

18 “Kinye ëdi vo lö'bö ama ma minzi.

Mo ma mo'do lövɔ mo.

Kö'du mo, ma na rakyenyi.

Ma kutu Lawo Kölö Laka ama do mo,

mo akayöyö kö'du vurë ama zi vidi.

19 Mo awasa mandere ha gbögbö dë mandere me'do na gu nberere da gëri.

20 Mo owe loma ma idë rë ni ku ne dë, mandere yölu lamba ma omba ku kara tɔɔ kazi lëru.

Mo atëdi nduwë, le mo ako'do vurë ma laka 'ba kpiliri.

21 Tu'dë biya aki'di kö'du sösu 'bënni mi mo.”

Yësu Belezobulu aba

(Mk. 3:20-30; Lk. 11:14-23)

22 Here kya 'ba vidi maako'e ikanni kora vo komoköndu maako zi Yësu, o'bo dë zi me'do ga kö'du mo ëdi dakyikyaba. Yësu ako'jo kora ne, here mo o'bo zi me'do bi kongɔ aba.

²³ Vidī biya na rakaga tēmī kō'du ma Yēsu o'do ne. Zē ako'jonnī kō'du iyannī henye, “Mo atēdī Wisi 'ba Dawidi ra?”

²⁴ Mati Farasiye owonnī kō'du ne, aya'bannī do mo iyannī henye, “Mo ore dakyikyī ne'e yaga, ga kō'du vo dē zē Belezobulu ra, i'dī kyigo ne zi mo zi ko'do here.”

²⁵ Yēsu ayolo kō'du ma zē ēdinnī asösu, mo iya zi zē henye, “Dakaŋo ma inye rē nī na gbongo gbongo wehe ko'do oka ani aba, alima na konda dē. Gawo maako, mandere dakota ma inye rē nī na gbongo gbongo wehe ko'do oka maako aba akalēpi.

²⁶ Here ēzē gbongo ma kölō ēdī wehe ko'do oka nī vere aba mī damöku a Satani, nenyē kō'du ya'ba aba henye, inye rē nī ku nzo na gbongo gbongo kandi apere rē nī.

²⁷ Iya'e henye, mo ore dakyikyī yaga kyigo 'ba Belezobulu aba, mora ēyi ra i'dī zi vo ga ndī yiye kyigo ne zi zē kore yaga? Zē atēdī na vo vurē 'bē 'e.

²⁸ Ēzē mora dakyikyī kyigo 'ba Lawo 'ba Wiri, here damöku a Wiri ayi ku de 'e.”

²⁹ “Vidī maako o'bo dē tödu mī loko 'ba kora ma na kyigo zi wasisi omo koba, nje ēzē mo ida kora kyigo ne dagba atehe 'da loko omo kolō.”

³⁰ “Vidī ma anza dē 'bama, mo ēdī tinyö kō'du aba ra ma. Vidī ma akonyi ma dē zi toto, ēdī tinyö pere mo.

³¹ Ma yada zi ye henye, ato'bo vidī kila ga kō'du kyenyē mati o'donni, kō'du kyenyē kiya aba, mora vidī mati iya kō'du kyenyē ra Lawo Kölö Laka, ila mo dē.

³² Vidi mati iya kö'du kyënyë ra Wisi a Vidi akila mo, vidi mati iya kö'du kyënyë ra Lawo Kölö Laka ila mo dë yaanya aba nburu.”

Kaga logo ni aba

(Lk. 6:43-45)

³³ “Zi tedi logo laka aba edi kaga ma laka aba. Eze edi kaga ma kyënyë aba atedi logo ma kyënyë aba. Kaga akayolo tara dakyine 'ba logo ma ana.

³⁴ 'E wiri ne'e, hala akiya'e kö'du ma laka, mora 'e Satani? Ha akiya wa ma edi. Ndo mi didi mo aba.

³⁵ Vidi ma laka akodo gbi wa ma laka ga kö'du laka eni, vidi ma kyënyë akodo gbi kö'du kyënyë ga kö'du kyënyë eni.

³⁶ Ayolo'e henyekadra 'ba vure aba, vidi biya na kolö kolö akayeti kö'du kyënyë ma mo iya.

³⁷ Me'do he yi ra, akpa akodo vure mo abare yi, zi yolo yi vo kö'du laka kodo vo kö'du kyënyë.”

Kö'du kajo ga kö'du kodo

(Mk. 8:11-12; Lk. 11:29-32)

³⁸ Here kya 'ba vo komoyandi 'ba kö'du ki'di maako'e, kya 'ba Farasi maako'e eti, ame'donni riyë iyanni henyekadra, “Vo komoyandi, domba zi yi kongota bi kö'du kodo kodo.”

³⁹ Mo aya'ba do mo zi ze iya henyekadra, “Hala vidi kyënyë 'ba kazi wiri edinni kadra ndenye aba. Ako'jo'e ha ma ga kö'du kodo? 'E'e! Kö'du kodo ma akayada zi ye atedi nje kö'du kodo 'ba nebi Yona.

40 Tēmī gērī kōlō ne Yona o'do kadra wota yōndō aba mī kyenze, here Wisi a Vīdī ako'do kadra wota yōndō aba mī hu kaṅo yōndu ne.

41 Mī ko'do 'ba vurē aba, vīdī 'ba Nīnēwē atēnyīnnī riyē akasusunnī 'e ga kō'du zē otōnnī dē nnī ku tēmī kō'du kyēnyē 'bēnnī, ma owonnī kō'du yētī 'ba Yona ne. Ma yada zi ye, wa kyedre maako ēdī kinye ta da Yona.

42 Mī ko'do 'ba vurē aba yere mbara 'ba daliṅo 'ba Seba atēnyī riyē 'e susu ga kō'du mo i' bē tēmī gērī ne biya tēmī kaṅo 'bēnī kō'du me'do yolo yandi 'ba yere Solomonokowo. Miya zi ye henye, wa ēdī kinye kyedre ta da Solomon!"

Ta'ba 'ba dakyikyī

(Lk. 11: 24-26)

43 “Ēzē dakyikyī asi ku yaga tara vīdī, i' bē lasi aba dakaṅo maako bi lawo koma. Ēzē i'ja dē,

44 akiya na bi dēnī henye, 'Ma ta'ba hulēhu liṅo ama ma mila ne.' Here i' bē hulēhu i'ja loko na mbiya, ṅbala na laka.

45 Here ēnyī i' bē yaga ika aboka niye madomoriyō dakyikyī maako'e na kyēnyē ta da nī, zē ayinnī alimannī gbo ani. Ēzē inde rē nī ku, vīdī nani ēdī mī riti kyēnyē ta da ma dagba. Nenyē ēdī kō'du ma ako'do rē nī zi vīdī ma kyēnyē'e mī ko'do nenyē.”

Ma 'ba Yēsu ōndu mo ētī

(Mk. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

46 Mati Yēsu ēdī gba ame'do zi vīdī kayo, ma mo ōndu mo ētī okōnnī gbo. Zē orōnnī yaga kō'du ko'jo zi me'donnī zi mo.

⁴⁷ Here vidī maako tēmī vidī naniye iya zi mo henye, “Ongɔ te ma yi, öndu yī eti edinnī atɔɔ yaga, ombannī zi me'do zi yī.”

⁴⁸ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Ēyī 'bēnī ma ma? Ēyīye ra öndu ma'e?”

⁴⁹ Mo ēnyī ayada bi da vo lö'bö 'bēniye, iya henye, “Ongɔ te! Kinye ma ma öndu ma eti.”

⁵⁰ Vidī ma o'do wa ma 'bu ma komoriyē omba mo zi ko'do mo ne, mo ra na öndu ma, emī ma ma ma.”

13

Mala 'ba vo kofo kilī

(Mk. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Mī ko'do kölö, Yēsu ila liɔ ēnyī i'bē da göti 'ba föfö alima gbɔ akaɔ.

² Vidī kayo ma atoto rē nni kpo ta rɔ mo gbɔ kyɔ, mo ēkyī mī tɔɔbö alima gbɔ mī mo, vidī kayo ɔɔ 'bēnnī yaga da göti.

³ Mo alima kö'du yēti zi zē kyɔ tēmī mala. Yēsu iya henye, “Kadra maako aba kora maako i'bē kofo kilī.

⁴ Mati mo ilī kofo mī yaka, kya mo alēpī da gērī, ali ayi onyonnī 'de.

⁵ Kya mo alēpī mī kaɔ ma ři'dī, kaɔ ma laka nje tisiwa aba, kandi kofo ne ötu ga kö'du kaɔ ne alo dē.

⁶ Mati kadra ese o'bɔ wevo ma luru ne'e, ga kö'du ngara'da ödu dē gbo na laka, kandi wevo ne'e akyītu gbɔ.

⁷ Kya 'ba kofo alēpī mī kutē kono, övu mora ofo wevo mo.

⁸ Kya 'ba kofu alēpī mī kaṅo ma laka wevo mo ana i'jō, kya mo lamikölö, aga mo'e 'butēmodaka, mora aga mo'e 'butēwota."

⁹ Yēsu inde kö'du 'bēnī iya henye, "Owo'e kö'du ne, ēzē ēdī 'e mbiliye aba!"

Mī i'jō 'ba mala ne

(Mk. 4:10-12, Lk. 8:9-10)

¹⁰ Vo lö'bö'e ayinnī zi Yēsu ako'jonnī hō mo iya henye, "Kö'du a'di ēdī 'bēyī ame'do zi vidī tēmī mala?"

¹¹ Yēsu ēnyī aya'ba dō mo iya henye, "Kö'du koho 'ba damōku 'ba Wīri i'dī ku zi ye, anza dē zi zē.

¹² Mora here, vidī ma wa aba akī'dī zi mo ndra, here mo atēdī mo aba kyō ta da ma ēdī. Mora vidī mati anza wa aba dē, akoba 'de kazi mo gbī le ma tisi ma mo ēdī mo aba ne.

¹³ Mī kö'du ma mēdī ame'do zi zē tēmī mala ēdī henye,

'Zē ongōnnī bi mora i'jannī dē,
zē o'je mbili nnī.

Mora owonnī mandere ayōlōnnī dē.'

¹⁴ Kö'du kumē 'ba Yisaya ga kö'du 'bēzē ne henye,

'Vidī nenye'e akowonnī nje na kowo
mora ödu dē, dē zē.
Zē akongōnnī bi akongo
mora 'de i'jannī dē.

¹⁵ Dīdī vidī nenye'e na kyigo.

Mbili vidī nenye'e yaanya aba na kīsī.

Zē ombannī dē zi kö'du tīnyō kongō.

Ēzē mbili zē anza dē na kisi,
zē akongōnnī komo nnī aba,

akayɔlonni dē nni aba mora akoto dē nni zi ma
hulēhu,
mora akako'jo zē.' "

¹⁶ "Mora kö'du'e ne laka ga kö'du komo'e i'ja
ku, mora mbiliye owo kpa ku.

¹⁷ Ēdi na laka miya zi ye nēbi kayo mora vidi
kayo a Wiri ombanni zi ki'ja wa ma i'ja 'e ne,
mora 'de i'janni dē, mora zē ombanni zi kowo
wa ma owo'e ne, mora 'de owonni dē.

Yēsu ayada mi mala 'ba vo kofo kilī
(Mk. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

¹⁸ "Owo'e ayandiye mi kö'du 'ba vo kofo kilī ne.

¹⁹ Zē mati owonni kö'du kise 'ba damöku ne,
mora ayɔlonni dē ēdinni kaa kofo mati alēpi da
ga gēri. Satani ayi iri me'do ne yaga tēmi di'di
zē.

²⁰ Kofo mati alēpi dakaŋo ma ri'di aba, ēdi
zē ma owonni kö'du ne rakyenyi aba, kandi ma
owonni.

²¹ 'De ödu dē gbo mi di'di zē, mora ehinni dē
na konda. Here mati kö'du kyenyē maako ayi ga
kö'du kise ne, akilanni 'de kandi.

²² Kofo ma alēpi mi kono ne, ga kö'du zē ma
owonni kö'du kise ne, kö'du sösu ga kö'du wa
'ba dakaŋo, lovo wa kyö ila kö'du kise ne dē tödu
mi di'di zē, du ananni logo dē.

²³ Kofo ma ili mi kaŋo ma laka, ēdi kö'du zē ma
owonni kö'du kise ne, irinni gö zē ra ananni logo,
kya mo lamikölö, agamo'e 'butēmodaka mora
agamo'e 'butēwota."

Mala kö'du 'ba nyangölu

24 Yësu ayada mala ma kya mo zi zë. “Damöku 'ba Wiri ëdi kaa henye. Kora maako ili kofu ma laka mi yaka ëni.

25 Yondo kölo maako aba, mati vidi o'donni ku biya vo wehe ayi ili kofu nyangölu mi kutë wana, mora i'bë wëni 'de.

26 Mati wevo mo övu, mbili mo omba ku zi rë ni ki'di. Nyangölu alaya gbɔ.

27 Vo kalima a kora ne ayi zi mo iya henye, 'Kyedre, kofu laka ra ili mi yaka 'bëyi ne. Nyangölu ne ayi 'bëni ta kila?'

28 Mo aya'ba da me'do zi mo, iya henye, 'Ne vo wehe maako ra o'do kö'du ne.' Zë ako'jonnï ho mo iyanni henye, 'Omba zi ze ti'bë nyangölu ne koto mo 'de yaga?'

29 Mo aya'ba da me'do, iya henye, "E'e, ga kö'du ezë atoto'e nyangölu ne akoto'e kya wana 'dö zë ëti.

30 Ila'e wana 'dö nyangölu aba mövunni bi kölo le kadra 'ba wakumu ta yaka aba. Ma kayada zi vo lo'e, zi nyangölu koto dagba, ho mo kida na kulu zë ko'bo, mora da wana toto zi ki'di mo mi lo'bi.' ”

*Mala 'ba kofu masatada
(Mk. 4:30-32; Lk. 13:18-19)*

31 Yësu ayada mala ma aga mo zi zë, “Damöku 'ba Wiri ëdi henye: Kora maako oba kofu masatada iyi mi yaka ëni.

32 Kofu matisiwa aba ta da kofu biya, mati övu riyë, gbɔ na kyedre ta da wevo biya, övu na kaga, ali ayinni uvö loko ënni mi ngora mo.”

Mala kö'du 'ba langa

(Lk. 13:20-21)

³³ Yësu nduwë mala maako yada mo zi zë iya henye, “Damöku 'ba Wiri ëdi henye: Mbara maako oba langa asusë mĩ tele 'butësowɔ 'ba lunzu i'di gbɔ tɔ'bu.”

³⁴ Yësu ayada kö'du nenyee zi vidĩ kayo tẽmĩ mala. Mo iya kö'du ako dẽ zi zë kazi mala.

³⁵ Mo o'dɔ kö'du ne here zi kö'du kiya 'ba nẽbi tayi tĩnyö: “Ma ko'dɔ mala ezẽ ma me'do zi zẽ. Ma kayada zi zẽ wa mati ayɔlɔnni dẽ kyere ma damöku i'di rẽ ni ne.”

Yësu ayada mĩ mala 'ba nyangölu

³⁶ Mati Yësu ila vidĩ kayo ödu loko, vo lö'bö 'bɔmowe ayinni zi mo, iyanni henye, “Ayada dero zi ze mĩ mala 'ba nyangölu mĩ yaka ne a'di?”

³⁷ Yësu aya'ba dɔ mo, iya henye, “Kora ma ili kofo ma laka ne Wisi a Vidĩ.

³⁸ Yaka damöku, kofo ma laka ne, mora vidĩ ma 'bẽnni 'ba damöku ne. Nyangölu ra vidĩ ma 'bẽnni 'ba Satani.

³⁹ Vo wehe ma ili kofo ne mo ra Satani. Wa kumu ta yaka mora ndundu 'ba daliɔ, mora vo kumumo'e zẽ ra malayika'e.”

⁴⁰ “Here kaa ma nyangölu atoto dɔ mo o'bo mĩ wa'do, kö'du ne ako'dɔ rẽ ni here mĩ ndundu 'ba daliɔ aba.

⁴¹ Ēdi here, Wisi a Vidĩ akutu yaga malayika eniye, zi toto tẽmĩ damöku eni yaga, vidĩ ma biya edinni vidĩ ki'di zi kö'du kyenyẽ ko'dɔ, biya agamo'e ma edinni kö'du kyenyẽ ko'dɔ.

⁴² Zẽ aku'dunni zẽ mĩ wa'do, zẽ akudunni hẽ nni konyo aba.

⁴³ Vidī a Wīrī atanyinni kaa kadra mī damöku a 'bu nni, owo'e kö'du ne, ezē ēdī 'e mbili aba.”

Mala kö'du 'ba wa koho

⁴⁴ “Damöku 'ba Wīrī ēdī henye, kora maako i'ja wa na koho mī yaka. Mo ayöfu dɔ mo gbo löhu. Mo na rakyenyi, i'bē wogo wasisi mati mo ēdī mo aba yaga, i'bē hulēhu wogo yaka nani gbo.

Mala 'ba atenje

⁴⁵ “Damöku 'ba Wīrī ēdī kpa kaa henye. Kora maako ēdī bi koma kö'du dahabo ma laka.

⁴⁶ Mati mo i'ja, mo i'bē wogo wasisi mati mo ēdī mo aba biya yaga, wogo dahabo nani gbo.

Mala 'ba kīrī kyenze

⁴⁷ “Damöku 'ba Wīrī ēdī kpa kaa henye, kya 'ba kora vo kyenze kīrī u'du wa 'ba kyenze kīrī ēnni yaga mī föfö, mora iri dakyinē 'ba kyenze biya.

⁴⁸ Mati wa 'ba kyenze kīrī ēdī ku ndɔ, zē otōnni yaga da göti alimanni gbo akaŋo zi mī kyenze ne yanya, ma laka ne i'dinni mī бага ēnni, mati anza na laka u'dunni zē 'de möku.

⁴⁹ Atēdī mī ndundu 'ba daliŋɔ aba kaa nenyē. Malayika ati'bēnni yaga akako'dōnni vidī ma kyēnyē'e tēmi ma laka

⁵⁰ Aku'du zē mī wa'do 'ba koli ani zē akudunni hē nni konyo aba.”

Kö'du kyī ma kɔɔ aba

⁵¹ Yēsu ako'jo hē zē, iya henye, “Ayolo'e kö'du nenyē'e ku?” Zē aya'banni dɔ mo iyanni, “ɔɔ.”

⁵² Here mo aya'ba dɔ mo zi zē iya henye “Vo komoyandi 'ba kö'du kī'di ma ayandi zē kö'du

'ba Damöku 'ba Wirī, kaa vo kyeti 'ba loko mati oba wa ma kyī ma koo aba, yaga tēmi lo'bi ēni."

Omba Yēsu dē mī Nazereta
(Mk. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

⁵³ Mati Yēsu inde yada mala nenyē'e ku, mo ila bi nani

⁵⁴ ēnyī i'bē hulēhu mī gawo 'bēni Nazereta. Mo ayētī kö'du mī bi 'ba mötu, mora zē ma owonni kö'du yētī 'bomo ne, zē rakaga aba. Zē ako'jonni kö'du, iyanni henye, "Here mo i'ja kö'du yolo mahere ne ta kila? Mora kö'du ko'do 'bomo ne'e?"

⁵⁵ Mo ra dē wisi 'ba vo wakisē? Mariya ra dē ma mo, Yemisi, Yosepa, Simona, mora Yudasi, zē ra dē na öndu mo'e?

⁵⁶ Ēmī mo'e ra dē ödinni alima kinye ne? Mo i'ja kö'du nenyē biya ta kila?"

⁵⁷ Mora here, zē ombanni mo dē. Yēsu iya zi zē henye, "Nēbi oro ta ga bi ne biya nje mī gawo 'bomo vo dakota 'bomo eti.

⁵⁸ Mo o'do kö'du ko'do dē ani, ga kö'du zē anza nni dē kö'du koma aba."

14

Koli 'ba Yowani Bapatisi
(Mk. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

¹ Mī kadra nani Heroda vo dakaño owo kö'du Yēsu mo ayada zi vo mī

² turu ēniye henye, "Tinyö Yowani Bapatisi ra ēnyī ku na didi." "Kö'du nere ra mo ēdi kyigo nenyē aba, zi kö'du ko'do ne'e ko'do mo."

³ Kö'du Heroda ra kyere i'di kö'du zi Yowani kiri kida mo nyori aba ku'du mī kamba. Mo o'do

kö'du ne ga kö'du Herodiya mbara 'ba öndu mo Pilipo.

⁴ Mī kadra maako aba, Yowani Bapatisi ayada zi Heroda, iya henye, “Anza na laka zi yī Herodiya koze.”

⁵ Here Heroda omba zi mo kofo, mora ere kazi vidī 'ba Yuda'e ga kö'du zē asösu 'bēnnī Yowani ne nēbī ra.

⁶ Here mī kadra ko'jo 'ba Heroda aba wu'jē 'ba Herodiya ɔɔ komo vidī kayo. Heroda gbɔ rakyenyi aba

⁷ alömu zi mo, iya henye, “Malömu ku zi kī'dī zi yī wa ma ako'jo kö'du ga kö'du mo.”

⁸ Here tēmi kö'du sösü 'bama mo, mo ako'jo hɔ mo, iya henye, “i'dī zi ma kinye yaanya aba da Yowani Bapatisi da gbenje ne.”

⁹ Yere gbɔ kazi rakyenyi ga kö'du lömu ma mo o'do ta da komo yingɔ 'bēnī ne'e biya ne, mo i'dī kö'du zi wu'jē ne, da kö'du wa ko'jo 'bɔmo omba ku.

¹⁰ Here mo i'dī kö'du ikye da Yowani gbɔ mī kamba,

¹¹ dɔ mo ne ika mī gbenje mora i'dī gbɔ zi wu'jē ne, mo oba ika gbɔ zi ma nī.

¹² Vo lö'bö a Yowani ayi injēnnī yöku mo usu, mora zē i'bē ayadannī kö'du mo gbɔ zi Yēsu.

Yēsu i'dī wakonyo zi vidī kayo

(Mk. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Yn. 6:1-14)

¹³ Mati Yēsu owo kö'du Yowani, mo ɔɔ ani mī tönbö, ēnyī i'bē ga bi mbiya na bi dēnī. Here vidī owonnī kö'du mo ēnyī ilannī gawo 'bēnnī, i'bēnnī ga ndī mo aba ta akaɔo.

14 Yēsu ēnyī asi yaga tēmī tōṅbō, mati mo ongo vīdī kayo ne'e, di'di mo oso gbo ndo na kō'du sōsu ga kō'du zē, mo akō'jō zē ma na rakōo ne'e gbo.

15 Hutaga nani aba, vo lō'bō 'bomo ayinnī zi mo iyannī henye, “Bi ku ra hutaga bi nenye bi mbiya ra, utu vīdī ne'e liṅo mī'bēnnī wakonyo kogo zi nnī.”

16 Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Zē mī'bēnnī dē. 'E na bi de 'e, i'diye wakonyo zi zē konyo.”

17 Zē aya'bannī da me'do, iyannī henye, “Wa biya ma dēdī mo aba kinye mangolo'bō muyi kyenze riyō.”

18 Yēsu iya zi zē henye, “Ika'e zē zi ma kinye.”

19 Mo i'di kō'du gbo zi vīdī ne'e limannī akaṅo da loma, mo oba mangolo'bō muyi kyenze riyō ne aba, ongo bi riyē o'do ōwō'di zi Wiri. Mo owe mī mangolo'bō ne'e i'di zē gbo zi vo lō'bō'e, vo lō'bō i'di zē gbo zi vīdiye.

20 Vīdī biya onyo onyōnnī mora vo lō'bō obannī бага 'butē dōmoriyō ndo na kōso wa ma oso.

21 Watiti 'ba vīdī kora ma onyōnnī wa ne, ēdī kpulukumuyi vīdī, mbara gisisi eti iti dē.

Yēsu alasi ta da wini
(Mk. 6:45-52; Yn 6:15-21)

22 Here Yēsu i'di vo lō'bō'e tēkyinnī mī tōṅbō tī'bēnnī dagba kapa fōfō mōto, mora mo iya vīdī ne'e mī'bēnnī 'de.

23 Ta pētī utu vīdī ne'e ku, mo i'bē da lutu riyē kuti nī aba amōtu. Mati hutaga oko, Yēsu ēdī gbo ani kuti nī aba.

24 Mī kadra ne tönbö ëdī ku na kowɔ mī kutē wini 'ba föfö rē nī kōhɔ kazi wini kagba, ga kō'du buluku ëdī aluku zɔ kī'dī zi mo.

25 Tēmī kutē kadra wota, modaka aba mī da mindö, Yēsu ayi zi vo lö'bö'e lasi aba ta da wini.

26 Mati zē ongonnī mo ëdī alasi ta da wini, zē na tere. Zē iyannī kudu aba na tere henye, “Ne gīlīlō 'ba yöku ra.”

27 Yēsu ame'do kandi zi zē iya henye, “Uku mī ye, ne ma ra, ere'e dē.”

28 Here Petero ame'do riyē iya henye, “Yere ezē ëdī tinyö yī ra i'dī kō'du zi ma tī'bē ta da wini zi yī ani.”

29 Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Ayi.” Petero asi yaga tēmī tönbö ayeto gbɔ tī'bē ta da wini zi Yēsu.

30 Mati mo ongo buluku kyigɔ ne, mo na tere ayeto zi lëndī akaŋo mī wini. Mo udu “Ayomɔ ma Yere.”

31 Kandi Yēsu akako Petero kala nī aba, iya zi mo henye, “Ëdī kō'du koma aba tisiwa. Kō'du a'di dē yī jijiji go mo?”

32 Here zē 'dö riyö ëkyinnī mī tönbö, buluku ɔɔ gbɔ.

33 Here zē ma mī tönbö ne'e ayetonnī Yēsu, iyannī henye, “Tinyö yī Wisi 'ba Wirī ra.”

Yēsu akɔ'jo vo rakɔɔ mī Genesereta

(Mk. 6:53-56)

34 Zē umunnī kyētī 'ba föfö ayinnī gawo 'ba Genesereta,

35 ani vīdī ayolonnī Yēsu gbɔ, zē utunnī kō'du zi vīdī 'ba rakɔɔ'e biya kpo tara gawo nani, ikannī zē gbɔ zi Yēsu.

³⁶ Zē alenzenni mo zi kila zē mati koo aba ne, gbī nje zi ha bongō omo kisa, zē biya ma isenni ne, ako'jō zē gbo nbala.

15

Kö'du yandi 'ba wa nbala ti'da aba (Mk. 7:1-13)

¹ Kya 'ba Farasiye nni vo komoyandi 'ba kö'du ki'di eti, ayinni ta Yerusalema zi Yesu, ako'jonnī ho mo, iyanni henye,

² “Kö'du a'di vo lö'bō 'bēyiye owōnni kö'du ki'di ma kyedre 'beze ilanni zi ze ne dē? Akaka kala nni dē tēmi gēri ma laka gba kazi wakonyo.”

³ Yesu aya'ba do mo iya henye, “Mora kö'du a'di owō'e kö'du a Wiri dē, iriye ga ndi kö'du yandi 'be'e?

⁴ Kö'du Wiri iya henye, ‘Owo 'bu yi ma yi aba. Vidi ma asene 'bu ni mandere ma ni aki'di mo zi kofo.’

⁵ Mora ayandi 'e henye, ezē vidi maako edi wa aba, mo mo'do zi 'bu ni konyi mandere ma ni. Mora iya henye, nenye 'ba Wiri.

⁶ Mo omba dē zi 'bu ni tōwo. Tēmi gēri ne owō'e kö'du ki'di a Wiri dē, ga kö'du zi ga ndi kö'du yandi 'be ra kiri.

⁷ 'E vo komokandi ne'e, kö'du 'ba Yisaya edi tinyō, kaa ma mo iya kö'du ga kö'du ko'do 'be'e.”

⁸ Wiri iya henye, “Vidi nenye'e owōnni ma me'do hē nni aba, di'di zē tinyō na kōwo tara ma.

⁹ Here anza na laka zi zē ma yeto, ga kö'du edinni kö'du ki'di 'ba vidi kōndu ra yandi mo kaa kö'du ki'di ama.”

Wa mati ëdï vïdï ko'do na ti'da
(Mk. 7:14-23)

¹⁰ Yësu ako'jo vïdï kayo zi nï iya zi zë henye, "Owo'e, ayolô'e.

¹¹ Anza dë wa ma i'bë ta ha vïdï mï mo ra o'do mo na ti'da, wa ma asi yaga ta ho mo ra o'do mo na ti'da"

¹² Here vo lö'bö omo ayinnï zi mo iyannï henye, "Ayolô'e ku henye ere, Farasi anzannï dë na rakyenyi mï kö'du kiya 'bëyi ne?"

¹³ Yësu aya'ba da me'do iya henye, "Wevo mati 'bu komoriyë ra dë yi akoto 'de."

¹⁴ "Asösu'e kö'du zë dë. Zë vo dagba 'ba vo komoköndu. Èzë kora vo komoköndu maako akoko vo komoköndu agamo, zë 'dö riyö akalëpinnï mï wogo."

¹⁵ Petero ënyi ame'do riyë iya henye, "Ayada mï i'jö me'do ne te zi ze."

¹⁶ Yësu iya zi zë henye, "Anza'e dë gba ndrë na komokandi ta da oka'e.

¹⁷ Ayolô'e dë? Wa ma i'bë ta ha vïdï i'bë mï mo mora gbo yaga tëmï ida ro mo.

¹⁸ Mora wa ma asi yaga ta ha, ayi tëmï di'di, ne wa ma o'do vïdï na ti'da

¹⁹ Tëmï di'di mo ayi kö'du sösu ma kyënyë, ma ak'i'di mo zi wa kofo, ndoro ko'do, kö'du kyënyë maako'e ko'do mo aba, zi wakolo, ndondo, kö'du kyënyë kiya ra oka'e.

²⁰ Nenyë'e wa ma ëdinnï vïdï ko'do na ti'da, zi wakonyo kazi kala'e kaka, kaa ma zë iyannï ne, o'do vïdï dë na ti'da."

Koma 'ba mbara tëmï Kanana
(Mk. 7:24-30)

21 Yēsu ila bi nani ēnyī i' bē dakaṅo ma kara ra gawo kyedre 'ba Tiyere nnī Sidoni aba.

22 Mbara 'ba Kanana maako ma alima bi nani ayi zi mo. Ēnyī udu riyē, iya henye, “Wisi 'ba Dawidi, akonyi ma kyedre. Wu'jē ama ēdī dakyikyī aba, mī riti kyedre.”

23 Yēsu iya me'do ako dē zi mo. Vo lō'bō 'bomo ayinnī zi mo alenzennī mo iyannī henye, “Ore mo 'de, mo ēdī ga ndi ze kīrī kpɔɔ nenyē ko'do aba.”

24 Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Utu ma nje zi vidī 'ba Yiserele'e ma olunnī.”

25 Mati here ne, mbara ne ayi alēpī ndi mo. Mo iya henye, “Akonyi ma Yere.”

26 Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Anza dē na laka zi wakonyo a gisisiye ku'du mo zi wīhiye.”

27 Mo aya'ba do mo iya henye, “Ne tīnyō Yere, wīhī ēdinnī kpa wakonyo ma ɔso alēpī ta da tarabiza 'ba kyedre 'bēzē 'e ne konyo.”

28 Yēsu aya'ba do mo zi mo iya henye, “Yi mbara 'ba kō'du koma kyedre aba. Mī kadra tisi nani wu'jē ɔmo ako'jo rē nī gbɔ.”

Yēsu ako'jo vidī kyɔ

29 Yēsu ila bi nani ēnyī i' bē na konda ta da kapa fōfō 'ba Galilaya. Mo ēkyī da lutu alima akaṅo.

30 Vidī kayo ayinnī zi mo, ikannī aba, vo keṅe, vo komokōndu, vo ka'bo, vo ha ngulu vidī rakɔɔ maako'e kyɔ ma i'dinnī zē ndi Yēsu, mo ako'jo zē gbɔ.

31 Vidī ne'e na rakaga ma ongōnnī vo ha ngulu ēdī ku ame'do, vo ka'bo ku na laka, ma keṅe

ëdi ku alasi, vo komoköndu ëdi ku bi kongö, ayetonni Wirí 'ba Yiserele gbo.

*Yësu i'di wakonyo zi vidi kyedre kayo
(Mk. 8:1-10)*

³² Yësu ako'jo vo lö'bö 'bëniye zi ni iya zi zë henye, “Ma rasösu aba ga kö'du vidi nenye'e, ga kö'du zë ëdinni ku ma aba, ko'do wota aba yaanya aba anzanni dë waako aba zi konyo. Momba dë zë kutu kazi wakonyo, ga kö'du atëdinni na riti ta da gëri 'bëzë liŋö.”

³³ Here vo lö'bö 'bomo ako'jonní hõ mo iyanni henye, “Da ki'ja ze wakonyo kyö mi da lepí nenye zi ki'di zi vidi kayo nenye'e ta kila?”

³⁴ Yësu ako'jo hë zë iya henye, “Ëdiye mangö'bo aba ndö?” Aya'banni dö mo iyanni henye, “Mangö'bo madömoriyö nzoyi, kyenze ëdi tisiwa.”

³⁵ Yësu iya kö'du gbo zi vidi kayo ne zi limanni akaŋo dakaŋo.

³⁶ Mo oba mangö'bo madömoriyö kyenze ne aba o'do öwö'di zi Wirí, owe mi zë i'di zë zi vo lö'bö'e, vo lö'bö'e i'di zë zi vidi ne'e.

³⁷ Zë onyonní mora övönní. Here vo lö'bö obanni kori madömoriyö ndöndö na nzoyi ma öö.

³⁸ Watiti 'ba vidi kora ma onyonní ëdi 4,000 vidi mbara gisisi ëti iti dë.

³⁹ Mati Yësu utu vidi ne'e ku 'de, ëkyi mi töngbö i'bë mi dakaŋo 'ba Magadoni.

16

*Kö'du ko'jo ga kö'du 'ba kö'du ko'do
(Mk. 8:11-13; Lk. 12:54-56)*

¹ Kya 'ba Farasiye nn̄i Sadeke eti ayinn̄i zi Yēsu ombann̄i zi mo yonzɔ ako'jonn̄i hɔ mo kö'du ko'do ko'do mo zi zē, zi yada Wir̄i ra omba da kö'du zi mo.

² Mora Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ēzē kadra ēdī ku loso, iya 'e henye, ‘Dēdī ku tī'bē zi komo bi laka ki'ja, ga komo bi ēdī na kahi.’

³ N̄bɔ da m̄indɔ aba, iya 'e henye, ‘Omba ku zi ta'di, ga kö'du komo bi na kahi a'ba na köndu.’ Aka me'do'e kö'du 'ba komo bi ne bi kongɔ aba komoriyē, mora ɔ'bo'e me'do dē kö'du kyinē 'ba kadra ne'e.

⁴ Hala kö'du kyenyē vidī ma ndenye ne kazi Wir̄i. Ako'jo 'e ha ma ga kö'du ko'do? 'E'e, kö'du ko'do ma aki'di zi ye nje kö'du ko'do 'ba Yona.” Here Yēsu ila zē ēnyī i'bē wēnī 'de.

Langa 'ba Farasiye nn̄i Sadeke eti
(Mk. 8:14-21)

⁵ Mati vo lō'bō'e umu n̄i kyētī föfö maaga mo, kö'du mangɔlɔ'bo ölu ta dē zē zi kobann̄i aba.

⁶ Yēsu iya zi zē henye, “Andire'e ēdī 'e bi kida aba kö'du langa 'ba Farasiye nn̄i Sadeke eti.”

⁷ Zē ayeton̄ni gbɔ me'do na ga rē nn̄i iyann̄i henye, “Mo iya kö'du ne ga kö'du doba 'e mangɔlɔ'bo maako dē.”

⁸ Yēsu ayɔlɔ kö'du ma zē ēdinn̄i kiya ne, here mo ako'jo hē zē iya henye, “Kö'du a'di ēdiye ame'do na ga re 'e kö'du mangɔlɔ'bo ma anza dē? Hala ēdiye koma tisi aba.

⁹ Gba ayɔlɔ'e dē? Mangɔlɔ'bo muyī ma minye mī mo kö'du vidī kora kpulukumuyī ne dē? Kor̄i ndö ma oso'e?

10 Mora ëdi hala kö'du mangol'bo madomoriyö kö'du vidi kora kpulukusowo ne? Kori ëdi ndo ma oso'e?

11 Hala ayolo'e de manza de ame'do zi ye kö'du 'ba mangol'bo? Ong'e ga re 'e kazi langa 'ba Farasiye nni Sadeke eti.

12 Here vo lö'bö ayolonnii mo anza de kö'du ne kiya zi ga re nni kong'o kazi mangol'bo ma o'do langa aba, weni ga kö'du yandi 'ba Farasiye nni Sadeke eti."

Petero Iya Yesu ra Korisito
(Mk. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

13 Yesu enyi i'be daliwo ma kara ra gawo 'ba Kasariya Filipino, bi ma mo ako'jo ha vo lö'bö 'beniye iya henye, "Eyi ra vidi edinni akiya mo Wisi a Vidi?"

14 Ze aya'banni do mo iyanni henye, "kya vidi maako'e iyanni henye, Yowani Bapatisi ra." "Agamo'e iyanni Eliya ra, mora agamo'e iya 'benni Yeremaya ra mandere kya 'ba nabi maako."

15 Mo ako'jo he ze iya henye, "Mora 'e 'be'e? Iya 'be'e ma eyi?"

16 Simona Petero enyi aya'ba do mo iya henye, "Yi Korisito ra, Wisi 'ba Wiri widi."

17 Yesu enyi aya'ba do mo iya henye, "Laka, Simona wisi 'ba Yona ga kö'du, tinyo nenye ayi de zi yi kazi vidi kondu maako. I'di mbiyi zi yi kazi 'bu ma komoriye.

18 Here mayada zi yi Petero, mako'ba kanisa a ma mora gbi le koli o'bo de zi do mo kohe.

19 Maki'di gbalaka 'ba Damoku 'ba Wiri zi yi, kö'du ma ida dakaño kinye, akida kpa komoriye,

kö'du ma inga dakaŋo kinye, akinga kpa komoriyë.”

²⁰ Here Yësu ise gɔ mo zi vo lö'bö 'bëni ne'e mayadanni dë zi vidï kölö maako ni Korisito ra.

*Yësu ame'do kö'du riti 'bëni koli aba
(Mk. 8:31-9:1; Lk. 9:22-27)*

²¹ Mi kadra nani zo dagba Yësu ayeto kiya kö'du riti 'bëni koli aba zi vo lö'bö 'beniye kazi koho, iya henye, “Makati'bë mi Yerusalema mora matëdi riti aba kazi kyedre'e, vo da karasa'e vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'di ëti. Aki'dinni ma zi kofo, mora ta pëti ko'do da wota aba, matënyi na didi.”

²² Here Petero oba mo tisi dakapa ayeto gbɔ mo wasa iya henye, “Anza here Yere, kö'du ne mo'do rë ni dë zi yi.”

²³ Yësu opi komo ni da Petero iya nenye, “Ënyi 'de ta ra ma, Satani. Yi ra na wayata mi gëri ama, ga kö'du sösu 'bëyi ne ayi dë kazi Wiri, mora kazi kö'du ko'do 'ba vidï köndu.”

²⁴ Mora here, Yësu iya zi vo lö'bö 'bënniye henye, “Ëzë vidï maako omba tayi zi ma, kö'du mo mölu ta do mo, minjë taka 'bëni malö'bö ga ma.

²⁵ Vidï ma omba zi didi 'bëni yomo akayölu mora vidï ma ayölu didi ni kö'du ma aki'ja.

²⁶ Vidï atëdinni wa aba ëzë zë irinni damöku ne biya mora ayölu didi nni? Anza here dë. Waako anza ani dë zi ki'dinni zi didi nni ya'ba mo aba.

²⁷ Kö'du Wisi 'ba Vidï omba ku zi tayi mi bikanyi kyedre 'ba 'bu ni malayika ëni ëti, mora

mo aki'di biriti zi vidi maako mi ko'du ko'do 'bomo.

²⁸ Miya zi ye henye, kya vidi maako'e edinni kinye akolinni de, ze akongonni bi tayi 'ba Wisi 'ba Vidi mi damoku 'beni."

17

Yesu ofo re ni

(Mk. 9:2-13; Lk. 9:28-36)

¹ Tapeti ko'do modaka aba, Yesu oba Petero, Yemisi ondu ni Yowani aba, enyi i'benni riyè da doku konda na bi de nni.

² Mati ze edinni bi kongo rakofa ayi zi Yesu, komo mo edi alaka kaa kadra, bongu 'bomo ofo re ni na kanyi.

³ Vo lo'bo wota ne'e, ongonni Mosa nni Eliya aba, edi ame'donni Yesu eti.

⁴ Petero ame'do riyè zi Yesu, iya henye "Yere, edi na laka ze kinye. Eze omba, ma kuvö gövö wota kinye. Kolö zi yi, kolö zi Mosa, mora kolö zi Eliya."

⁵ Mati mo edi gba ame'do, foli laaka ayi owo riyè de ze, gu aa temi foli iya henye, "Nenye gogo wisi ama ra, ma na rakyenyi mo aba. Owo'e do mo."

⁶ Mati vo lo'bo owonni me'do ne, ze na tere umè re nni na mi yofu dakaño.

⁷ Yesu enyi ayi ise re ze, iya henye, "Enyiye riyè, ere 'e de."

⁸ Here ze ongonni bi riyè i'janni vidi maako de, du Yesu kuti ni aba.

⁹ Mati ze edi tasinni akaño ta da doku, Yesu iya zi ze henye, "Ayada'e de zi vidi maako ko'du

mati ongo'e ne, le ezē Wisi a Vidī ēnyī ku tēmī koli.”

¹⁰ Vo lö'bö ako'jonnī ha Yēsu iyannī henye, “Kö'du a'di vo komoyandi 'ba kö'du kī'diye, iyannī henye ere, Eliya ra atayi dagba?”

¹¹ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Eliya ra ēdī tayi dagba, mo akako'jo wasisi nzo.

¹² Mayada zi ye henye, Eliya oko ku nzo, vidiye ra ayolonnī mo dē o'donnī mo kaa zē omba nnī. Tēmī gērī kölō ne zē ako'donnī Wisi 'ba Vidī kpa here.”

¹³ Vo lö'bö ēnyī ayolonnī mo ēdī ame'do zi nnī ne, kö'du 'ba Yowani Bapatisi.

*Yēsu akō'jo wisi kora dakyikyī aba
(Mk. 9:14-29; Lk. 9:37-43a)*

¹⁴ Mati zē a'bannī zi vidī kayo ne'e, kora maako ayi zi Yēsu alodro da womo nī aba akaṅo komo Yēsu,

¹⁵ iya henye, “Yere, i'di miyī mēyī ra wisi ama ne. Mo ēdī koo nōkī aba na kyēnyē, ēdī mo kumē kadra maako aba mī wa'do, mandere mī wini.

¹⁶ Mika mo zi vo lö'bö 'bēyīye, o'bōnnī dē mo ko'jo.”

¹⁷ Yēsu aya'ba do mo, iya henye, “E vidī kazi koma kö'du kyēnyē aba ne'e, omba 'e zi ma tēdī eti le ndala aba? Omba'e zi ma lima eti le ndala aba? Ika 'e wisi ne zi ma.”

¹⁸ Yēsu i'di kö'du zi dakyikyī ne, ēnyī asi gbo yaga tara wisi ne, mī kadra nani akō'jo mo gbo.

¹⁹ Vo lö'bö ayinnī zi Yēsu liya ako'jonnī ho mo, iyannī henye, “Kö'du a'di dore ze dakyikyī dē go mo yaga?”

20-21 Yësu aya'ba da me'do zi zë iya henye, “Miya zi ye henye, ëzë ëdiye koma aba kaa kofu masatada ma tisi, akiya'e zi lutu nenyë henye, 'Ï'bë ta kinye nani!' atï'bë. Ako'do'e wa biya.”

Yësu ame'do löhu ga kö'du koli 'bëni
(Mk. 9:30-32; Lk. 9:43b-45)

22 Mati vo lö'bö 'ba Yësu ayi atoto rë nni ku biya mi Galilaya, Yësu iya zi zë henye, “Wisi 'ba Vidï omba ku ki'di mo zi vidï

23 akofonni mo, ko'do da wota aba mo atenyi na didi temi koli.” Vo lö'bö'e na rasösu ga kö'du mati Yësu iya akofo ni ne.

'Be'bele kopi mi yëkelu 'ba Wirï

24 Mati Yësu vo lö'bö 'bëni ëti ayinni mi Kaparanamo, vo 'be'bele kö'du 'ba yëkelu ayi zi Petero ako'jo ho mo iya henye, “Vo komoyandi 'be'e ëdi 'be'bele loko 'ba Wirï kopi?”

25 Petero aya'ba do mo, iya henye “Ëdi here.” Mati Petero i'bë lijo, Yësu ame'do dagba, “Simona, kö'du sösu 'beyi a'di? Eyi ra edinni 'be'bele kopi zi yeree 'ba dakaño nenyë? Vo gisi 'ba dakaño'e ra kodo tu'dë maako'e?”

26 Petero aya'ba do mo iya henye, “Vo leze'e ra.” Yësu aya'ba do mo iya laka, “Gisi 'ba dakaño'e opinni dë.

27 Domba dë zi vo 'be'bele kö'du ne'e ko'do mo zi tenyinni na kamo. I'bë mi föfö kyenze kiri. Oto yaga dagba kyenze mati iri ku ne, ayëhu ho mo aki'ja kahi nbiriri kyö kö'du 'be'bele 'bama 'ba loko 'ba Wirï 'beyi aba. Oba zë opi na 'be'bele 'bama 'be'e aba.”

18

Ēyī ra kyedre ndra?

(Mk. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

¹ Mī kadra nani vo lö'bö ayinnī zi Yēsu ako'jonnī ho mo, iyannī henye, “Ēyī ra 'bēnī na kyedre mī damöku 'ba Wiri?”

² Yēsu ako'jo wisi i'dī mo atoro komo zē,

³ Mora iya henye, “Miya zi ye tinyö, ezē ofo re 'e dē kaa gisisi mī di'diye, ödu'e dē mī damöku 'ba Wiri.

⁴ Vidī ma kyedre mī damöku 'ba Wiri ra mati aya'ba rē nī tisi kaa wisi nenye.

⁵ Ezē vidī mati iri wisi kaa nenye kala kyedre aba mī ru ma, iri ma ku.”

Kö'du yonzö zi kö'du kyënyë ko'dö

(Mk. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

⁶ “Ezē vidī maako o'dö wisi kölö tēmi gisisi nenye'e mo oma mī kö'du kyënyë ko'dö, edī na laka kö'du vidī nani zi yitö kyedre 'ba wakuhu kida gu mo, zi kuyi mo mī wulu ma yöndu ne.

⁷ Atēdi na riti zi vidī 'ba damöku nenye, kö'du wa maako mati edī zi ko'dö zē zi kö'du kyënyë ko'dö. Wa ne ako'dö rē nni 'duwi, atēdi na riti zi vidī mati i'dī zē zi rē nni ko'dö ne.

⁸ Ezē kala yi mandere ndi yi o'dö yi zi kö'du kyënyë ko'dö, ikye u'du 'de yaga. Edī na laka zi yi tödu mī didi kazi kala, mandere ndi ta da sesi kala 'dö riyö, ndi kpa 'dö riyö zi ku'du mī wa'do kazi tölu.

⁹ Ezē komo yi o'dö yi zi kö'du kyënyë ko'dö, oto u'du 'de yaga. Edī na laka zi yi tödu mī didi komo

aba nje kölö ta da sesi komo 'dö riyö zi ku'du mi wa'do 'ba gehena."

*Mala kö'du tölu 'ba timelë
(Lk. 15:3-7)*

10-11 "Komo'e mēdi re 'e, awasa'e dē gisisi. Miya zi ye henye, malayika 'bēzē ēdi 'duwī ṅburu komo 'Bu ma komoriyē.

12 A'di ra asōsu 'bēyī ēzē vīdī kora ēdi timelë aba lamikölö, ma kölö ölu tēmī zē ako'do? Mo akila ma lamikölö 'butēmodōmosowō dōmomodōmosowō bi wakonyo dakapa lutu, ati'bē koma timelë mati ölu ne dē ya?

13 Ēzē mo i'ja ku, mayada zi ye henye, mo atēdi rakyenyi aba ndra kö'du timelë kölö ne ta da ma lamikölö 'butēmodōmosowō dōmomodōmosowō ma ölunnī dē ne.

14 Tēmī gērī kölö ne, 'Bu'e komoriyē omba dē zi ma kölö tēmī zē zi tölu.

Öndu mandere emi ma o'do kö'du kyenyë

15 "Ēzē öndu yī o'do kö'du kyenyë zi yī, i'bē ayada kö'du kyenyë 'bomo ne zi mo, o'do na liwo, nje tēmī kut'e. Ēzē mo owo kö'du 'bēyī ne ku, ayōmō mo ku tēmī kö'du kyenyë ko'do.

16 Ēzē mo owo kö'du 'bēyī ne dē, oba kölö mandere riyö vīdī kya mo'e yī aba, kö'du wa sōsu ne zi vo hu kö'du dōrō tēdinnī riyö, mandere wota kaa mati ko'du yöru iya.

17 Ēzē mo owo dē zē dē, ayada kö'du ne biya zi vīdī 'ba kanisa. Ndundu mo aba ēzē mo owo da vīdī 'ba kanisa dē, o'do mo kaa vo leze mandere kaa vo 'be'bele kö'du.

Kö'du kida kö'du kinga aba

18 “Tinyö mayada zi ye henye, kö'du mati ida ku mi dakaño kinye, akida kpa komoriyë, kö'du mati inga ku dakaño kinye, akinga kpa komoriyë.

19 Mayada kyɔ zi ye, ezë vidi riyö temi 'e dakaño nenyë omba da kö'du wa mati amötu'e kö'du mo, 'bu ma komoriyë ako'dɔ zi ye.

20 Ezë vidi riyö mandere wota atoto rë nni bi kölö mi ru ma, ma medï zë eti.”

Mala 'ba vo kalima kazi kö'du kila zi oka ni

21 Petero ayi zi Yësu ako'jo ho mo iya henye, “Yere, ezë öndu ma edi nduwë kö'du kyenyë ko'dɔ ra ma makila mo da ndö? Modomoriyö?”

22 “‘E,e,” Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, “Anza madomoriyö, 'butëmodomoriyö domomodomoriyö,

23 ga kö'du damöku 'ba Wirï edi here. Kadra maako aba, yere maako omba zi kö'du kahi 'ba vo kalima 'beniye mati obanni kazi ni kongɔ.

24 Mati mo ayeto ku zi ko'dɔ mo here, ma kölö temi zë ika 'beni zi mo atiti gɔ mo miliyöni pawono.

25 Vo kalima ne anza wa aba kyɔ dë, zi kahi omo ne kopi. Yere i'di kö'du zi mo kogo 'de kaa vo kalima, mbara 'bomo, gisisi, biya wa mati mo edi mo aba kö'du zi yöngu ne kopi mo aba.

26 Vo kalima ne aldro domo ni aba komo yere, ala'ba rë ni iya henye, ‘Miyi meyi ra ma, ma kopi wa 'beyi ne biya zi yi.’

27 Yere gbɔ rasösu aba kö'du mo, ila mo temi yöngu ne, ila mo i'be gbɔ.”

28 “Kora ne ënyï i'bě andösi dë nni, vo kalima oka nï mati oba kôhi tisiwa aba kazi mo ne, iri mo ta gu mo ñbirï, iya zi mo henye, ‘Opi yöngu ama gë yï ne.’

29 Vo kalima oka mo ne alodro akaño ala'ba rë nï zi mo iya henye, ‘Miyï mëyï ra ma, ma kopi zi yï.’

30 Mo omba dë ënyï u'du mo mï kamba le mo akopi yongu ne.

31 Mati kya 'ba vo kalima maako'e ongönnï kö'du mati o'do rë nï ne, zë rasösu aba, ënyï i'bě ayadannï kö'du ne gbo biya zi yere.

32 Yere ako'jo vo kalima ne loko iya zi mo henye, ‘Yi vo kalima kyënyë ra, mila yï kö'du wasisi mati oba kazi ma ne'e biya, nje ga kö'du ala'ba rë yï zi ma.

33 Here kaa atëdi mïkyëyï aba ra oka yï ne kaa mati mo'do mïkyëyï zi yï ne.’

34 Here yere gbo na kamo usu vo kalima ne mï kamba zi riti kï'dï zi mo le ëzë mo opi yongu ne ku biya.”

35 Yësu i'di do mo gbo zi zë iya henye “Ne ëdi kö'du mati 'bu ma komoriyë ako'do zi ye, ëzë ila'e ako'e dë tëmï di'diye.”

19

*Yësu ayandi kö'du ga kö'du 'ba mbara yëyï
(Mk. 10:1-12)*

1 Mati Yësu inde me'do ne'e kiya ku, mo ila Galilaya ënyï i'bě mï dakaño 'ba Yudiya kapa ranga 'ba Yeredene.

² Vidi kayo alö'bönni ga ndi mo, mo ako'jo zë gbo ani.

³ Kya 'ba Farasi maako'e ayinni zi mo, ayonzönni zi mo kuyi kö'du ko'jo aba, iyanni henye, "Kö'du ki'di 'beze akila vidi kora zi mbara 'bëni yëyi na yawa kaa mo omba?"

⁴ Yësu aya'ba do mo iya henye, "Ako'jo'e kö'du yöru ne dë, mati iya henye, bi yeto aba Wiri i'di vidi kora mbara aba?"

⁵ Wiri iya henye, 'Ga kö'du ne, vidi kora akila 'bu ni, ma ni akadroko rë nni mbara 'bëni aba, zë riyö ne atëdinni na wa kölö.'

⁶ Here anzanni dë kpe riyö, atëdinni kölö. Vidi maako inye mi wa mati Wiri adroko ku bi kölö ne dë."

⁷ Farasiye ako'jonnii ho mo iya henye, "Kö'du a'di Mosa i'di kö'du zi vidi kora waraga 'ba rayëyi yöru, ki'di zi mbara 'bëni mo kore 'de?"

⁸ Yësu aya'ba do mo iya henye, "Mosa i'di kö'du zi ye mbara 'be'e yëyi, ga kö'du de 'e na kyigo zi yandi. Anza dë here, tëmi kadra mati bi o'do rë ni.

⁹ Mayada zi ye henye, ëzë kora maako ayëyi mbara 'bëni 'beri ta da ndoro ko'do, mo o'do ndoro ku, ëzë mo iri mbara maako."

¹⁰ Vo lö'bö 'bomo'e iyanni zi mo henye, "Ëzë ëdi ne kö'du mati mi kutë kora mbara 'bëni aba, here, vidi moze mbara dekpe."

¹¹ Yësu aya'ba da me'do zi zë iya henye, "Kö'du yandi nenye anza dë zi vidi biya, nje zi zë mati Wiri i'di here.

¹² Vidi kora na limu kö'du o'jo zë here. Maako'e vidi ra o'do zë here, maako'e ombanni dë mbara

koze ga kö'du 'ba damöku 'ba Wiri. Mo mati ato'bo da kö'du yandi nenyè komba, mo'do here.”

Yësu i'di ya'da zi gisisiye

(Mk. 10:13-16; Lk. 18:15-17)

¹³ Kya vidi maako'e ikanni gisisi zi Yësu kala ni ki'di de ze zi motu kö'du ze, vo lö'bo 'bomo ayatanni vidi ne'e.

¹⁴ Yësu iya zi ze henye, “Ila'e gisisi mayinni zi ma, ayata'e ze de, ga kö'du damöku 'ba Wiri ra kaa nenyè'e.”

¹⁵ Mo i'di kala ni de ze ila ze i'be weni gbo.

Wisi kora obi ma wa aba kyo

(Mk. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶ Kadra maako aba, kora maako ayi zi Yësu ako'jo ho mo iya henye, “Vo komoyandi, kö'du laka a'di ra ma ko'do zi ma didi nburu ki'ja?”

¹⁷ Yësu aya'ba do mo iya henye, “Kö'du a'di ako'jo ha ma kö'du wa ma laka? Mo ma laka edi nje kolö. Iri ga ndi kö'du ki'di ne, ezè omba zi tödu mi didi ma nburu.”

¹⁸ Mo ako'jo kö'du iya henye, “Kö'du ki'di a'di?” Yësu enyi aya'ba do mo zi mo iya henye, “Ofo vidi de, o'do ndoro de, alogo de, asusu vidi maako de na ndondo,

¹⁹ owo 'bu yi ma yi aba, o'do lovo vo halinjo oka kaa mati o'do lovo yi.”

²⁰ Kora ne aya'ba da me'do iya henye, “Mowo kö'du ki'di ne'e ku biya. A'di ra omba gba zi ma ko'do?”

²¹ Yësu iya zi mo henye, “Eze omba zi yi zi tedi nbala, i'be ogo wa mati edi mo aba ne biya

yaga, i'di kōhi mo zi vo leriye, atēdi wa aba kyō komoriyē, ta pēti mo ayi alō'bō ga ma.”

²² Mati kora ne owo kō'du ne here, ēnyi i'bē na rasōsu ga kō'du mo wa aba kyō.

²³ Yēsu iya zi vo lō'bō 'bēniye henye, “Mayada zi ye, atēdi na kyigō zi vidi ma wa aba kyō zi tōdu mi damōku 'ba Wiri.

²⁴ Miya lōhu zi ye henye; ēdi na kyigō ndra zi vidi ma wa aba kyō zi tōdu mi damōku 'ba Wiri, ta da jemele tōdu kpuru tēmī ogo 'ba ibira.”

²⁵ Mati vo lō'bō owonnī kō'du ne, zē biya na rakaga. Zē ako'jonnī kō'du iyannī henye, “Mora here ne, ēyi ra akayōmō?”

²⁶ Yēsu ongo bi mbiyi dē zē aya'ba dō mo iya henye, “Wa mahere ne, vidi o'bo dē ko'dō. Wiri ra ato'bo ko'dō mo biya.”

²⁷ Petero ēnyi ame'do riye, mo iya henye, “Ongo te, dila wasisi ku biya kō'du lō'bō gē yi. A'di ra datēdi ze mo aba?”

²⁸ Yēsu iya zi zē henye, “Mayada tinyō zi ye Wisi a Vidi alima ku da kyiti 'bēni bikanyi laka 'bōmo mi daliṅō kyi. Vo ga ndi ma 'butē dōmoriyō 'bama ne, akalima 'e kpa da kyiti 'ba tu'dē gisi 'ba Yiserele 'butē dōmoriyō ne.

²⁹ Vidi mati ila loko, öndu'e, emiye, 'bu, ma, gisisi, yaka ga kō'du ma aki'ja lami da kyō aki'di didi ma ṅburu ṅburu zi mo.

³⁰ Yaanya aba zē mati kyō dagba ne atēdinni hulēhu, yaanya aba zē ma kyō hulēhu ne, atēdinni dagba.”

20

Mala 'ba vo lō ko'dō'e mi yaka

1 “Damöku 'ba komoriyë ëdi henye. Kora maako ëdi, mo ënyï gbo da mindö aba ti'bë vidi vo loo ko'do'e koma, zi loo ko'do mi yaka ëni.

2 Mo omba da kö'du zi kôhi ñbiriri kopi mo zi zë mi ko'do kölö, utu zë gbo loo ko'do mi yaka ëni.”

3 “Mo ënyï i'bë löhu bi 'ba wakogo, kadra mamodomosowö aba i'ja kya vidi kora maako ëdinni toro ani öñbö kazi loo.

4 Mo ayada zi zë iya henye, ‘I'bë'e kpa loo ko'do mi yaka ma kopi kôhi zi ye na laka.’

5 I'bënni gbo. Kadra 'butë domoriyö kadra wota aba, mo o'do kpa kö'du kölö ne.

6 Eëdi kara zi kadra muyi mo ënyï i'bë bi 'ba wakogo i'ja kya 'ba vidi maako'e ëdinni gba toro ani öñbö. Mo iya zi zë henye, ‘Eëdi 'be'e atoro kadra loso de 'e kinye öñbö kazi loo ga a'di?’

7 Zë aya'banni do mo iyanni henye, ‘Vidi maako i'di loo de zi ze.’ Mo iya henye, ‘Laka i'bë'e loo ko'do mi yaka ama.’ ”

8 “Mati kadra oko ku na hutaga, vo kyeti yaka ayada zi vo da loo ko'do'e iya zi mo henye, ‘Ako'jo vo loo ko'do ne'e opi kôhi ezë, ayeto zë mati ta da hulëhu ne, ndundu mo zë mati ma dagba.’

9 Vidi kora mati ayetanni loo kadra muyi aba ne, opi kôhi ñbiriri zi ma kölö, kölö.

10 Kora mati o'danni loo dagba ayinni zi kôhi 'bënni kiri, asösunni na kirinni ndra, ma kölö opi kpa kôhi ñbiriri kölö.

11 Zë irinni kôhi 'bënni ënyinni agboro vo kyeti yaka aba.

12 Zè iyannì henye, 'Vidì kora nenyè'e mati o'donnì lɔɔ ta da hulèhu nje kadra kòlò, ze do'do lɔɔ kadra n̄bo da kadra kyètu ne, here ne opi kpa zi zè kaa mati opi ze ne?' "

13 "Vo kyeti yaka aya'ba do mo zi ma kòlò tèmì zè iya henye, 'Owo te aboka ma mo'ba'e dè. 'E biya omba'e da kò'du zi lɔɔ ko'do, kadra kòlò n̄bo da kòhi n̄biriṛi kòlò.

14 Yaanya aba oba kòhi 'be'e ne, i'bè'e liṅo. Momba zi kì'dì zi kora mati o'do lɔɔ ta da hulèhu, kpa kyɔ kaa mati mì'dì zi ye ne.

15 Here ne, manza dè dangölò aba zi ko'do wa mati momba ko'do mo kòhi 'bama aba? Kòdo 'e na mì kumbè ga kò'du ma na laka?' "

16 Yèsu inde me'do 'bèni kiya mo aba henye, "Here zè mati hulèhu atèdinnì dagba, mora zè mati dagba atèdinnì hulèhu."

*Yèsu ame'do ma da wota mo kò'du koli 'bèni
(Mk. 10:2-34; Lk. 18:31-34)*

17 Mati Yèsu èdì atì'bènnì mì Yerusalema, mo oba vo lö'bò 'bèni 'butè dòmoriyò dakapa nì, ame'do zi zè na liwo. Mati zè èdì atì'bènnì, mo ayada zi zè iya henye,

18 "Owo'e te, dèdì ze tì'bè le mì Yerusalema, ani Wisi a Vidì akì'dì zi kyedre 'ba vo karasa'e nni vo komoyandi 'ba vo kò'du kì'dì ètì. Zè akikyenni vurè rɔ mo zi kofo.

19 Zè akì'dinnì mo zi vo leze'e ako'donnì sawiya rɔ mo, aku'bönnì mo, akatötönnì mo da taka. Mora ko'do da wota aba, mo atènyì löhu na didì."

*Kò'du ko'jo 'ba ma Yemisi nni Yowani aba
(Mk. 10:35-45)*

20 Here mbara 'ba Zebedeyo ayi gisi kora 'bēnī aba riyō zi Yēsu, alodrō komo mo ako'jo hō mo ga kō'du ko'do laka.

21 Yēsu ako'jo hō mo iya henye, “A'di ra omba?” Mo aya'ba da me'do iya henye, “Korisitō zi ma gisi kora riyō 'bama nenye'e akalimannī da kala yi ma tirī ma gali aba mī damōku 'be.”

22 Yēsu aya'ba da me'do zi gisi kora ne'e, iya henye, “Ayolō'e wa mati ēdiye kō'du ko'jo gō mo ne dē. Atō'bō'e kīnjē riti mati momba zi kīnjē ne?” Zē aya'bannī da me'do iyannī henye, “Datō'bō ze.”

23 Yēsu ayada zi zē iya henye, “Tīnyō akīnjē'e riti 'bama ama, mora mō'bō dē kyigō aba zi kinzi vīdī mati akalima da kala ma ma tirī ma gali aba. Bi nenye'e kō'du vīdī mati 'bu ma ako'jo zi zē.”

24 Mati kya 'ba vo lō'bō 'butē owonnī kō'du ne, zē na kamo gisi ōndu riyō ne ētī.

25 Yēsu ako'jo zē biya bi kōlō iya henye, “Ayolō'e ku henye, vo daliņō 'ba vo leze ne'e ēdinnī kalakonda aba dē zē, vo dagba'e ēdinnī ndra kalakonda aba.

26 Here gērī mahere ne, manza dē mī kutē'e. Ēzē vīdī maako tēmī 'e omba zi tēdī kyedre, mo mēdī na vo lō'bō zi oka'e.

27 Ēzē vīdī maako tēmī 'e omba zi tēdī na vo dagba mo mēdī na vo kalima 'bēyī.

28 Kaa Wisi 'ba Vīdī ayi dē zi vīdī maako'e lōō ko'do zi mo, ayi zi ko'do zi vīdī maako'e, dīdī nī kī'dī zi vīdī kayo yomō.”

*Yēsu ako'jo vo komokōndu riyō
(Mk. 10:46-52; Lk. 18:35-43)*

29 Mati Yësu vo lö'bö 'bëni ëti ënyinni ku ti'bë 'de ta Yerikö, vidï kayo ënyinni ga ndï mo aba.

30 Here kora vo komoköndu riyö mati ëdi alimanni dakapa gëri, owonni Yësu ëdi alaga ta da kapa, ayetonni hë nni gbögbö, “Wisi 'ba Dawidi i'di miyi mëyi re ze.”

31 Here vidï kayo ne'e o'donni sawiya zi zë ayadanni zi zë iyanni henye, alima'e ti. Mora here, zë agbögbö hë nni ndra na kamo, iyanni henye, “Yere Wisi 'ba Dawidi, i'di miyi mëyi re ze.”

32 Yësu ɔɔ ako'jo zë, ako'jo hë zë iya henye, “A'di ra omba'e zi ma zi ko'do zi ye?”

33 Zë aya'banni da me'do iyanni henye, “Yere, domba ze zi bi kongɔ.”

34 Yësu na rasösu kö'du zë, ise komo zë kandi ongönni bi, mora alö'bönni gbö ga ndï mo.

21

Tödu 'ba Yësu mi Yerusalema (Mk. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Yn. 12:12-19)

1 Mati Yësu vo lö'bö 'bëni ëti ɔkonnï ku kara ra Yerusalema, zë ayinni Betehege da Döku 'ba Olivo ani Yësu utu vo lö'bö 'bëni riyö dagba.

2 Kö'du kise nenye aba iya henye, “I'bë'e zi daliɔ mati dagba komo'e nani, kandi aki'ja'e mokakya na kida wisi ëni aba dakapa ni, inga'e zë ika'e zë zi ma.

3 Èzë vidï maako iya kö'du maako, ayada'e zi mo ‘Yere ra omba zë mo akila zë ti'bë kandi.’ ”

4 Kö'du ne o'do rë ni, zi kö'du mati nëbi iya ne tayi tɔnyö.

5 “Ayada zi gawo kyedre 'ba Ziyɔɔ,

ongɔ'e vo damöku 'be'e ëdī tayi zi ye.
 Mo umbë dëni dë,
 ëdī taho da mokakya,
 wisi mokakya ëdī zë aba.”

⁶ Here vo lö'bö ne i'bë o'dönni kö'du ne te kaa
 mati Yësu ayada zi zë zi ko'do mo.

⁷ Zë, ikanni mokakya ne wisi mo aba, o'banni
 bongɔ 'bënni dë zë Yësu ëkyi gbo do mo.

⁸ Vidī kayo o'ba bongɔ 'bënni da gëri, agamo'e
 ikyenni da ngora 'ba kaga o'banni zë da gëri.

⁹ Vidī kayo ne alaganni dagba komo Yësu, zë
 mati ëdī tayi 'bënni ta gɔ mo, ayetonni hë nni
 gbögbö, iyanni henye,

“Wayeto zi wisi a Dawidi.

Wirī i'dī ya'da zi mo mati ayi mī ru 'ba Yere,
 wayeto zi Wirī.”

¹⁰ Mati Yësu ödu mī Yerusalema, da vidī kayo
 mī gawo kyedre ne biya na wirī wirī. Here vidī
 ako'jonnī kö'du iyanni henye, “Mo 'bëni ëyi ra?”

¹¹ Vidī kayo aya'banni da me'do iyanni henye,
 “Nenye nëbi Yësu ra, tëmī Nazereta mī Galilaya.”

Yësu i'bë ödu mī yëkëlu 'ba Wirī

(Mk. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Yn. 2:13-22)

¹² Yësu i'bë ödu mī yëkëlu, ore vidī mati ëdinni
 wakogo ne biya yaga. Mo adu'du da tarabiza 'ba
 vidī 'ba kōhi kutrë, gba'da 'ba vidī mati ëdinni
 atu'bu kogo ëti.

¹³ Mora iya zi zë henye, “Ëdī na yöru mī kö'du
 yöru, Wirī iya ku henye, ‘Loko 'ba Wirī ama ne
 ako'jo na loko 'ba mötu, ofo'e ku na wöru 'ba
 rakoho 'ba vo logo'e.’ ”

14 Vo komoköndu vo ka'bo eti ayinni zi mo mi yekelu 'ba Wiriri mo ako'jo ze gbo.

15 Kyedre 'ba vo karasa vo komoyandi 'ba vo ko'du ki'di eti, enyinni na kamo mati ze ongönni ko'du ko'do mati Yesu edi ako'do ne, gisisi edi he nni gbögbö mi yekelu, iyanni henye, "Wayeto zi Wisi a Dawidi."

16 Ze ako'jo ni ha Yesu iyanni henye, "Owo ko'du mati edinni akiya ne ku?" Yesu aya'ba da me'do iya henye, "Ɔ, mowo ku. Gba ako'jo'e ko'du yoru nenyede? 'Ayandiye gisisi, gisisi eti zi wayeto ma laka ki'di.' "

17 Yesu ila ze enyi i'be yaga temi gawo kyedre ne ko'do mi Beteniya.

Yesu asene kyelu

(Mk. 11:12-14, 20-24)

18 Tabi ta'ba 'bomo huluhu mi gawo kyedre nbo da mindo vere aba, Yesu na o'bo.

19 Mo ongo kaga kyelu dakapa geri, i'be ro mo i'ja waako de do mo du yeyu mo. Mo iya zi kaga ne henye, "Ana lögö dekpe löhu." Kandi kaga kyelu ne akyitru gbo.

20 Vo lö'bö 'bomo ongönni ko'du ne iyanni henye, "Kaga kyelu ne akyitru kandi ga a'di?"

21 Yesu enyi aya'ba do mo zi ze iya henye, "Mayada zi ye tünö, ezé oma'e awiri de 'e de, ato'bo'e ko'do wa mati mo'do zi kaga kyelu ne. Anza nje ma ne de, ato'bo'e kpa zi kiya zi lutu nenyede, 'Enyi riyé u'du ré yi mi ranga, ako'do ré ni.'

22 Ezé oma'e, aki'ja'e wa mati ako'jo'e ko'du mo temi motu."

Kö'du ko'jo ga kö'du a Yësu
(Mk. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

²³ Yësu ayi hulëhu mī yëkëlu, mo ayandi kö'du, kyedre 'ba vo karasa'e nnī vīdī kyedre ëtī ayinnī zi mo, ako'jonnī ho mo iyannī henye, “Ayada dero zi ze ëdī wa ne'e ko'do kalakonda vala aba? Eyi ra i'di kalakonda ne zi yi?”

²⁴ Yësu aya'ba da me'do zi zë iya henye, “Ma kako'jo kö'du kölö ta he 'e, ëzë aya'ba'e do mo ku zi ma makayada zi ye mëdī kö'du ne ko'do kalakonda 'bëyi aba?”

²⁵ Kalakonda 'ba Yowani mati ëdī bapatisi kī'di mo aba ne, ayi ta kila, kazi Wiri kodo kazi vīdī?” Zë ayetonnī hë nnī wasa na ga rë nnī, iyannī henye, “Dakiya ze a'di?” Eëzë daya'ba'e do mo diya'e kazi Wiri, mo akiya zi ze henye, “Mora kö'du a'di oma'e dë mī Yowani?”

²⁶ Eëzë diya'e henye, “Kazi vīdī, ze na tere, ga kö'du ze biya dasösu Yowani ra nëbī.”

²⁷ Here zë aya'bannī do mo zi Yësu, iya henye, “Dayo do ze dë.” Mo aya'ba do mo zi zë iya henye, “Mayada dë zi ye kalakonda 'ba a'di ra mëdī kö'du neny'e ko'do mo aba.”

Mala kö'du gisi kora riyö

²⁸ “Yaanya aba asösu'e kö'du a'di? Kadra maako aba kora ëdī gisi kora aba riyö. Mo ënyī i'bë zi ma kyedre ne iya zi mo henye, ‘Wisi ama i'bë loo ko'do mī yaka ndenye.’ Wisi aya'ba da me'do iya henye,

²⁹ ‘Momba dë ti'bë,’ yaa, mo asösu dë nī ënyī i'bë gbo.”

³⁰ “Bu ɛnyɪ i'be zi wisi agamo onyɔ kpa kɔ'du kɔlɔ ne. Wisi ɛnyɪ aya'ba da me'do iya henye, ‘Ɔɔ, kyedre ma ti'be,’ lɔɔ ne ko'dɔ mo, 'de i'be dɛ.

³¹ Wisi ma vala tɛmɪ gisi riyo ne'e, o'dɔ wa mati 'bu mo omba?” Zɛ aya'banni da me'do iyanni henye, “Wisi ma kyedre.” Yɛsu iya zi zɛ henye, “Mayada zi ye, vo 'be'bele kɔ'du nni, vo rɔnyɪ ɛti, ɛdi ti'benni damɔku 'ba Wirɪ dagba komo'e.

³² Yowani Bapatisi ayi zi yada zi ye gɛri ma laka zi ye kiri, oma e dɛ mi mo. Vo 'be'bele kɔ'du vo rɔnyɪ ɛti ra omani mi mo. Mati onyɔ'e mo gbi le, kpa otɔ de 'e dɛ zi koma mi mo.”

Mala kɔ'du vo lɔɔ ko'dɔ'e mi yaka 'ba lu'ju

(Mk. 12:1-12; Lk. 20:9-19)

³³ Yɛsu iya henye, “Owo'e mala vere ne, vo kyeti kaɲo maako iyɪ lu'ju mi yaka, o'dɔ resi kpo ta rɔ mo, ole wogo 'ba a'ji koto, uvɔ loko tɔrɔ 'ba bi kongɔ. Mo ila yaka ne zi vo lɔɔ'e, i'be gbo bi yingɔ.

³⁴ Mati kadra 'ba wa toto ta yaka ɔko ku, mo utu vo kalima 'beniye zi vo lɔɔ'e ga kɔ'du zi mi 'beni mati inye ne koba.”

³⁵ “Vo lɔɔ ne'e iri vo kalima ne'e, u'bɔnni ma kɔlɔ, ofonni agamo, u'dunni vere ri'di aba.

³⁶ Kora vo kyeti yaka ne utu vo kalima lɔhu kyɔ ta da ma dagba, vo lɔɔ ko'dɔ ne'e o'dɔnni zɛ kpa kaa ma dagba.

³⁷ Ndundu mo aba mo utu wisi 'beni zi zɛ. Mo iya henye, “Tɪnyɔ zɛ akorɔnni wisi 'bama.’”

³⁸ “Mati vo lɔɔ ne'e onyɔnni wisi ne, iyanni henye, ‘Nenye wisi 'ba vo kyeti yaka ra. Ayi dofo'e mo, doba'e wa 'bɔmo.’

39 Zë ìrinnì mo u'dunnì mo yaga tëmì yaka, ofonnì mo.”

40 Yësu ako'jo hë zë iya henye, “Yaanya aba èzë vo kyeti yaka ne ayi, ako'do a'di zi vo loo ne'e?”

41 Zë aya'bannì da me'do iyannì henye, “Mo akofo kora 'ba kö'du kyënyë ko'do ne'e, akì'dì yaka ne zi vo loo ko'do maako'e, mati akì'dinnì zi mo wa mì yaka mì kadra ma laka.”

42 Yësu iya zi zë henye,
 “Ako'jo'e kö'du mati kö'du yöru iya ne dë?
 'Yitö mati vo wa ko'ba ombannì dë,
 ofo ku na yitö ma laka ndra.
 Nenye Yere ra o'do.
 Kongo mo atëdì na laka.’ ”

43 Yësu idra do mo iya henye, “Mayada zi ye, damöku 'ba Wiri akoba 'de kazi 'e, akì'dì zi vidì mati akatanannì logo ma laka.

44 Vidì mati alëpì da yitö nenye, akolowe. Èzë yitö ne alëpì da vidì akanzekpe vidì nani.”

45 Here kyedre 'ba vo karasa nnì Farasi èti owonnì mala a Yësu ne, ayolonnì mo èdì ame'do kö'du nnì,

46 zë ayonzonnì zi mo kiri. Mora zë erennì vidì kayo mati omannì mì Yësu mo nèbì ra.

22

Mala 'ba karama 'ba oze
(Lk. 14:15-24)

1 Yësu ame'do löhu zi vidì tëmì mala iya henye,

2 “Damöku 'ba Wiri èdì henye. Yere maako ako'jo karama 'ba oze 'ba wisi èni.

3 Mo utu vo lö'bö 'bëniye zi yada zi yingɔ mati omba zë ne zi tayinnî mî karama ne, zë ombannî dë zi tayi.”

4 “Mo utu kya vo lö'bö ne'e kö'du kise aba zi yingɔ ne'e, iya henye. ‘Karama ama ku nzɔ yaanya aba. Mofɔ isa ama ma kyedre, matɔɔ aba ku nzɔ zi konyo mo. Ayiye mî karama 'ba oze.’

5 Yingɔ mati ako'jo zë ne ombannî dë, i'bënnî rî mî löɔ ënnî maako'e. Ma kölö maako i'bënnî yaka ënî, ma vere i'bënnî mî loko wakogo ënî.

6 Agamo'e irinnî vo lö'bö ne'e u'bönnî zë ofonnî zë.

7 Vo damöku ënyî na kamo utu vo kanya 'bëniye ofonnî vo wa kofo ne'e, o'bo gawo kyedre 'bëzë ne ti'de.”

8 “Mo ako'jo vo lö'bö 'bëniye iya zi zë henye, ‘Karama oze ama ku nzɔ. Vidî mati mako'jo zë ne anzannî dë na laka tayi.

9 Yaanya aba i'bë'e da gëri ma kyedre ako'jo'e vidî kayo mati i'ja'e zë mayinnî mî karama.’

10 Vo kalima ënyî i'bënnî yaga da gëri atotonnî vidî mati zë i'jannî biya, ma laka makyënyë mo aba, loko 'ba oze oso kyɔ vidî aba.”

11 “Yere ënyî i'bë loko yingɔ ëniye kongɔ, mo i'ja kora maako usu bɔngɔ 'ba oze dë. Yere ako'jo ho mo iya henye,

12 ‘Aboka ma ödu hala kinye kazi bɔngɔ 'ba oze?’ Kora ne 'de onyɔ kö'du ako dë.

13 Yere ayada zi vo lö'bö 'bëniye, iya henye, ‘Ida'e kala mo ndî mo aba u'du'e mo yaga mî bi köndu. Ani mo akudu hë nî konyo aba.’ ”

14 Yësu i'di do mo iya henye, “Vidi kayo ma ako'jo ne, ma jeli mo ayo dë.”

Kö'du ko'jo ga kö'du 'ba 'be'bele kopi
(Mk. 12:13-17; Lk. 20:20-26)

15 Farasi ënyï i'bë o'donni yeře zi Yësu kuyi kö'du ko'jo aba.

16 Zë ënyï utunni kya 'ba vo lö'bö 'bënni, kya 'ba vidi 'ba Heroda eti. Zë iyanni zi mo henye, “Vo komoyandi dayolo ku edi kö'du tinyo ra yada. Edi wa yandi tinyo a Wiri ra yandi zi vidi. Kazi tere kö'du kiya 'ba vidi kyedre maako'e dë.

17 Ayada zi ze, a'di ra asösu? Edi na laka zi ze 'be'bele kopi zi yere 'ba Roma, kodo anza here dë?”

18 Yësu ayolo yeře kyënyë 'bëzë ne, mo iya zi zë henye, “E vo komokandi ne'e, kö'du a'di ediye ma kuyi kö'du yonzo aba?”

19 Ayada'e zi ma kahi 'ba 'be'bele mati edi kopi.” Zë ikanni kahi ne zi mo.

20 Mo ako'jo hë zë iya henye,

21 “Komo eyi ra ru mo aba nenye?” Aya'banni da me'do iyanni henye, nenye komo Siza ra ru mo aba. Yësu iya zi zë henye, “Laka opi zi Siza wa 'ba Siza, opi zi Wiri wa 'ba Wiri.”

22 Mati zë owonni kö'du ne, zë na rakaga zë ilanni mo ënyï i'bënni gbo.

Kö'du ko'jo ga kö'du 'ba tēnyī tēmī koli
(Mk. 12:18-27; Lk. 20:27-40)

23 Sadeke'e ma omani vidi ënyï dekpe tēmi koli, zë ayanni zi Yësu iyanni henye,

24 “Vo komoyandi, Mosa iya henye ere, kora mati oze mbara oli 'de kazi gisisi ko'jo, öndu mo

moba mbara lu'bë ne, zi zë gisisi ko'jo mi ru 'ba kora mati oli ne.

²⁵ Yaanya aba ne gisi öndu ödinni madomoriyö kinye, wisi ma kyedre oze mbara oli 'de kazi gisisi ko'jo, mo ila mbara lu'bë ne zi öndu ni.

²⁶ Kö'du ne o'do rë ni kpa here zi öndu ma riyö ma wota ndundu mo zi zë madomoriyö ne biya.

²⁷ Ndundu mo aba, mbara ne oli gbö.

²⁸ Yaanya aba ne, mi ko'do mati yöku atenyinni na didi, mo atedi mbara 'beyi? Zë biya ozenni mo."

²⁹ Yësu aya'ba do mo zi zë iya henye, "Alitë'e ku, ga kö'du ayolo'e wayöru dë mandere kyigo a Wirí.

³⁰ Ezë yöku enyinni ku na didi, atedinni kaa malayika'e komoriye ozenni mbara dë.

³¹ Yaanya aba kaa kö'du tenyi 'ba yöku temi koli, ako'jo'e kö'du mati Wirí ayada zi ye ne dë? Mo iya henye,

³² Ma Wirí 'ba Abarayama, Wirí 'ba Yisika, Yakoba aba. Mo Wirí 'ba didi anza 'ba yöku."

³³ Mati vidi kayo ne'e owonni kö'du ne, zë na rakaga temi geri kö'du yandi 'bomo ne.

Kö'du ki'di ma kyedre

(Mk. 12:28-34; Lk. 10:25-28)

³⁴ Mati Farasiye owonni Yësu ayata Sadeke'e, zë ayi atoto rë ni bi kölö.

³⁵ Ma kölö temi zë vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'di, ako'jo ha Yësu temi kö'du yonzo iya henye,

³⁶ "Vo komoyandi, kö'du ki'di ma vala ra kyedre mi kö'du ki'di?"

37 Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, “O'dɔ loɔɔ Yere Wirī 'bëyi di'di yi aba biya, lawo yi aba biya, kö'du yɔɔ 'bëyi aba biya.

38 Nenyë kö'du kī'dī ma dagba ma kyedre ndra 'ba kö'du kī'dī ra.

39 Kö'du kī'dī ma riyö ma kyedre mo ëdī kaa mo. O'dɔ loɔɔ vo halinɔ oka kaa mati o'dɔ loɔɔ yi.

40 Kö'du kī'dī 'ba Mosa biya kö'du yandi 'ba nëbī ëtī ɔɔ da kö'du kī'dī riyö ne'e.”

Kö'du ko'jo ga kö'du 'ba Korisito

(Mk. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

41 Mati kya 'ba Farasi maako'e atoto rë nni ga bi kölö, Yësu ako'jo hë zë iya henye,

42 “A'di ra asösu'e kö'du 'ba Korisito? Mo tëmī kozo 'bëyi?” Zë aya'banni dɔ mo iyanni henye, “Mo tëmī kozo a Dawidi.”

43 Yësu ako'jo hë zë iya henye, “Kö'du a'di ra Lawo Kölö Laka i'dī Dawidi zi ko'jo mo na Yere? Mati Dawidi ëdī ame'do mo iya henye,

44 ‘Yere iya zi Yere 'bama,

'Alima kinye da tiri ma

le mi'dī vo wehe 'bëyiye ku mīdirī ndī yi.’”

45 Èzë Dawidi ako'jo mo ‘Yere,’ hala Korisito atëdī tëmī kozo 'ba Dawidi?”

46 Vidī maako aya'ba da kö'du ko'jo ne dë zi Yësu. Ta pëti ko'do nani, vidī maako ako'jo ha Yësu dekpe.

23

Kö'du kyënyë 'ba Farasiye

(Mk. 12:38-39; Lk. 11:43, 20:45-46)

¹ Yēsu ame'do zi vīdī kayo ne'e, vo lö'bö 'bēnī ētī iya henye,

² “Vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'dī nnī Farasi ētī, ēdīnnī kyigō aba zi yētī zi ye kö'du kī'dī 'ba Mosa.

³ Owo'e kö'du mati zē iyannī zi ye zi ko'do, kö'du ko'do 'bēzē anza dē na laka zi ye gō mo kīrī. Zē ayadannī kö'du wa zi ye ko'do mo, zē o'dōnnī dē.

⁴ Zē i'dīnnī wa yeto ma kyedre mati vīdī o'bo dē zi kīnjē mo ne da vīdiye. Zē ombannī dē zi kōnyi zē zi kīnjē le nje da gisi kala nnī aba.”

⁵ “Zē o'dōnnī wa mati vīdī zi kongō. Zē idannī kō'di piri konda ga bōngō 'bēnnī zi yada zē na laka. Zē i'dīnnī bōngō kanyi kōlōkpō gē nnī zi yada zē na vo mötu.

⁶ Zē o'dōnnī lövo bi ma laka ne, bi 'ba karama, bi lima mati na laka aba mī bi 'ba mötu.

⁷ Zē o'dōnnī lövo zi mētēnnī watowō aba mī bi 'ba wakogo. Zē o'dōnnī lövo zi ko'jo vo komoyandi.”

⁸ “Ako'jo yī dē, ‘Vo komoyandi,’ ga kö'du 'e biya ta dakota kōlō, vo komoyandi nje kōlō.

⁹ Ako'jo vīdī maako dē dakaŋo kinye na ‘bu,’ ga kö'du ēdiye nje 'bu kōlō aba komoriyē.

¹⁰ Ako'jo yī dē na ‘vo komoyandi,’ ga kö'du vo komoyandi kōlō 'bēyī ra Korisitō.

¹¹ Ma kyedre kōlō mī kutē'e mēdī na vo kalima.

¹² Mo mati o'do rē nī na kyedre, maya'ba rē nī hulēhu, mo mati o'do rē nī hulēhu, ako'do mo kyedre.”

Yësu ayada kö'du kyënyë ko'do 'ba vo komoyandiye

(Mk. 12:40; Lk. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ “Hala atëdi na kyënyë zi ye, vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'di Farasi ëti. 'E vidi komokandi ne'e, isiye ha loko 'ba damöku 'ba Wiri kazi vidi ödunni, kpa ödu'e dë. Ayata'e vidi mati ëdi rë nni ki'di zi tödu ne kpa.”

¹⁴⁻¹⁵ “Atëdi na kyënyë zi ye vo komoyandi 'ba kö'du ki'di Farasi ëti. 'E vo komokandi ra. Umu'e kyëti ranga kayo kpuru tëmi dakaño kutu kutu biya lasi aba, zi vidi maako ki'ja zi gëri 'be'e ne kiri. Èzë i'ja'e vidi ne ku, o'do'e mo ndra na kyënyë tada'e, zi ti'bë mi gehena kaa 'e.”

¹⁶ “Riti atëdi na kyënyë zi ye, alaga'e dagba zi vidi, mora 'e na vo komoköndu. Ayandiye iya 'e henye, ezë vidi maako alömu ru yëkëlu aba, mo anza dë na kida lömu 'bëni ne aba. Èzë mo alömu ru dahabo mati mi yëkëlu ne aba, mo ku na kida.

¹⁷ 'E vo komoköndu lumë'e, vala ra na kyedre, dahabo ködo yëkëlu ra o'do, dahabo na laka?

¹⁸ Ayandiye kpa iya'e henye, 'Èzë vidi maako alömu ru karasa aba, mo anza dë na kida lömu 'bëni ne aba. Èzë mo alömu rë ni ku wa ma i'di da karasa ne aba, mo ku na kida.’

¹⁹ 'E vo komoköndu ne'e, ma vala ra na kyedre waki'di ködo karasa ra, o'do waki'di na koho?

²⁰ Èzë vidi maako alömu ru karasa aba, mo ëdi lömu kpa wa mati biya i'di do mo ne.

²¹ Èzë mo alömu ru yëkëlu aba, mo ëdi lömu mo aba, ehe Wiri mati ëdi alima mi mo.

22 Èzè vidi maako alömu komoriyè aba, mo èdi lömu kyiti 'ba Wirì mati mo alima do mo."

23 "Atèdi na riti zi ye vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'dī nnī Farasi èti. 'E vo komokandi ne'e, i'diye zi Wirì 'butè, wokonyo tisiwa kaa kökōwu. Mora o'do'e wa ma laka ndra 'ba ködu kī'dī dè, kaa tinyö, mi kyèyi, koma aba.

24 O'do re 'e na vo dagba zi vidi, mora 'e na vo komoköndu, oba'e kɔɔ tisi yaga tëmī wa kuwè 'be'e, ondro'e jemele."

25 "Atèdi na riti zi ye vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'dī Farasi èti. 'E vo komokandi ne'e, akaka'e ra siko 'be'e gbenje aba ta ro mo yaga, mi zè ndo na wakoyi mi kumbè aba.

26 Farasi vo komoköndu, akyito wa mati èdi mi siko dagba, ma ta yaga akakyito kpa 'da."

27 "Atèdi na riti zi ye vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'dī Farasi èti. 'E vo komokandi ne'e, 'e kaa da wogo mati akɔ'ɔ rè zè na kanyi, lunzu ri'di kanyi aba, ongo na laka tarè zè yaga, mi zè ndo na yingo keɛe yöku aba.

28 Tëmī gèrī kölö ne, ta ra'e yaga na laka zi vidi biya, mi ye ndo na komokandi kö'du litè aba."

*Yësu ame'do kö'du riti 'bèzè
(Lk. 11:47-51)*

29 "Atèdi na riti zi ye vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'dī Farasi èti. 'E vo komokandi ne'e, o'ba'e ogo na laka zi nèbiye, ayada'e towo zi wogo zi vidi mati alimannī kyere na lima ma laka.

30 Iya'e henye, èzè èdiye kyere mi kadra 'ba 'bu'e vu'e nani, o'do'e kö'du mati zè o'donnī nèbi ne'e, kofo mo go mo ne dè.

31 Omba'e do mo t̄inyö, 'e ra na kozo 'ba vidi ma ofonni n̄ebi ne'e.

32 I'b̄e'e zo dagba wa mati 'bu'e vu'e ayetonni ne kinde mo."

33 "E wiri ne'e, 'e gisi 'ba wiri ne'e, hala asösu'e zi taho. Kazi vur̄e re 'e, ati'b̄e'e biya mi gehena.

34 Mayada zi ye makutu n̄ebi ne'e, kora vo kö'du yolo, vo komoyandi eti, akofo'e kyamo'e, akatötö'e agamo'e akakpökyiye agamo'e mi bi 'ba mötu'e, akore'e z̄e t̄emi gawo ta da gawo.

35 Riti biya kö'du vidi mbiya mati ofo'e ne akalēpi de 'e t̄emi kozo 'ba Abele zi kozo 'ba Zakariya wisi 'ba Berahiya mati ofo'e mi kutē yēkelu karasa aba.

36 Mayada zi ye t̄inyö, riti biya 'ba wakofu ne akalēpi da vidi 'ba ko'do nenyē."

*Ȳesu o'do lovo Yerusalema
(Lk. 13:34-35)*

37 "Yerusalema, Yerusalema ofo'e n̄ebiye, u'du'e vo lö'bö mati Wir̄i utu zi ye ne ři'di aba. Da ndö momba zi kala ma ki'di mo kpo ra vidi 'be'e biya, kaa ma ȳeru mati atoto gisisi eni hu förö ni, ila'e ma dē.

38 Loko 'be'e ne akila na mi mbiya.

39 T̄emi ndenye dagba ani, mayada zi ye henyē, ongo'e ma dekpe löhu le akiya'e henyē, 'Wir̄i ři'di ya'da zi mo mati ayi mi ru 'ba Yere.' "

24

*Ȳesu ame'do ga kö'du loko 'ba Wir̄i yaņa
(Mk. 13:1-2; Lk. 21:5-6)*

¹ Yësu ënyi ila bi nani ëdi gbo at'i'bë 'de tëmï yëkëlu, vo lö'bö 'bomo ayinnï zi yada zi mo kuvö 'ba loko 'ba Wirï ne. Mo ënyi alëzë.

² “ᵛᵛ. Ongᵛ'e bi biya na laka da wa nenyë'e. Mayada zi ye henye, yitö ma kölö kinye alima dë ga bi 'bëni zë biya aku'du akaᵛo.”

Riti vidï yaza aba

(Mk. 13:3-13; Lk. 21:7-19)

³ Mati Yësu alima da Döku 'ba Olivo, vo lö'bö ayinnï na liwo zi mo, ako'jonnï ho mo iyannï henye, “Ayada zi ze kö'du biya nenyë atëdi ndala aba, a'di ra ako'do rë ni zi yada mo henye, ‘Ku tayi 'bëyi ndundu 'ba daliᵛo aba.’ ”

⁴ Yësu aya'ba do mo iya henye, “Ëdiye komo ki'di aba, ila'e vidï maako mo'ba 'e dë.

⁵ Vidï kayo atayinnï me'do ru ma aba ako'bannï vidï kayo akiyannï henye, ‘Ma, Korisito ra.’

⁶ Akowo'e kpᵛᵛo wehe kara dakapa, kö'du yöyö 'ba wehe aba na kᵛᵛo, ere'e dë. Wa ne ako'do rë ni, anza dë zi kiya henye, ndundu mo ᵛko ku.

⁷ Dakaᵛo ako'do wehe oka maako aba, damöku akalëpi wehe aba da ma kölö maako. Zöyi atëdi, kinzikinzi atëdi ta ga bi ne biya.

⁸ Wa ne atëdinni biya kaa dagba tᵛᵛ 'ba wisi ko'jo.”

⁹ “Akiriye, aki'diye zi ko'do mo na kyënyë zi kofo. Vidï biya akoyi 'e ga kö'du ma.

¹⁰ Mi kadra nani, vo kö'du komba'e akalëpinni tëmï kö'du koma 'bënni, zë akasusunni oka maako, akoyinni oka maako.

¹¹ Nëbi vo ndᵛᵛdo kayo'e akalayanni vidï kayo ko'ba aba.

12 Ne atëdi rapere 'ba kö'du kyënyë ko'do, zi vidi kayo lovo 'bëzë ofo.

13 Vidi mati owo nduwë na kyigo mi ndundu mo, akayomo mo.

14 Kö'du yöyö laka nenyë ga kö'du 'ba damöku akayëti zi vidi 'ba dakaño ne biya kaa vo hu kö'du doro, ndundu mo atoko 'da."

Wa kyënyë ma ndra

(Mk. 13:14-23; Lk. 21:20-24)

15 "Mati ongo 'e wa kyënyë ma ndra mi loko 'ba Wirī ma ayaña, ma nēbi Daniyele ame'do kö'du mo. Atoro bi ma laka. Kö'du nenyë zi vo ko'jo mo: ayolo laka mi kö'du nenyë a'di.

16 Vidi mati edinni mi Yudiya atahonni da lutu.

17 Vidi maako mati edi da loko eni, i'ja kadra dekpe zi tasi akaño zi wasisi 'beni koba ta loko.

18 Vidi maako mati edi mi yaka a'ba dekpe hulëhu zi bongo eni koba.

19 Atëdi na kyënyë mi ko'do naniye zi mbara mati omanni 'e mbara mati edinni gisiluru aba:

20 Amötu'e zi Wirī kazi aho'e temi tona mandere mi ko'do kadra 'ba ralawo.

21 Ga kö'du riti mi kadra nani atëdi na kowo ndra ta da riti, mati edi temi biyeto 'ba damöku temi ko'do ma ndenyë ne. Ani, wa maako atanza dekpe kaa mo löhu.

22 Wirī aya'ba ra watiti 'ba ko'do naniye, mo mo'do de here, vidi maako omo de. Ga kö'du vidi jeli 'beniye Wirī akaya'ba mi kadra ko'do nani 'e 'da."

23 "Eze vidi maako iya zi yi henye, 'Ongö te, Korisito edi kinye, mandere mo edi nani,' oma de mi kö'du ne.

24 Ga kö'du Korisito vo ndondo 'e nni nēbi vo ndondo eti akalayanni, zē ako'donni kö'du ko'do kyedre rakaga aba zi vidi jeli a Wiri ko'ba ezē zē ato'bōnni.

25 Owo'e te, mayada kö'du nenyē zi ye gba kazi kadra mo toko."

26 "Ezē vidi maako ayada zi ye iya henye, ongo'e te, mo edi yaga mi da lipi, i'be'e de ani, mandere ezē zē iyanni henye, ongo'e te, mo edi re ni koho kinye oma'e de mi kö'du ne.

27 Ga kö'du Wisi a Vidi atayi kaa bikanyi mati alaka komoriye ta humire le da mire.

28 Ezē yöku edi, langa akatoto re nni."

Tayi 'ba Wisi a Vidi

(Mk. 13:24-27; Lk. 21:25-28)

29 "Kandi ta peti riti 'ba ko'do naniye, kadra akuyi re ni na mandolu, yehwe anyi dekpe, kyelu akalēpinni ta komoriye, wa ma komoriye akakohō re nni.

30 Kyine wa mati akayada kö'du 'ba Wisi a Vidi akalaya komoriye, vidi biya 'ba dakaŋo akudunni ezē ongonni Wisi a Vidi edi atayi temi foli 'ba komoriye kyigo bikanyi kyedre 'beni aba.

31 Kyedre torombeta akata'a, mo akutu malayika 'beniye yaga mi bi golo'bo sowo 'ba dakaŋo. Zē akatotanni vidi jeli omo'e temi ndundu 'ba dakaŋo ne biya."

Kaga kyelu

(Mk. 13:28-31; Lk. 21:29-33)

32 "Kaga kyelu ma yandi kö'du yolo zi ye. Ezē ngora mo inzi ku, akofō re ni na luwē, mbili

yëyu makyiyi akayeto gbo tövu, akayolo'e umu ku kara.

³³ Tëmi gëri kölö ne, ëzë ongo'e wa ne ku biya, akayolo'e kadra mo ku kara nzo zi rë ni yeto.

³⁴ Mayada tinyö zi ye, wa ne biya ako'do rë ni dagba, kazi vidi ma ëdinni lima yaanya aba ne, oli dë gba biya.

³⁵ Komoriyë dakaño aba akalaganni, me'do 'bama alaga dë."

*Vidi maako ayolo ko'do mo kadra aba dë
(Mk. 13:32-37; Lk. 17:26-30, 34-36)*

³⁶ "Vidi maako ayolo ko'do mo kadra aba dë. Kpa le malayika komoriyë mandere Wisi ayolanni dë, nje 'bu ra akayolo.

³⁷ Tayi 'ba Wisi a Vidi ako'do rë ni kaa mi kadra 'ba Nowa.

³⁸ Mi ko'do gba ta komo wini koso, vidi ëdinni wakonyo, wa kuwë, vidi kora rë nni koze mbara eti, le mi ko'do mati Nowa i'bë ödu mi tönbö,

³⁹ ayolanni kö'du mati edi rë ni ko'do ne dë, le wini koso ayi akyito zë biya. Eze Wisi a Vidi ayi akatëdi here.

⁴⁰ Mi kadra nani vidi kora riyö atëdinni loo ko'do mi yaka. Ma kölö akoba, agamo akila hulëhu.

⁴¹ Vidi mbara riyö atëdinni bi 'ba wakuhu, ma kölö akoba, agamo akila hulëhu."

⁴² "Ediye komo ki'di aba ga kö'du ayolo'e dë, mi ko'do vala ra Yere 'be'e atayi.

⁴³ Eze vo kyeti linjo ayolo kadra mati vo logo atayi, tinyö akayolo'e henye, mo akalima na ngö ila vo logo dë zi tödu mi loko ëni.

⁴⁴ Here ëdî 'e kpa 'duwî nzo, ga kö'du Wisi a Vidî atayi mî kadra mati anza'e dë komo kî'dî aba go mo."

*Vo kalima koma vo kazi koma aba
(Lk. 12:41-48)*

⁴⁵ "Ëyî ra vo lö'bö laka, kö'du yolo aba? Mo ra mati kyedre 'bomo i'dî mo na ga vo lö'bö oka niye kongo wakonyo 'bëzë kî'dî mî kadra ma laka.

⁴⁶ Rakyenyi atëdî zi vo lö'bö ne hala, ëzë kyedre 'bomo i'ja mo loo ne ko'do, ëzë mo a'ba lijo.

⁴⁷ Mayada tinyö zi ye, kyedre ne aki'dî vo lö'bö na vo da wasisi ëni biya.

⁴⁸ Ëzë mo na vo lö'bö ma kyënyë, mo akayada na bi dëni henye, 'Kyedre 'bëni ne ayi dekpe hulëhu kandi,'

⁴⁹ mo akayeto vo lö'bö okaniye ku'bö zi wakonyo wa kuwë aba na kyënyë.

⁵⁰ Kyedre 'ba vo lö'bö ne atayi ko'do maako aba, mati vo lö'bö ne anza dë komo kî'dî aba go mo, mî kadra mati mo ayolo dë.

⁵¹ Kyedre akasese mo kozokozo 'ba vo komokandi ne zë ëti, ani mo akudu hë ni konyo aba."

25

Mala kö'du minzö ngulu 'butë

¹ "Mî kadra nani, damöku 'ba Wiri atëdî henye. Minzö ngulu 'butë oba lamba ënni ënyî i'bënni yaga da 'biyësi kutrë.

² Muyi tëmi zë na vo lumë, agamo'e muyi na vo kö'du yolo.

³ Ma vo lumë ne oba lamba 'bënni obanni kya 'ba yëni wa'do dë nni aba.

⁴ Ma vo kö'du yolo ne'e, obanni mařanjiye ndo yëni aba mi mo.

⁵ 'Biyësi alikö dëni tisi ta bi tayi, minzö ne'e, ayetonnï nano o'donnï gbo."

⁶ "Ëdi mi kutë yondö kudu aa yaga iya henye, "Biyësi ëdi kinye, ayiye do mo kutrë."

⁷ Minzö 'butë ne ënyi alironni, akö'jo lamba ënni gbo.

⁸ Minzö ma lumë ne iyanni zi ma vo kö'du yolo ne'e henye, 'İ'diye kya 'ba yëni 'be'e, tisi zi ze, ga kö'du 'beze inde rë ni ku.'

⁹ Vo kö'du yolo ne aya'banni do mo iyanni henye, "E'e, anza dë kyö ga kö'du 'e ehe ze, i'bë'e bi 'ba wakogo kyamo kogo ga kö'du'e."

¹⁰ Minzö ma lumë ne ënyi i'bënni gbo kya 'ba yëni kogo. Mati ëdinni ti'bë, 'biyësi öko gbo ta gë zë. Zë mati nzo muyi ne ënyi i'bënni mo aba mi karama 'ba oze isinni ha loko gbo.

¹¹ Yaa, minzö agamo ne ökonni, ënyinni kudu iyanni henye, 'Kyedre, kyedre, ayëhu ha loko zi ze tödu.'

¹² 'Biyësi aya'ba do mo iya henye, "E'e, mayölo 'e dë.'"

¹³ Yësu i'di do mo iya henye, "Ëdiye komo ki'di aba ga kö'du ayölo'e ko'do mo kadra mo aba dë."

*Mala kö'du vo kalima wota
(Lk. 19:11-27)*

¹⁴ "Mi kadra nani aba, damöku 'ba Wiri atëdi henye. Kora maako ëdi omba ku zi ti'bë bi yingo,

mo ako'jo vo kalima 'bēnī ne'e ise ga wasisi 'bēnī zi zē zi tēdinnī na vo gō mo kongō.

¹⁵ Mo i'dī zi ma kōlō wa mati mo akato'bo ko'do mo. Zi ma kōlō, mo i'dī kōhi dahabo ṅbiriri kpulukumuyi. Zi agamo, mo i'dī kpulukuriyō, zi ma wota mo kpulukukōlō, ēnyī i'bē gbō bi yingo.

¹⁶ Vo kalima mati oba 'bēnī kōhi ṅbiriri kpulukumuyi ne kandi i'bē o'do loo mo aba, i'ja do mo kpa kpulukumuyi.

¹⁷ Tēmī gērī kōlō ne vo kalima mati oba kpulukuriyō ne, i'ja do mo kpa kpulukuriyō.

¹⁸ Vo kalima mati iri 'bēnī kpulukukōlō ne, i'bē ole wogo mī kaṅo oho kōhi 'ba kyedre 'bēnī ne gbō mī mo."

¹⁹ "Gō mo ēhī na konda, kyedre 'ba vo kalima ne'e ayi hulēhu alimannī ga kōhi ne kiti mo zē eti.

²⁰ Vo kalima mati iri kōhi 'bēnī kpulukumuyi ne, odu i'dī kpulukumuyi agamo. Mo iya henye, 'I'dī zi ma kōhi ṅbiriri kpulukumuyi, kyedre, ongo te, nenye aga kpulukumuyi vere mati mi'ja.'

²¹ Kyedre 'bōmo iya zi mo henye, 'O'do ku laka, yi vo kalima 'ba kō'du koma laka ra. Ēdī mī koma aba zi kōhi tisi ne ki'ja mo here, ma ki'dī yi na vo da kōhi ma kyedre. Ayi loko ta, dayanyi mī rakyenyi ne yi aba.' "

²² "Vo kalima mati i'dī 'bōmo kpulukuriyō ne ayi loko iya henye, 'I'dī zi ma kōhi kpulukuriyō, kyedre ongo te, kinye kya 'ba kpulukuriyō agamo mati mi'ja.'

²³ Kyedre 'bōmo iya zi mo henye, 'O'do ku laka yi vo kalima 'ba kō'du koma laka ra. Ēdī mī koma

aba zi kōhi tisi ne ki'ja mo here, maki'di yī na vo da kōhi ma kyedre. Ayi loko ta, dayanyi mī rakyenyi ne yī aba.' ”

²⁴ “Vo kalima mati iri 'bēni kpulukukölö ne, ayi ödu loko iya henye, 'Kyedre, mayolo yī kora vo kala kyigo ra, edi wakumu kpa iyi dē, edi wa 'ba yaka toto kpa kazi kofo kilī.

²⁵ Ma na tere, mi'bē moho kōhi 'bēyi ne mī kaṅo ongo te, kinye wē yī edi.'

²⁶ Kyedre 'bomo iya zi mo henye, 'Yi vo kalima vo wēdi kyenyē. Ayolo dē mēdi wakumu kpa miyi dē, wa toto ta yaka kazi kofo kilī?

²⁷ Laka, i'di kōhi ama ne kyere mī loko 'ba kōhi sesi, ma koba biya hulēhu do mo mati i'ja ne aba ezē ma'ba ku liṅo.' ”

²⁸ “Yaanya aba oba'e kōhi ne 'de kazi mo i'diye zi ma kpuluku'butē aba ne.

²⁹ Ga kö'du vidī biya mati edi wa aba, le kyō aki'di, mo atēdi mo aba kyō. Ta da mati mo edi mo aba. Vidī mati anza wa aba dē, gbī le nje ma tisi mati mo edi mo aba, akoba 'de kazi mo.

³⁰ Vo kalima lumē ne, u'du'e mo yaga mī bi kōndu ani mo akudu hē nī konyo aba.”

Ndundu 'ba vurē

³¹ “Mati Wisi a Vidī ayi mī bikanyi kyedre malayika eti, mo akalima da kyiti,

³² vidī 'ba damōku ne akatoto biya komo mo. Mo akinye mī zē mī gboko riyo, kaa vo timelē yako inye timelē tara wanya here.

³³ Mo aki'di vidī ma laka 'e da kala nī ma tiri, ma kyenyē'e da kala nī ma gali.”

34 “Yere akiya zi vidī ma da kala nī ma tirī ne henye, ‘Ayiye, 'e mati 'bu ma i'dī ya'da ku zi ye ne. Ayiye mī damōku mati akō'jō ku kyere zi ye, ko'dō 'ba dakaŋo aba.

35 Ma na o'bo, i'diye wakonyo zi ma. Ma na kōdrō, i'diye wini zi ma kuwē. Ma na vo leze, oba'e ma liŋo 'be'e.

36 Ma na ga mbiṛō usu'e bōngō ra ma. Ma na rakō, ongo'e ga ma. Ma mī kamba, ēdiye ti'bē ma kongō.’ ”

37 “Vidī ma laka ne akaya'bannī dō mo zi mo, akiyannī henye, ‘Ndala aba ya Yere, dongō yī na o'bo, didī wakonyo zi yī, mandere kōdrō aba, didī wini zi yī kuwē?

38 Ndala aba di'ja yī na tu'dē maako dirī ze yī liŋo 'beze, mandere na ga mbiṛō dusu bōngō rē yī?

39 Ndala aba dongō yī na rakō mandere mī kamba dēdī ti'bē yī kongō?’

40 Yere akaya'ba zi zē akiya henye, ‘Mayada zi ye, ēzē o'dō'e kō'du ne gbī le nje zi vidī ma tisi kaa ma neny'e ne, o'dō'e ku zi ma.’ ”

41 “Mo akiya zi zē ma da galinī ne, 'i'bē'e 'de tara ma karani 'e mati mī wa sēnē a Wirī. 'i'bē'e 'de mī wa'do ma kazi ndundu, mati akō'jō ku zi Satani malayika 'bēnī ēti.

42 Ma na o'bo i'diye wakonyo dē zi ma. Ma na kōdrō i'diye wini dē zi ma kuwē.

43 Ma na vo leze, iriye ma dē kala aba mī liŋo 'be'e. Ma na ga mbiṛō usu'e bōngō dē ra ma. Ma na rakō mī kamba ongo'e ga ma dē.’ ”

44 “Akaya'bannī dō mo zi mo, akiyannī henye,

'Ndala aba ya Yere, dongo yi na o'bo, na kodro, na vo leze, na ga mbiro, na rakoo, mi kamba, dakonyi yi de?'

⁴⁵ Yere akaya'ba do mo akiya henye, 'Mayada zi ye, ezē omba'e de zi konyi gbi le nje vidi ma tisi nenyee ne, omba'e de ne ma ra konyi.'

⁴⁶ Vidi kyenyē ne'e ati'benni mi wa'do ma nburu nburu riti aba, vidi ma laka akati'bē 'benni mi didi ma nburu nburu."

26

Yere ko'do ra Yesu

(Mk. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Yn. 11:45-53)

¹ Mati Yesu inde ko'du ne'e yandi mo ku biya, mo iya zi vo lo'bo 'beniye henye,

² "Mi ko'do riyō aba kaa ayolo'e atēdi karama 'ba laga 'ba koli, Wisi a Vidi aki'di zi totō mo."

³ Kyedre 'ba vo karasa nni vidi kyedre'e eti atoto rē nni mi loko kyedre 'ba Kayafa vo da vo da karasa'e.

⁴ O'donni yere zi Yesu kiri zi kofo mo na liwo.

⁵ Zē iyanni henye, "Do'do'e de mi kadra karama. Kazi vidi enyinni na wehe."

Ope yēni da Yesu mi Beteniya

(Mk. 14:3-9; Yn. 12:1-8)

⁶ Mati Yesu edi mi Beteniya liho 'ba Simona, kora mati na riti koo monyu aba ne.

⁷ Mati Yesu edi wakonyo, vidi mbara ayi zi mo yēni ogo kōhi kyedre aba, mo ope gbo do mo.

⁸ Mati vo lo'bo 'bomo ongōnni ko'du ne here, enyinni na kamo. Zē ako'jōnni ko'du iyanni henye, "Kō'du a'di ayaṅa wa ne biya here go mo?"

9 Yēni kēzī ngutru nenyē akogo yaga kōhi kyedre aba, kī'dī zi vo leriye."

10 Yēsu ayɔɔ kō'du mati zē ēdīnnī kiya ne, iya zi zē henye, "Kō'du a'di ēdiye sawiya kō'do zi mbara ne? Kō'du teme laka ra mo o'do zi ma.

11 Atēdiye 'duwī vo lere eti mī kutē'e, anza'e dē 'duwī ma aba.

12 Kō'du mati mo o'do zi yēni kēzī ngutru nenyē kope ra ma, zi kɔ'jo ma nzo zi kusu.

13 Yaanya aba mayada zi ye, bi ma yöyo laka nenyē ayēti zi mo mī dakaŋo ne biya, wa mati mo o'do ne atēdi na kō'du sōsu ga kō'du mo."

Yudasi omba da kō'du zi Yēsu susu.

(Mk. 14:10-11; Lk. 22:3-6)

14 Ma kōlō tēmī vo lō'bō 'butē dōmoriyō ne ru mo Yudasi Sikereto i'bē zi vo da karasa'e

15 ako'jo hō mo iya henye, "Akī'diye a'di zi ma, ezē masusu Yēsu zi ye?" Zē itinnī kōhi ŋbiriri 'butēwota i'dinnī gbo zi mo.

16 Ta gō mo Yudasi ēdi gērī ma laka koma zi Yēsu kī'dī zi zē.

Yēsu onyo wakonyo 'ba karama 'ba laga 'ba koli

(Mk. 14:12-21; Lk. 22:7-13; 21-23; Yn. 13:21-30)

17 Mī dagba kō'do 'ba karama 'ba laga 'ba koli, vo lō'bō ayinnī zi Yēsu ako'jonnī hō mo iyannī henye, "Kila omba ze zi wakonyo 'ba karama 'ba laga 'ba koli ne, kɔ'jo mo nzo zi bi yī?"

18 Mo iya zi zē henye, "I'bē'e zi kora maako ayada'e zi mo henye, 'Vo komoyandi iya henye, kadra ama ɔko ku, ma vo lō'bō 'bama eti dako'do karama 'ba laga 'ba koli liŋɔ 'bēyi.' "

19 Vo lö'bö o'dönni kaa mati Yësu ayada zi zë, ako'jonnü wakonyo 'ba laga 'ba koli gbo.

20 Kosi kadra aba, Yësu vo lö'bö 'butë dömoriyö ne ëti, alimanni gbo akaño wakonyo.

21 Mati ëdinni wakonyo, Yësu iya zi zë “Mayada zi ye, vidi ma kölö tēmi 'e akasusu ma.”

22 Vo litu'e na rasösu ayetonni ho mo ko'jo ma kölö ta ga oka ni, “Tinyö, Yere, iya dë ma ra?”

23 Yësu ënyi aya'ba do mo zi zë iya henye, “Ma kölö mati usu kala ni ma aba mi gbenje ne akasusu ma.

24 Wisi a Vidi akoli kaa mati kö'du yöru iya mo akoli, atëdi na riti zi vidi mati asusu Wisi a Vidi zi kofo ne. Atëdi na laka zi vidi ne lima kazi ko'jo mo.”

25 Yudasi vo susu ënyi ame'do riyë iya henye, “Tinyö vo komoyandi ayolo anza dë ma ra?” Yësu aya'ba do mo iya henye, “Kaa mati iya ne.”

Wakonyo 'ba da hutaga 'ba Yere

(Mk. 14:22-26; Lk. 22:14-20, 1 Kr. 11:23-25)

26 Mati zë ëdinni wakonyo, Yësu oba nzoyi mangolo'bo o'do mötu 'ba öwö'di, owe mi mo i'di zi vo lö'bö 'bëniye. Mo iya zi zë henye, “Oba onyo'e, nenye ida ra ma ra.”

27 Mo oba köfö o'do öwö'di zi Wirü, i'di zi zë, iya henye, “Uwë'e, 'e biya ta ge'e.

28 Nenye yama ma mati na da kö'du ki'di a Wirü, yama mati aliko yaga ko'du vidi kayo kila tēmi kö'du kyenyë.

29 Mayada zi ye makuwë a'ji nenye dekpe löhu le mi damöku a 'Bu ma.”

30 Aya'binni ngala ënyi i'bënni gbo da Döku 'ba Olivo.

*Yësu ame'do kö'du ha kiga 'ba Petero
(Mk. 14:27-31, Lk. 22:31-34; Yn. 13:36-38)*

³¹ Yësu iya zi zë henye, “Yɔndɔ nenye aba ataho'e biya akila'e ma kaa mati kö'du yöru iya henye, ‘Wiri akofo vo timëlë yako, timëlë ne akapere rë nnì.’

³² Ta pëti tēnyī 'bama tēmī koli, makatī'bē dagba komo'e mī Galilaya.”

³³ Petero ēnyī ame'do riyē iya zi Yësu henye, “Mila yī dē, ēzē ma kayo ne'e, ilannī yī le.”

³⁴ Yësu iya zi Petero henye, “Mayada zi yī gba kazi zanga ayapa mī yɔndɔ ne akiga hē yī, akiya da wota henye ere, ayɔlɔ ma dē.”

³⁵ Petero ēnyī aya'ba dɔ mo iya henye, “Ēzē le zi ma koli kö'du yī, mila yī dē.” Vo lö'bō agamo'e iyannī kpa kö'du kölō ne.

*Yësu amötu mī Getesemina
(Mk. 14:32-42; Lk. 22:39-46)*

³⁶ Yësu ēnyī i'bēnnī vo lö'bō 'bēnī eti mī bi mati ako'jo Getesemina, mo iya zi zë henye, “Alima'e kinye mēdī dero tī'bē dagba amötu.”

³⁷ Mo oba nī aba Petero, gisi 'ba Zebedeyo riyō. Yësu kö'du sösü riti aba,

³⁸ mo iya zi zë henye, “Kö'du sösü mī di'di ma ne ku na kyedre, omba ku kara zi ma kofo. Alima'e kinye bi kida ma aba.”

³⁹ Mo ēnyī i'bē tisi dagba kɔwɔ, umē rē nī na komokomo akaŋo amötu iya henye, “‘Bu ma, ēzē atɔ'bɔ oba riti ne 'de ta da ma. Anza kö'du komba 'bama, kö'du komba 'beyī ra.’”

40 Mo ɛnyɪ a'ba zi vo lö'bö wota ne'e, i'ja zë ako'do, mo iya zi Petero henye, “Hala 'e wota ne ɔ'bo'e dë zi bi kida ma aba gbɪ le nje kadra kölö?”

41 Alima'e nzo bi kida mötu aba, kazi alëpiye mi kö'du yɔnzɔ. Di'di ra omba, ida ra kazi kyigo.

42 Yësu ɛnyɪ i'bë kpa löhu mi da riyö a mötu, iya henye, “Bu ma, ɛzë köfö 'ba riti nenye oba dë, ma ki'ja riti mi da kö'du komba 'bëyi.”

43 Mo a'ba i'ja vo lö'bö ne'e, kpa löhu ako'do, zë ɔ'bonni dë zi lima na ngö.

44 Yësu ɛnyɪ ila zë löhu i'bë 'de amötu ma da wota mo iya kpa kö'du kölö ne.

45 Mo a'ba zi vo lö'bö'e iya henye, “Ëdiye gba a ko'do re 'e alawo? Ongö'e te, kadra 'ba zi Wisi a Vidɪ ki'di, zi vidɪ kyënyë'e ɔko ku.

46 ɛnyɪ di'bë'e. Ongö'e te, kora mati asusu ma ne ëdi nenye.”

Kiri 'ba Yësu

(Mk. 14:43-50, Lk. 22:47-53; Yn. 18:3-12)

47 Mati Yësu ëdi gba ame'do, Yudasi mo kölö tēmi vo lö'bö 'butë domoriyö ne'e, ɔko gbo. Mo aba vidɪ kayo ëdinni kulu, mɔvo aba kala nni, kyedre 'ba vo karasa vidɪ kyedre ëti ra utunni zë.

48 Yudasi o'do dakyinë kö'du maako zi vidɪ kayo ne'e zi yɔɔ, iya henye, “Kora mati munzu ho mo ne, mo ra omba'e, iriye mo.”

49 Yudasi i'bë mbiyi zi Yësu, iya henye, “Rakyëyi mëdi yi aba vo komoyandi,” unzu ho mo gbo.

50 Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Aboka ma, o'dɔ kɔ'du mati ayi gɔ mo kandi.” Zē ayinnī, irinnī Yēsu anda'bannī mo gbɔ gö.

51 Ma kɔlɔ tēmī vo lö'bö mati Yēsu aba ne, otɔ kulu 'bēnī tēmī sirikpa iga mbili vo lö'bö 'ba vo karasa, ikye yaga.

52 Yēsu iya zi mo henye, “Aya'ba kulu 'bēyi ne hulēhu ga bi mo. Zē biya mati irinnī kulu ne, akofo zē kulu aba.

53 Ayɔlɔ'e dē makako'jo 'Bu ma kɔ'du wa konyi, kandi mo akutu kyɔ ta da malayika kpuluku'butē dɔmoriyö 'ba vo wehe?

54 Kɔ'du ne ako'dɔ rē nī zi tēdī kaa mati kɔ'du yöru iya mo'dɔ rē nī.”

55 Yēsu ēnyī ame'do zi vidī kayo ne'e, iya henye, “Ayiye kulu mɔvɔ aba kala'e, zi ma kīrī mo kaa ma vo kɔ'du kī'dī pere? 'Duwī ma lima akaŋo kɔ'du yandi mī yēkēlu, irīye ma dē.

56 Kɔ'du nēnye biya o'dɔ rē nī zi wa mati nēbiye ayörunnī, mī kɔ'du yöru zi tayi tinyö.” Vo lö'bö biya ilannī mo ahowēnnī.

Yēsu komo kyedre 'ba vurē'e

(Mk. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Yn. 18:13-14, 19-24)

57 Zē mati irinnī Yēsu ne, obannī mo tī'bē mo aba liŋɔ 'ba Kayafa kyedre 'ba vo karasa, bi mati vo komoyandi 'ba vo kɔ'du kī'diye nnī vidī kyedre eti atoto rē nnī ga bi kɔlɔ.

58 Petero usu gɔ mo ta bi kɔwɔ le bi 'ba vurē, liŋɔ 'ba kyedre 'ba vo karasa. Mo i'bē ödu bi 'ba vurē alima gbɔ akaŋo vo kanya eti, kongɔ wa a'di ako'dɔ zi Yēsu.

⁵⁹ Vo da vo karasa 'e vidi 'ba vur'e kikye eti ayonzonni zi mbere kiga ra Yesu zi mo kofu,

⁶⁰ ze ijanni ko'du kyenyē maako de, vidi kayo ayinni le ndondo kiga gumu. Ndundu mo aba vidi kora riyō ayinni,

⁶¹ iyanni henye, kora nenye iya henye, "Ma kiha akanjo yekelu 'ba Wiri ne, yaa ko'do da wota aba ko'ba mo lohu."

⁶² Kyedre 'ba vo karasa enyi riyē iya zi Yesu henye, "Anza da ko'du ya'ba aba de, ga ko'du wasusu re yi ne?"

⁶³ Yesu alima ti. Lohu kyedre 'ba vo karasa ame'do zi mo, iya henye, "Mi ru 'ba Wiri didi yaanya aba mi'di yi ku mi lomu, ayada zi ze ezē yi Korisito, Wisi 'ba Wiri ra."

⁶⁴ Yesu aya'ba do mo zi mo iya henye, "Mo ra kaa iya ne. Miya zi ye henye, temi kadra ma dagba ani, akongo'e Wisi a Vidi ta bi lima da kala tiri 'ba Wiri kyigo tayi temi foli 'ba komoriye."

⁶⁵ Mati kyedre 'ba vo karasa owo ko'du ne here, enyi na kamo iza bongo 'bomo iya henye, "Ne ko'du sawiya ra. Domba kya ko'du 'ba vo hu ko'du do ro dekpe. Owo'e ko'du sawiya ne ku.

⁶⁶ Asosu'e a'di ra?" Ze aya'banni do mo iyanni henye, "Mo o'do ko'du kyenyē ku, mofu mo."

⁶⁷ Ze o'binni oro komo mo, u'binni mo, ze maako'e isanni mo,

⁶⁸ iyanni henye, "Ayada zi ze Korisito, ezē yi nebi ra, ayada eyi ra isa yi."

Ha kiga 'ba Petero ta ra Yesu

(Mk. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Yn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Mati Petero ëdi lima yaga mi liɔɔ 'ba Kalafa, vo lö'bö kölö tëmi mbara 'ba kyedre 'ba vo karasa ayi zi mo iya henye, “Yi kpa Yësu aba tëmi Galilaya.”

⁷⁰ Mo iga hë nï ta da komo vïdi kayo ne'e biya. Mo aya'ba do mo iya henye, “Ma yolo kö'du ma ëdi ame'do go mo ne dë,

⁷¹ ënyi asi wëni yaga ha loko bi 'ba vurë. Mbara vo lö'bö agamo ongo mo iya zi vïdiye henye, mo Yësu 'ba Nazereta aba.”

⁷² Löhu Petero iga hë nï aya'ba do mo iya henye, “Malömu tïnyö mayolo kora ne dë.”

⁷³ Tisi yaa ta go mo vïdi kora mati ëdinni tɔɔ ani ne, ayinni zi Petero iyanni henye, “Yi ma kölö tëmi zë, dayolo ze tëmi gëri me'do 'bëyi.”

⁷⁴ Petero iya henye, “Ma lömu kö'du tïnyö ra mëdi ayada, ëzë anza dë here, Wirï mi'di riti zi ma. Ma yolo kora ne dë.” Zanga ënyi ayapa,

⁷⁵ Petero asösu kö'du ma Yësu ayada zi nï iya henye, “Gba kazi yapa 'ba zanga, akiya da wota henye ere, ayolo ma dë.” Mo ënyi asi gbo yaga akudu na kyënyë.

27

Oba Yësu komo Pilato

(Mk. 15:1; Lk. 23:1-2; Yn. 18:28-32)

¹ Kyere 'do da mindö aba nbo, kyedre 'ba vo karasa'e nni vïdi kyedre ëti i'di kö'du 'bënni ombanni ku zi Yësu kofo.

² Zë idanni mo nyori aba ikanni mo, i'dinni mo zi Pilato, vo daliɔɔ mi turu 'ba Roma.

Koli 'ba Yudasi loo 'ba vo lö'bö'e

³ Mati Yudasi vo wasusu ayɔɔ ombannī ku zi Yēsu kofo, mo ayasi kō'du litē 'bēnī ne, ēnyī oba kōhi ŋbiriri 'butēwota ne kika mo hulēhu zi kyedre 'ba vo karasa vidī kyedre eti.

⁴ Yudasi iya zi zē henye, “Mo'do kō'du kyēnyē ku zi ma kora vo kazi kō'du kyēnyē ko'do ne kī'dī zi ye zi kofo.” Zē aya'bannī do mo zi mo iyannī henye, “Anza kō'du 'beze ra dē, kō'du 'bēyī ra.”

⁵ Mati Yudasi owo kō'du ne here, odro kōhi ne komo zē ani mī yēkēlu, mo ēnyī asi i'bē ove gu nī gbɔ.

⁶ Kyedre 'ba vo karasa akōdu kōhi ne iya henye, “Nenye kōhi yama ra, mī kō'du kī'dī 'beze anza dekpe zi kī'dī mī kutē 'ba wa sesi mī loko 'ba Wiri.”

⁷ Mati ombannī do mo ku, ogonnī yaka gbɔ kōhi ne aba na bi 'ba zi yōku tu'dē maako'e kusu.

⁸ Kō'du nere ra, yaka ne ako'jo na yaka 'ba yama le ndenye.

⁹ Kō'du mati nēbī Yeremaya iya ne, ayi ku tīnyō. “Zē obannī kōhi ŋbiriri 'butēwota, mati vidī 'ba Yiserele ombannī do mo zi kopi ga kō'du mo,

¹⁰ Kōhi mo ne zi yaka kogo mo aba kaa mati Yere i'dī kō'du mo zi ma.”

Pilato ako'jo ha Yēsu

(Mk. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Yn. 18:33-38)

¹¹ Yēsu ɔɔ komo vo daliŋɔ 'ba Roma, ako'jo ho mo iya henye, “Yi ra Yere vo damōku 'ba Yuda'e?” Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Mo ra kaa iya ne.”

¹² Mo ame'do dē na da kō'du ya'ba 'ba vo wa sōsu'e, mati kyedre 'ba vo karasa'e nnī vidī kyedre nani eti.

13 Pilato iya zi mo henye, “Owo kö'du mati asusunnî yî gɔ mo nenye dë?”

14 Mati Yësu omba dë zi da kö'du ma kölö ya'ba ne, o'dɔ Pilato gbɔ na rakaga.

Ikye vurë ra Yësu zi kofo

(Mk. 15:6-15; Lk. 23:13-25; Yn. 18:39-19:16)

15 Mî kadra 'ba karama 'ba laga 'ba koli aba, vo daliɔ 'ba Roma ëdî kö'du aba zi kinga yaga vidî mati vidîye ako'jonnî kö'du mo tēmî kamba.

16 Mî kadra nani, kora maako ëdî mî kamba ru mo Barabasi, mo na yɔlɔ ga kö'du ko'dɔ kyënyë.

17 Mati vidî kayo ne atoto rë nnî, Pilato ako'jo hë zë iya henye, “Ma vala ra omba'e zi ma kinga zi ye? Barabasi, kɔdɔ Yësu mati ako'jo Korisito?”

18 Mo ayɔlɔ na laka, vo kalakonda 'ba Yuda'e i'dinnî Yësu zi nî ga kö'du zë na mî kumbë.

19 Mati Pilato ëdî gba alima mî loko 'ba vurë, mbara 'bomo utu kö'du kise zi mo iya henye. “O'dɔ kö'du ako dë zi kora vo kazi kö'du yaɲa ne, wirî ayaza ma mî yɔndɔ ne aba ga kö'du mo.”

20 Kyedre 'ba vo karasa nnî vidî kyedre ëti alëlunnî da vidî kayo ne'e zi ha Pilato ko'jo zi Barabasi kinga, Yësu zi kofo.

21 Pilato ako'jo ha vidî kayo ne'e, iya henye, “Ma vala ra tēmî vidî ri'yö nenye'e, omba'e ma zi kinga zi ye?” Zë aya'bannî dɔ mo iyannî henye “Barabasi.”

22 Pilato ako'jo hë zë iya henye, “Mo'dɔ a'di zi Yësu mati ako'jo Korisito ne?” Zë biya aya'bannî dɔ mo iyannî henye, “Matötö mo.”

²³ Pilato ako'jo hë zë iya henye, “Kö'du kyënyë a'di mo o'do?” Ayetonni hë nni gbögbö gu kyembe aba, “Matötö mo.”

²⁴ Mati Pilato ongö kö'du ma zi nï ko'do anza kpe, kazi vidï ne ënyïnni na kamo, mo oba wini akaka kala nï ta da komo vidï kayo ne'e, iya henye, “Manza dë mï koli 'ba kora nenye. Ne kö'du ko'do 'be'e ra.”

²⁵ Vidï kayo ne'e biya aya'banni do mo, iyanni henye, “Yama koli 'bomo malëpi gbö de ze gisi 'beze ëti.”

²⁶ Pilato inga Barabasi zi zë, ta pëti mo, u'bö hu Yësu, i'di mo gbö zi tötö.

*Vo wehe o'donni sawiya ra Yësu
(Mk. 15:16-20; Yn. 19:2-3)*

²⁷ Here vo kanya a Pilato obanni Yësu tï'bënni mo mï loko 'ba vo kanya'e. Vo kanya kayo atoto rë nni kpo ta da kapa mo.

²⁸ Zë otönni böngö 'bomo usunni böngö konda 'ba yere rö mo.

²⁹ Here zë o'donni safo tëmi kono ayöfunni do mo. İ'dinni mövo 'ba yere kala mo ma tiri alödrönni da womo nni aba komo mo sawiya ko'do rö mo, zë iyanni henye, “Lima konda zi yi vo damöku 'ba Yuda'e.”

³⁰ Zë o'binni oro komo mo, obanni mövo u'bönni do mo.

³¹ Mati zë indenni sawiya ko'do ku rö mo, zë otönni böngö konda ne 'de ta rö mo, usunni böngö ömo gbï löhu rö mo. Here zë obanni mo gbö kika mo yaga zi tötö mo.

*Atötö Yësu
(Mk. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Yn. 19:17-27)*

³² Mati zē ēdī tī'bēnnī yaga, zē andosi dē nnī kora maako aba tēmī Sirēnē ru mo Simona, vo kanya'e o'dōnnī mo na kamo zi taka a Yēsu kīnjē.

³³ Zē ayinnī bi mati ako'jo Gologota ne, mi kō'du ya'ba aba “Bi 'ba Kīriyingo da.”

³⁴ Ani zē i'dinnī a'ji zi Yēsu na susē wa kata aba kuwē, mati anene ta pētī mo, mo omba dekpe kuwē.

³⁵ Mati zē atōtōnnī mo ku, zē ayanyannī bōngo 'bomo tēmī kutē nnī fōdō ku'du aba zi yolo akalēpī zi eyī.

³⁶ Tapētī mo, alimannī ani mo kongō.

³⁷ Dō mo riyē i'dinnī wayōru 'ba wasusu iya henye, “Nenye Yēsu, yere 'ba Yuda'e”

³⁸ Zē atōtōnnī vo logo riyō dakapa Yēsu, ma kōlō da kala mo ma tīrī ma agamo da kala mo ma gali.

³⁹ Vidī mati ēdī lagannī ta da kapa ne, dē nnī njili Yēsu lidi aba, iyannī henye,

⁴⁰ “Here omba tī'bē yēkēlu ne kiha mo akaṅo, kuvō mo lōhu mī ko'do da wota aba. Ayōmō rē yī ēzē yī Wisi 'ba Wīrī. Asi akaṅo ta da taka.”

⁴¹ Tēmī gērī kōlō ne, kyedre 'ba vo karasa vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dī nnī vidī kyedre eti alimannī sawiya ko'do ra Yēsu iyannī henye,

⁴² “Mo ayōmō oka'e, ayōmō rē nī dē. Anza mo ra dē yere 'ba Yiserele? Ēzē mo ayi ku akaṅo ta da taka yaanya aba dakoma 'da mī mo.

⁴³ Mo oma mī Wīrī, iya henye, ‘Nī Wisi 'ba Wīrī ra.’ Laka dongo'e te, ēzē Wīrī omba zi mo yōmō yaanya aba.”

⁴⁴ Vo logo mati atōtō zē da kapa Yēsu ne, alidi mo kpa here.

*Koli 'ba Yēsu**(Mk. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Yn. 19:28-30)*

⁴⁵ Mī kutē kadra aba mandölu ayöfu dakaño ne biya, inde rē nī le ta pētī kadra wota aba.

⁴⁶ Gba kaa kadra wota aba, Yēsu ēnyī udu gu kyembe aba iya henye, “Elöyī Elöyī lema sabakatani?” Mī kö'du ya'ba aba iya henye, “Wīrī ama, Wīrī ama, ila ma ga a'di ya?”

⁴⁷ Kya vidī ma ēdī tōrōnnī ani ne, iyannī henye, “Mo ēdī Eliya ko'jo.”

⁴⁸ Vidī ma kölō tēmī zē aho kandi oba lifa usu mī a'ji i'dī da njili mōvō, mo yōnzō zi kuwē.

⁴⁹ Kyamo'e iyannī henye, “Ōrō dongo'e te, ēzē Eliya ēdī tayi zi mo yōmō.”

⁵⁰ Yēsu api riyē löhu na kyembe ila lawo gbō.

⁵¹ Bōngō mati ove mī yēkēlu 'ba Wīrī ne mī mo aliza riyō kō ta riyē le akaño. Dakaño akōhō rē nī, lutu alihannī,

⁵² da wogo ayēhu rē nnī biya, vidī kayo a Wīrī mati olinnī ne, ēnyinnī gbō na didī tēmī koli.

⁵³ Zē ilannī da wogo, ta pētī tēnyī 'ba Yēsu tēmī koli, ēnyī i'bēnnī mī gawo laka ani vidī kayo ongōnnī zē.

⁵⁴ Mati vo kyēlu 'ba vo kanya'e mati nnī mo aba, ēdinnī ga Yēsu kongō ne, ongōnnī kinzikinzi biya wasisi mati o'dō rē nī ne, zē na tere iyannī henye, “Mo tinyō Wisi 'ba Wīrī ra.”

⁵⁵ Mbara kayo mati ēdinnī Yēsu kōnyī, usunnī gō mo ta Galilaya ne, ēdinnī atōrō ani bi kongō ta bi kōwō.

⁵⁶ Mī kutē zē Mariya Magadala, Mariya ma 'ba Yemisi nnī Yosepa aba, mbara 'ba Zebedeyo.

*Kusu 'ba Yësu**(Mk. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Yn. 19:38-42)*

⁵⁷ Mati ëdì ku na hutaga, kora vo wa dakayo maako tëmì Arimataya, ru mo Yosepa ɔkɔ gbo, mo kpa vo lö'bö 'ba Yësu ra.

⁵⁸ Mo ënyì i'bë ako'jo ha Pilato kö'du yöku Yësu. Pilato i'dì kö'du gbo kala konda aba zi yöku ne kì'dì zi Yosepa.

⁵⁹ Yosepa olo mī bɔngɔ ma kyiyi,

⁶⁰ usu mī wogo ënì mati mo ole mī rì'dì, kyigɔ ne. Mo alulu yitò kyedre ha wogo ne, isi i'bë wënì gbo.

⁶¹ Mariya Magadala nnì Mariya ma agamo ne aba, ëdì limannì ani bi kongɔ zɔ da wogo.

Vo kanya 'ba ga da wogo kong'e

⁶² Mī ko'do 'ba ralawo aba, kyedre 'ba vo karasannì Farasi ëtì andɔsi dë nnì Pilato aba

⁶³ iyannì henye, “Kyedre dasòsu ze, mati vo ndɔndɔ kyedre ne ëdì gba na wìdì, mo iya henye, ‘Matënyì tëmì koli ko'do da wota aba.’

⁶⁴ I'dì kö'du zi ga wogo 'bomo ne kongɔ na laka le mī ko'do 'ba da wota ne, kazi vo lö'bö 'bomo i'bë alogonnì yöku mo, akayadannì zi vidi henye, ere, mo ënyì ku tëmì koli. Ndundu ndɔndɔ ma nenyë atëdì ndra na kyënyë ta da ma dagba.”

⁶⁵ Pilato ayada zi zë iya henye, “Oba'e vo kanya'e zi tì'bënnì ga wogo ne kongɔ tëmì gëri ma laka.”

⁶⁶ Zë i'bënnì da wogo a'ba'bannì ga yitò ha wogo ne zi yada vidi maako ayëhu dë. Ilannì vo kanya ani zi gɔ mo kongɔ.

28

*Tënyī tēmī koli**(Mk. 16:1-10; Lk. 24:1-12; Yn. 20:1-10)*

¹ Ta pëti ko'do 'ba ralawo aba, mī kano bi kezi da mīndō ko'do 'ba ralawo aba, Mariya Magadala nnī Mariya vere aba ënyī i'bënnī bi kongō da wogo.

² Kandi mī kadra nani kinzikinzi kyigō akohō bi. Malayika 'ba Yere ayi akaṅo ta komoriyë, alulu yītō ne 'de ta ha wogo alima gbō dō mo.

³ Kyinë mo na laka kaa bikanyi, bōngō rō mo na kanyi kaa ři'di 'ba mīrë.

⁴ Vo kanya ma ëdinnī ga wogo ne kongō ne, zë na tere tese aba, mora a'bannī kaa vidī mati olinnī ku.

⁵ Malayika ame'do zi mbara ne'e, mo iya henye, "Ere'e dë, mayōlo ku ëdiye bi koma kō'du Yësu ma atötō ne.

⁶ Mo anza dë kinye, mo ënyī ku, kaa mati mo iya. Ayiye kinye, ongō'e bi mati o'bannī mo zi mo.

⁷ I'bë'e kandi yaanya aba, ayada'e zi vo lö'bō 'bōmo'e 'Mo ënyī ku tēmī koli. Yaanya aba mo ëdi ku ti'bë mī Galilaya dagba komo'e, ani aki'ja'e mo. Yaanya aba mayada ku zi ye.' "

⁸ Kandi ilannī da wogo tere aba, kpa na rakyenyi, ahonnī yada mo zi vo lö'bō 'bōmo'e.

⁹ Kandi Yësu i'ja zë iya zi zë henye, "Rakyëyi mëdi ëti." Zë ayinnī zi mo irinnī mo ta ndi mo amötunnī mo gbō.

¹⁰ Yësu iya zi zë henye, "Ere'e dë, i'bë ayada'e zi öndu ma'e zi ti'bënnī mī Galilaya aki'jannī ma ani."

Kö'du yëti 'ba vo kanya'e

¹¹ Mati mbara ne i'bënni zi kö'du ne yada mo zi vo lö'bö 'bomo'e, kya 'ba vo kanya mati ëdinni ga wogo ne kongɔ ne, ënyi i'bënni hulëhu mi gawo ayadanni kö'du mati o'do rë ni ne, biya zi kyedre 'ba karasa'e.

¹² Kyedre 'ba vo karasa'e adroko rë nni vidi kyedre ëti, zë o'donni yere 'bënni i'dinni kahi kyedre zi vo kanya ne'e.

¹³ Mora iyanni henye, "Iya'e henye, 'Vo lö'bö 'bomo ayinni yondo aba alogonni yöku mo mati ëdiye ako'do.'

¹⁴ Ezë vo daliɔ owo kö'du ne, dakalëlu ze do mo dakiya henye, mo mi'di riti dë zi ye."

¹⁵ Vo kanya ne'e obanni kahi ne, o'donni te kaa kö'du mati ayada zi zë zi ko'do mo ne. Mora here, kö'du ne apere rë ni biya mi kutë Yuda'e ko'do ndenye aba ne.

Yësu ayada rë ni zi vo lö'bö 'bëniye

(Mk. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Yn. 20:19-23; Lɔɔ 1:6-8)

¹⁶ Vo lö'bö 'butë domokölö ne ënyi i'bënni da lutu mi Galilaya bi mati Yësu ayada zi zë, zi ti'bënni do mo.

¹⁷ Mati zë ongonni mo, zë ayetonni mo. Mora here, kya 'ba vo lö'bö maako'e omanni dë.

¹⁸ Yësu ehe kara, mora iya zi zë henye, "Kalakonda biya 'ba komoriyë dakaɔo aba, i'di ku zi ma.

¹⁹ I'bë'e zi vidi biya ta bi ne o'do'e zë na vo lö'bö ama. Abapatsiye zë mi ru 'ba 'Bu, Wisi, Lawo Kölö Laka aba,

²⁰ ayandiye zë zi koronni kö'du ki'di mati mi'di
zi ye ne biya. Matëdi 'e ëti 'duwi le mi ndundu
'ba daliŋɔ aba.”

Morokodo
Portions of the Holy Bible in the Morokodo language
of South Sudan

copyright © 2010 Pioneer Bible Translators

Language: Morokodo

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

b81b7ca7-810b-5cb2-913f-b28f08d9c01d